

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY TUCZĘPY**

CZĘŚĆ TEKSTOWA

Główny projektant:

mgr inż. arch. kraj., inż. arch. Paula Zdybiowska-Piec

posiadająca kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty wynikające ze spełnienia wymogu art. 5 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

ROZDZIAŁ I	4
ZAŁOŻENIA METODYCZNE I INFORMACJE OGÓLNE	4
1. Uwaga wstępna odnosząca się do całości tekstu	4
2. Podstawa formalno – prawna opracowania „STUDIUM”	4
3. Zakres zmiany „STUDIUM”	4
4. Tok opracowania „STUDIUM”	8
5. Części składowe zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy:	8
6. Zespół autorski	10
ROZDZIAŁ II	11
UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE WPLYWAJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I POLITYKĘ PRZESTRZENNĄ GMINY TUCZĘPY	11
1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.....	11
1.1. Rys historyczny	11
1.2. Położenie i powiązanie z otoczeniem	16
1.3. Uwarunkowania związane z kierunkami polityki przestrzennej państwa i województwa	16
1.4. Układ przestrzenny zabudowy i jej zasoby	23
1.5. Charakterystyka gospodarcza	23
1.6. Sieć drogowa	33
1.7. Infrastruktura turystyczna	35
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	36
3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	36
3.1. Charakterystyka warunków ekofizjograficznych i walorów klimatycznych	36
3.2. Budowa geologiczna i zasoby surowców mineralnych	37
3.3. Wody powierzchniowe i podziemne	38
3.4. Ocena środowiska fauny i flory	41
3.5. Warunki glebowe	46
3.6. Funkcjonowanie i ochrona przyrody	47
3.7. Zagrożenia w funkcjonowaniu środowiska	49
4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	52
4.1. Zasoby dziedzictwa kulturowego	52
4.2. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych	58
5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony zdrowia i bezpieczeństwa	58
6. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających w szczególności:	61
6.1. analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	61
6.2. prognozy demograficzne, w tym gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego	62
6.3. możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	62
6.4. bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	62
7. Uwarunkowania wynikające z stanu prawnego gruntów	67
8. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	67
9. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin	70
10. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	70
11. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji	70
12. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej	71
13. Uwarunkowania wynikające z ponadlokalnych zadań służących realizacji celów publicznych	76
14. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych	77
15. Wpływ uwarunkowań na ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy	78
ROZDZIAŁ III	80

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUCZĘPY	80
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę i z audytu krajobrazowego	80
1.1. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczonych pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy	79
1.2. Główne obszary funkcjonalne gminy	83
2. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	89
3. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1	90
4. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	92
5. Obszary zagrożenia powodzią	92
6. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów	93
7. Kierunki ochrony środowiska przyrodniczego i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego	94
8. Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	98
9. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	100
10. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	102
11. Kierunki i zasady ukształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	105
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	108
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów ...	108
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, remedjacji i obszary zdegradowane	108
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	109
16. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 1000 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowania i użytkowania terenu	110
13. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m ² oraz obszary przestrzeni publicznej	110
14. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	111
15. Zasady prowadzenia polityki przestrzennej	111
ROZDZIAŁ IV	113
1. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań	113
2. Synteza ustaleń projektu „Studium”	115
1) Podstawowe cele strategiczne polityki przestrzennej gminy Tuczępy	115
2) Zasady interpretacji ustaleń „Studium”, obowiązujące przy dokonywaniu analizy, o której mowa w art. 14 ust. 5 i art. 20 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru funkcjonalnego	116

ROZDZIAŁ I

ZAŁOŻENIA METODYCZNE I INFORMACJE OGÓLNE

1. Uwaga wstępna odnosząca się do całości tekstu

Pod pojęciem zmiany „**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUCZĘPY**” należy rozumieć „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy”, sporządzone w granicach administracyjnych Gminy Tuczępy, w trybie i zakresie określonym postanowieniami ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503), Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2014 r., poz. 1233) oraz innych przepisów szczególnych, mających związek z przedmiotem opracowania.

2. Podstawa formalno – prawna opracowania „STUDIUM”

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 503), regulująca zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, jak też zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy, stanowiąca między innymi, że:
 - w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, Rada Gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin (art. 9, ust. 1);
 - studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy (art. 9, ust. 3);
 - ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych (art. 9 ust. 4);
 - studium nie jest aktem prawa miejscowego (art. 9, ust. 5);
 - zmiana „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy” następuje w takim trybie, w jakim jest ono uchwalane (art. 27).
- Uchwała Nr XXIV/186//2012 Rady Gminy Tuczępy z dnia 27.11.2012 r. w sprawie sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”, uchwalonego uchwałą Nr XIX/135/2001 Rady Gminy w Tuczępach z dnia 28.12.2001 r.;
- Umowa zawarta na sporządzenie zmiany „Studium” między Gminą Tuczępy, a Pracownią Architektura-Krajobraz, mgr inż. arch. kraj., inż. arch. Paula Zdybiowska-Piec.

3. Zakres zmiany „STUDIUM”

Z dniem 11 lipca 2003 r. weszła w życie ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która reguluje zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, jak też zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy. **Zmiana stanu prawnego w zakresie planowania przestrzennego powoduje, iż opracowania planistyczne sporządzone w oparciu o nieobowiązujący już stan prawny, winny podlegać zmianie w zakresie mającym na celu dostosowanie ich ustaleń do wymogów określonych w aktualnie obowiązującej ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz obowiązujących przepisów szczególnych.**

Okoliczność ta to jedna z przyczyn do podjęcia prac związanych ze zmianą „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy”, uchwalonego uchwałą Nr XIX/135/2001 Rady Gminy w Tuczępach z dnia 28.12.2001 r. Postanowienia art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowią, że ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, jak też ich zmian. Wy-

niki analizy ustaleń obowiązującego „Studium” wykazały, że określona dotychczasowa polityka przestrzenna gminy Tuczępy nie zapewnia w pełni realizacji rzeczywistych potrzeb inwestycyjnych społeczności lokalnej, precyzowanych we wnioskach o ustalenie warunków zabudowy, a także we wnioskach inwestorskich zgłoszonych przed przystąpieniem do sporządzania zmiany „Studium”.

Uznając, że „Studium” odgrywa ważną rolę w procesie rozwoju, przeobrażeń i użytkowania przestrzeni gminy Tuczępy przyjęto, że w jego treści winny być zawarte nie tylko cele rozwojowe gminy określone w „Strategii rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016–2020 r.” przyjętej przez Radę Gminy Tuczępy, Uchwałą Nr XVII/17/2016 z dnia 09.03.2016 r., lecz także ustalenia umożliwiające realizację celów kierunkowego rozwoju Gminy, wynikających z polityki przestrzennej Województwa, Kraju oraz Unii Europejskiej, które zostaną zdefiniowane na etapie dokonywania aktualizacji obecnie obowiązującej „Strategii Gminy Tuczępy” w zakresie niezbędnym dla osiągnięcia zamierzonych celów rozwojowych, dostosowanym do potrzeb społeczności lokalnej w perspektywie nie dłuższej niż 30 lat (art. 10 ust. 7 pkt. 1 ustawy). Studium umożliwi sporządzanie w miarę potrzeb i posiadanych środków finansowych Gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które stanowią podstawę do podejmowania stosownych decyzji administracyjnych, dla realizacji bieżących potrzeb inwestycyjnych.

O zakresie zmiany obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy” przesądził stan prawny wynikający z postanowień ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Według jej postanowień zawartych w art. 10 ust. 1 w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

Art. 10. 1. stanowiacym, że w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 4a) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy; uwzględniających w szczególności:
 - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
 - b) prognozy demograficzne, w tym gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
 - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Według postanowień zawartych w art. 10 ust. 2 w studium określa się, w szczególności:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego; uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt. 7 lit. „d”;
 - a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów w tym wynikające z audytu krajobrazowego,
 - b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.
 - 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
 - 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
 - 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
 - 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
 - 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
 - 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
 - 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
 - 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
 - 11) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
 - 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
 - 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, ze zm.);
 - 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji lub remediacji;
 - 14a) obszary zdegradowane;
 - 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
 - 16) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, którego przepisy stosuje się również do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie objętej zmianą (Dz. U. z 2014 r., poz. 1233). Z jego postanowień określonych w §8 wynika jednoznacznie, że projekt zmiany „Studium” winien mieć ujednoliconą formę rysunku i tekstu, stanowiącego załącznik do uchwały o jego uchwaleniu.

Przepisów szczególnych, mających związek z przedmiotem opracowania, w szczególności postanowienia:

- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.);
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U z 2021 r., poz. 1939);
- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 916 e zm.);
- ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t. j. Dz. U. 2021 r., poz. 2233 ze zm.);
- ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1326 ze zm.);
- ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840);
- ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. 2022 r., poz. 1693 ze zm.);

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1072 ze zm.);
- ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1899);
- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2211);
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2351 ze zm.);
- ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 884);
- ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 576 ze zm.);
- ustawy z dnia 27 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2180);
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311);
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r., poz. 1030);
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1839);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 1 sierpnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1643);

Pomocniczo:

- „Strategia rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016–2020 r.” przyjęta przez Radę Gminy Tuczępy Uchwałą Nr XVII/17/2016 z dnia 09.03.2016 r.;
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ przyjęta uchwałą Nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r.;
- Uchwała Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. uchwalająca „Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego”(Dz. Urz. Woj.Świet.z 31 października 2014 r. poz. 2870);
- Uchwała Nr XXVII/184/2016 Rady Gminy Tuczępy z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tuczępy na lata 2016–2023”;
- Uchwała Nr XXXVI/239/2017 Rady Gminy Tuczępy z dnia 16 października 2017 r. w sprawie przyjęcia do realizacji zaktualizowanego programu pn.: „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Tuczępy na lata 2016–2023”;
- Uchwała Nr XXVII/185/2016 Rady Gminy Tuczępy z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Tuczępy;
- Uchwała Nr XXVII/186/2016 Rady Gminy Tuczępy z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty;
- Uchwała Nr XXVII/187/2016 Rady Gminy Tuczępy z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków;
- Uchwała Nr XXXVII/245/2017 Rady Gminy Tuczępy z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie zatwierdzenia taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków;
- Materiały nadesłane przez Instytucje i Organy właściwe w sprawach opiniowania i uzgadniania zawarte w dokumentacji planistycznej „Studium”.

Uwzględniając uwarunkowania wynikające z przytoczonego wyżej stanu prawnego, zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy” obejmuje obszar Gminy w jej granicach administracyjnych i ma na celu między innymi:

- wyznaczenie w poszczególnych sołectwach nieruchomości gruntowych objętych indywidualnymi wnioskami ich prawnych właścicieli pod zabudowę: zagrodową, mieszkaniową, usługową, w zakresie rekreacji indywidualnej, a także wyznaczenie terenów pod obiekty i urządzenia związane z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych (farmy fotowoltaiczne) oraz pod wielofunkcyjną działalność gospodarczą,
- wyznaczenie obszarów, na których będą realizowane inwestycje, wynikające z realizacji ustaleń „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego oraz „Programu Rozwoju Infrastruktury Transportowej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020”,
- wyznaczenie terenów pod realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz ponadlokalnym ze względu na postanowienia art. 12 ust. 3, art. 13 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- dokonanie zapisów ustaleń tekstowych, w zakresie mającym na celu dostosowanie ich treści do wymogów aktualnie obowiązujących przepisów szczególnych, przytoczonych wyżej.

Zmiana „Studium” posiada ujednoliconą formę rysunku i tekstu, które stanowią załącznik do uchwały o jego uchwaleniu. Przy precyzowaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy uwzględniono nie tylko uwarunkowania wynikające z postanowień art. 10 ust. 1 lecz także zasadę zachowania ciągłości w procesie planowania przestrzennego poprzez utrzymanie form przeznaczenia, określonego dla poszczególnych obszarów w „Studium”, będących przedmiotem zmiany, jak też ustalonych przesądzeniami realizacyjnymi, podejmowanymi w trybie art. 50 i art. 59 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na podstawie decyzji administracyjnych, eliminując wyłącznie te elementy, które stwarzają kolizje w stosunku do uwarunkowań określonych niniejszą zmianą, w zakresie wynikających z wymogów aktualnie obowiązujących przepisów szczególnych, mających odniesienie do wyznaczonego przeznaczenia.

4. Tok opracowania „STUDIUM”

Przy opracowaniu „Studium” uwzględniono tok postępowania określony w art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak też ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres wykonanych czynności formalno – prawnych związanych z procedurą sporządzania zmiany „Studium” został wykazany w dokumentacji prac planistycznych.

Przy zapisywaniu ustaleń części tekstowej i graficznej zmiany „Studium” uwzględniono standardy określone w §6 i §7 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Projekt „Studium” został zaopiniowany i uzgodniony przez Jednostki wymienione w wykazie opinii i uzgodnień znajdujących się w dokumentacji planistycznej. Wyłożenie projektu „Studium” do publicznego wglądu odbyło się w dniach od 2022 r. do 2022 r., zaś dyskusja publiczna w dniu 2022 r.

5. Części składowe zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy:

– stanowiące załączniki do uchwały Rady Gminy Tuczępy w sprawie uchwalenia „Zmiany Studium”:

- 1) **TEKSTOWA w formie zeszytu A4 – zawierająca ustalenia określające:**

- uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- kierunki zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w art. 10 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- wpływ uwarunkowań na ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy, uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu Studium.

2) GRAFICZNA, obejmująca 2 rysunki sporządzone na kopii mapy pochodzącej z zasobu geodezyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w skali 1:10 000, zawierająca ustalenia określające:

- uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- kierunki zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w art. 10 ust. 2 i 2 a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

3) Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych w wyniku wyłożenia „Studium” do wglądu publicznego

– niepodlegające uchwaleniu:

- ekofizjografia sporządzona przez Biuro Badań Geologicznych i Ochrony Środowiska „EKOPROJEKT”, 01-464 Warszawa, ul. Łagowska 3/ 66, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2009 r., poz.1298), której celem jest dostarczenie informacji umożliwiających w jak największym stopniu dostosowanie funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania gminy Tuczępy do szeroko rozumianych uwarunkowań przyrodniczych jej obszaru;
- prognoza oddziaływania ustaleń zmiany „Studium” na środowisko – sporządzona zgodnie z wymogami art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obejmująca zakres i stopień szczegółowości uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Busku-Zdroju;
- pisemne uzasadnienie, o którym mowa w art. 42 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski, zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa;
- pisemne podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego „Studium”, w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione: ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko; opinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku-Zdroju; zgłoszone uwagi i wnioski; propozycje dotyczące metod i częstotliwości prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień „Studium”.

6. Zespół autorski

<p>mgr inż. arch. kraj., inż. arch. Paula Zdybiowska – Piec</p>	<p>Główny projektant Studium <i>Posiadająca kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty wynikające ze spełnienia wymogu art. 5 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym</i></p>
<p>mgr Paweł Zdybiowski</p>	<p>Główny projektant części graficznej</p>
<p>mgr inż. Maciej Piec</p>	<p>Diagnoza stanu istniejącego, elementy infrastruktury technicznej, cechy zabudowy</p>
<p>mgr inż. arch. Karolina Słoka</p>	<p>Diagnoza stanu istniejącego, cechy zabudowy, elementy graficzne</p>
<p>mgr inż. Wojciech Zaczekiewicz – EKOPROJEKT Biuro Badań Geologicznych i Ochrony Środowiska w Warszawie</p>	<p>Opracowanie ekofizjograficzne, konsultacja przy tworzeniu prognozy oddziaływania ustaleń „Studium” na środowisko</p>

ROZDZIAŁ II

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE WPLYWAJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I POLITYKĘ PRZESTRZENNĄ GMINY TUCZĘPY

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.

1.1. Rys historyczny.

W czasach pierwszych Piastów teren gminy leżał w dzielnicy sandomierskiej. Dzielnica podzielona była na kasztelanie, którymi zarządzali komesi (kasztelani). Komesi odpowiedzialni byli za administrację, sądownictwo i sprawy wojskowe. Gmina Tuczępy leżała w kasztelanii wiślickiej. W latach 1166-1173 istniało samodzielne księstwo wiślickie pod władzą księcia Kazimierza Sprawiedliwego. Po tym jak książę Kazimierz został księciem krakowskim i sandomierskim, kasztelania wiślicka weszła na stałe w skład księstwa sandomierskiego, późniejszego województwa. Związek z tym regionem trwał do 1795 roku.

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1190 r. Wieś została wówczas nadana klasztorowi w Busku przez Dzierzka (Dirasco), brata biskupa płockiego Wita. W połowie XV w. znajdował się tu drewniany kościół. Właścicielem wsi był wówczas Chrzastowski herbu Strzegomia. Wieś miała łany kmiece, karczmy, zagrodników oraz folwark rycerski, od których dziesięcinę pobierał miejscowy pleban. W 1674 r. ukończono budowę nowego murowanego kościoła, który znajduje się w Tuczępach do dzisiaj. Rok 1864 zmienił status administracyjny terytorium, ponieważ na mocy ukazu carskiego powstała gmina Tuczępy, obejmując większość obecnych terenów gminy. Gmina składała się z gruntów włościańskich (chłopskich) i dworskich (folwarki). Na gminę w tym czasie składały się gromady (wsie) na czele z sołtysiem, którego wybierało zgromadzenie gromadzkie.

Krótki rys historyczny poszczególnych sołectw.

Brzozówka.

Wieś nazywana pierwotnie Wolya Brzozowa. Nazwa pochodzi od drzew – brzoź. Pierwsza wzmianka o tej miejscowości pochodzi z roku 1529 i znajduje się w Księdze dochodów beneficjum diecezji krakowskiej. Była to wieś królewska pod zarządem starosty stopnickiego i jako taka podlegała lustracjom przeprowadzonym w latach pięćdziesiątych XVI wieku, sześćdziesiątych XVII wieku oraz osiemdziesiątych XVIII wieku. W końcu XIX wieku oraz na początku XX właścicielem folwarku we wsi był Władysław Moyzel do 1905 roku. Natomiast w 1909 zmarł Jan Głuski, również właściciel Brzozówki, władający folwarkiem Brzozówka jako ostatni w rodzinie Głuskich.

Dobrów.

Wieś jest odnotowana w kronikach Jana Długosza w dokumentach z lat 1470-80. Należała wtedy do rodziny Gnoińskich (Mikołaj Gnoiński). Nazwa pochodzi od nazwy osobowej (imienia) „Dobry”. Następne wzmianki pochodzą z dokumentów poborowych z roku 1508 i kościelnych dokumentów z roku 1529. Z opisów w powyższych źródłach wynika, iż Dobrów była dużą i zasobną wsią. W końcu XVIII wieku wieś należała do rodziny Romiszewskich. Karol (Romiszewski) był skarbnikiem sandomierskim i fundatorem pierwszej kapliczki. W 1827 roku wieś liczyła 35 domów i 203 mieszkańców. W XIX wieku folwark Dobrów należał do rodziny Moyzelów. W dokumentach parafii Kargów odnotowano, iż w 1905 roku zmarł Władysław Moyzel właściciel Dobrowa. W tym czasie wieś prężnie się rozwijając, liczyła 59 gospodarstw chłopskich.

Góra.

Pierwsze zapiski o tej wsi pochodzą z roku 1407. Zapisano wtedy nazwę „de Gora” w „Zapiskach sądowych województwa sandomierskiego”, wieś również wymienia Jan Długosz. We-

dług niego osada należała wtedy do rodziny Pruskich (Jan Pruski). Nazwa pochodzi od ukształtowania terenu. W końcu XIV wieku wieś należała do rodziny Mrozków, która przekazała część swoich gruntów plebanowi w Tuczępach. Z kolei początkach XVI wieku wioska należała do rodziny Lubańskich (Grzymała Lubański), o czym świadczy zapis z 1529. W XVII wieku odnotowano jako właścicieli wsi rodzinę Komornickich (Jan Komornicki i jego synowie Paweł i Jan). W 1827 roku we wsi naliczono 11 domów i 74 mieszkańców.

Grzymała.

Pierwsze wzmianki o wsi pochodzą z 1376 roku (de Grimala) w „Antiquissimi libri iudicales terrae Cracoviensis”, czyli „Najdawniejsze księgi sądowe krakowskie”. Nazwa pochodzi od staropolskiego imienia Grzymała. Kolejne informacje pochodzą z lat 1406 oraz 1415 z „Zapisków sądowych woj. sandomierskiego”. Jan Długosz opisuje, iż wieś należała do Jana Rytwiańskiego. Był to możny ród z Rytwian w obecnym powiecie staszowskim. Nazwę Grzymała odnotowano też w rejestrach poborowych z 1508 roku. W roku 1579 roku wieś była własnością magnackiego rodu z krakowskiego, Karwickich. W końcu XVI wieku wieś należała do Stanisława Karwickiego oboźnego królewskiego, który wystawił we wsi zbór kalwiński, w którym był jego nagrobek. Zbór w początkach XIX wieku był już tylko ruiną, przypominającą o żyjących tu innowiercach (być może są jeszcze ślady tego budynku). W początkach XVII wieku wieś należała do rodziny Karnickich i była ośrodkiem protestanckim. W 1602 roku odbyła się rozprawa sądowa przed sądem grodzkim w sprawie zagarniętych przez właścicieli Grzymały łąk plebana z Tuczęp. Karniccy związani byli z wsią aż do końca XVIII wieku. W źródłach pojawiają się nazwiska Karwickich i Karnickich (zapewne chodzi o tę samą rodzinę). W 1827 roku we wsi stało trzydzieści sześć domów zamieszkałych przez 269 mieszkańców. W końcu XIX wieku odnotowano we wsi ruiny zboru kalwińskiego oraz działającą szkołę początkową. Istniał też we wsi folwark szlachecki oraz 49 gospodarstw chłopskich.

Januszkowice.

Po raz pierwszy nazwa tej wsi jest odnotowana w 1396 roku jako Ianuszkowice w zapiskach sądowych województwa sandomierskiego. Nazwę językoznawcy wywodzą od nazwy osobowej „Janusz- Januszek”. Wieś tą Jan Długosz wspomina jako własność Jana Szczepieckiego herbu Janina. W 1827 roku naliczono we wsi 16 domów i 142 mieszkańców. Na folwark Januszkowice składało się 5 budynków drewnianych. Wieś w końcu XIX wieku liczyła 30 samodzielnych gospodarzy na 126 morgach ziemi.

Jarosławice.

Nazwa „de Jaroslauciz” po raz pierwszy wymieniana jest pod datą 1374 w „Najdawniejszych księgach sądowych krakowskich”. Nazwa pochodzi od nazwy osobowej Jarosław. Wieś wymienia też Jan Długosz, który informuje, że wieś należała do Jana Szczepieckiego h. Janina (połowa XV wieku). Następnie nazwę tą odnotowano w latach 1564-65 podczas lustracji dóbr królewskich. W 1827 roku było we wsi 18 domów i 148 mieszkańców. W końcu XIX wieku folwark we wsi należał do rodziny Bronikowskich. Folwark miał w tym czasie jeden budynek murowany i jedenaście drewnianych. Natomiast wieś liczyła jedenaście gospodarstw.

Kargów.

Wieś wymieniana jest jako „Kargov” w 1194 roku następnie z datą 1243 r. w Kodeksie Dyplomatycznym Małopolski. Nazwa pochodzi od staropolskiego wyrazu „kargol” oznaczającego wtedy powykręcany pień drzewa lub połamanego (powykręcanego) człowieka. Kolejne wzmianki pochodzą z 1262 roku (Kodeks Dyplomatyczny Polski) oraz z roku 1325-27 w Monumenta Poloniae Vaticana. Niektórzy historycy wywodzili istnienie parafii w końcu XIII wieku, ale pierwsze pewne informacje pochodzą z roku 1326, ponieważ odnotowano tu parafię i pierwszego plebana Bogusława. Stał we wsi w tym czasie drewniany kościółek. Musiała więc być to duża wieś. Według XVI-wiecznego historyka Bartosza Paprockiego za czasów Kazimierza Wielkiego, po głośnym zabójstwie księdza Baryczki w Krakowie, król w ramach pokuty postawił murowany kościół w Kargowie w miejscu drewnianego. Było to w latach sześćdziesiątych XIV wieku. W 1579 roku w spisie poborowym określono wieś jako zarządzaną (dzierżawa) przez (palatyni craciviensis) czyli jak sędzę przez jednego

z magnatów krakowskich. We wsi mieszkało 7 kmieci na 3 i pół łanie ziemi oraz dwóch komorników. W 1596 przeprowadzono lustrację kościelną parafii Kargów i zanotowano „parafia jest zaniedbana lud do kościoła mało uczęszcza i żyje w dzikich małżeństwach”. Tak zła opinia bierze się z faktu, iż większość okolicznej szlachty przeszła na kalwinizm, który zapewne promieniował również na ludność plebejską. W 1827 roku we wsi Kargów było 30 domów i 207 mieszkańców. Parafia Kargów w końcu XIX wieku liczyła 1611 dusz.

Nieciesławice.

Dawniej zwana też Naczęsławice. Nazwa pochodzi od staropolskiej nazwy osobowej Naczesław. Pierwszy raz w kronikach odnotowano wieś w 1423 roku. Wieś wspomina Jan Długosz. Opisuje on łany kmieci i folwark szlachecki. Wieś zwana w dawnych dokumentach również Naczasławice, w końcu XVI wieku miała pięciu kmieci na ponad jednym łanie ziemi. Do tego należy doliczyć jedną rodzinę zagrodników i dwie komorników. Według informacji miejscowych w tej wsi urodził się w rodzinie szlacheckiej Hugo Kołłataj. Jednak większość danych przeczy tej informacji. Wielki reformator z końca XVIII wieku nie urodził się tu, lecz na Wołyniu, skąd jego rodzice przeprowadzili się do Nieciesławic. Natomiast bezsprzeczną informacją jest fakt, że spędził tu dzieciństwo i młodość. Tak więc, teren gminy związany jest z życiem wielkiego Polaka księdza, publicysty, uczonego. Jednego z czołowych przedstawicieli Oświecenia w Polsce. Tutaj pobierał pierwsze prywatne nauki, by potem przenieść się do szkoły w Pińczowie. W parafii Tuczępy istnieją dokumenty, które mówią o tym, iż to właśnie tu urodził się Kołłataj, jednak większość źródeł wskazuje na Dederkały Wielkie na Wołyniu. Kościelny badacz tych terenów z początku XX wieku wskazuje na Hugo Kołłataja jako na proboszcza tutejszej parafii do roku 1780. W 1827 roku było w Nieciesławicach 23 domy i 207 mieszkańców. W końcu XIX wieku folwark we wsi składał się z 13 budynków drewnianych a wieś z 34 domów chłopskich.

Niziny.

Po raz pierwszy nazwa wsi pada w 1433 roku podczas sporów sądowych o dziesięcinę z tej wsi. Pierwszym zanotowanym właścicielem wsi był Wojciech z Nizin. Według Jana Długosza wieś w połowie XV wieku należała do rodziny Szczepieckich (Mikołaj Szczepiecki) Nazwa pochodzi od nizinnego ukształtowania terenu. W 1579 roku część wsi należała do Katarzyny Zielińskiej druga część wsi należała do Jakuba Krassowskiego. We wsi mieszkało jedenastu kmieci na pięciu i pół łanie ziemi. Mieszkały też we wsi dwie rodziny zagrodników z ziemią oraz cztery rodziny zagrodnicze bez ziemi. Wieś zamieszkiwało też trzech komorników oraz jedna rodzina rzemieślników. W 1827 roku wieś liczyła 29 domów i 276 mieszkańców. W końcu XIX wieku wieś należała do gminy Oględów. We wsi odnotowano w końcu XIX wieku młyn amerykański, pokłady kamienia i torfu. Wieś w tym czasie miała 58 samodzielnych gospodarzy na 395 morgach ziemi.

Podlesie.

Wieś odnotowana w słowniku geograficzno-historycznym królestwa polskiego jako wieś w powiecie stopnickim, w parafii Tuczępy. Jej historia zapewne zaczęła się w XIX wieku. Niestety brak bliższych danych.

Rzędów.

Wieś dawniej nazywano Żędów. Po raz pierwszy w dokumentach miejscowość pojawia się w 1345 roku jako „Zodow”. Wzmianka ta miała miejsce przy okazji transakcji, jaka miała miejsce między Agnieszką, córką Piotra Zaja a Hanconem zwanym Romańcem, mieszczaninem krakowskim. Pani Agnieszka sprzedaje tę wieś za 170 grzywien. Następnie wieś pojawia się w 1404 roku jako „Zandow”. Nazwę językoznawcy wywodzą od staropolskiego imienia Żęda. W 1579 roku wieś liczyła 8 kmieci, 4 i pół łana ziemi. Zamieszkiwało też wieś 3 zagrodników i jeden komornik. Wieś należała wtedy do Jana Chickiego. Wieś związana była z parafią Koniemłoty. W 1827 roku wieś liczy 20 domów i 139 mieszkańców. W 1885 roku we wsi był folwark złożony z dwóch budynków murowanych i czternastu drewnianych. Zanotowano też 80-letni las. Drugą część wsi zamieszkiwali wolni chłopci. Było ich trzydziestu jeden. Gospodarowali w tym czasie na 393 morgach ziemi. We wsi była też szkoła początkowa.

Sieczków.

Nazwę tej wsi znajdujemy po raz pierwszy w roku 1404 jako „Seczkow”. Nazwa pochodzi od apelatywu (wyraz pospolity) „siec” „sieczka”. W XV wieku wieś należała do rodziny Rytwiańskich. Wieś była znanym w okolicy ośrodkiem kalwinizmu. Według aktu synodu kalwińskiego z 1642 roku dziedzice Sieczkowa, Karwicy ufundowali zbór kalwiński w tej wsi. Patronem zboru w tym czasie był Stanisław Karwicki, cześnik sandomierski. W początkach XVIII wieku wieś przeszła zapewne na własność Andrzeja Różyckiego generała wojsk polskich. W końcu XVIII wieku wieś należała nadal do rodziny Różyckich (Ludwik Różycki), którzy zapewne postanowili zerwać z tradycjami kalwinizmu w tej wsi i postawili obok dworu kaplicę katolicką. W 1827 roku wieś zamieszkiwało 217 mieszkańców w 20 domach. W końcu XIX wieku wieś była podzielona między wolnych włościan i folwark. Folwark składał się z dwóch budynków murowanych i dziesięciu drewnianych. Natomiast drugą część wsi zamieszkiwało czterdziestu pięciu gospodarzy na 194 morgach ziemi.

Tuczepy.

Nazwa po raz pierwszy pada w 1191 roku podczas transakcji przekazania wsi klasztorowi w Busku. Jest też informacja, że zdarzyło się to rok wcześniej. Według Słownika Geograficzno-Historycznego oraz historyków kościelnych Dzierżko, brat biskupa płockiego nadał tą wieś klasztorowi w Busku. W roku 1190 nazwę wsi zapisano wtedy jako „Tuchapi”. Nazwa pochodzi od staropolskiego określenia „tu czepiacy”, co oznaczało tu mieszkający, (swojacy, krajanie). Nieczęsto nazwy miejscowości w Polsce mają rodowód etniczny, oznaczający pochodzenie mieszkańców. W 1325 roku pojawia się w dokumentach kościelnych nazwa „de Tuczamp”. Kroniki podają istnienie w Tuczepach parafii i podają imię pierwszego plebana „Jakóba”. Podczas zakładania parafii okoliczni szlachcice darowali plebanowi po kawałku ziemi. Własność kościelna w Tuczepach nie trwała zbyt długo, ponieważ informacje w kronikach Jana Długosza podają, że Tuczepy w połowie XV wieku są własnością niejakiego Abrahama Chrzastowskiego h. Strzegomia. Wieś miała łany kmiece, karczmę i folwark rycerski. W 1474 roku król Kazimierz Jagiellończyk wydaje dokument mówiący o zapisie Abrahama Chrzastowskiego na rzecz córki Katarzyny w wysokości 500 grzywien na wsi Tuczepy (rodzaj zastawu). Kolejna informacja pochodzi z 1508 roku z rejestrów poborowych powiatu wiślickiego. Rejestr mówi o wymienionej wyżej Katarzynie Chrzastowskiej, która płaciła 36 groszy podatku. Katarzyna zmarła zapewne bezpotomnie, skoro z kolejnego rejestru z roku 1579 dowiadujemy się, że właścicielem wsi jest szlachcic Stanisław Dimitrowski. Posiadał on dwa i pół łana ziemi, na której mieszkało 10 rodzin kmiecich i czterech zagrodników. Stanisław Dymitrowski uczynił coś, dzięki czemu Tuczepy dość często pojawiały się w dokumentach sądowych. Mianowicie pan Stanisław był protestantem najpewniej kalwinistą jak większość szlachty i magnatów w tym regionie. Wygonił więc miejscowego plebana i zajął wspólnie z sąsiadami jego ziemi. Tuczepy stały się ośrodkiem kalwinizmu i siedzibą parafii tej wiary. Jego żona nie podzielała „heretyckich” poglądów męża i po jego śmierci około 1595 roku sprowadziła katolickiego księdza Zygmunta Wielickiego. W 1597 przywróciła plebanowi łany ziemi zagarnięte przez męża. Natomiast sąsiedzi w większości protestanci nie chcieli oddać katolickiemu księdzu ziemi. Proboszcz rozpoczął serię procesów sądowych o zagarnięte ziemie. Już w 1598 roku zanotowano pierwszy proces z dziedzicem pobliskich Gór. W 1602 roku odbyła się kolejna rozprawa tym razem z właścicielami wsi Grzymała. Niestety dla Polski i również dla Tuczep były najazdy: szwedzki i siedmiogrodzki z lat 1655-57. Najeźdźcy złupili okolice i spalili miejscowy kościół. Nowy kościół wybudowano w 1674 roku przez księdza Krzysztofa Mastkiewicza. W tym czasie właścicielem Tuczep była rodzina Złodzkich (Jan Złodzki). W drugiej połowie XVII wieku kolejni proboszcze rozpoczynali następne procesy sądowe z sąsiadami w sprawie zagarniętych sto lat wcześniej ziem. Proboszczami byli wtedy ksiądz Jan Janowski oraz Jan Małachowski (późniejszy biskup krakowski). Według kościelnego historyka tych okolic Hugo Kołłątaj był proboszczem tutejszej parafii do roku 1780. W tym czasie Tuczepy należały do rodziny Zamoyskich. Jednak już w 1790 roku wymienia się Tuczepy jako własność Kórnickich (Karwickich?). W 1827 roku wieś liczyła 41 domów oraz 310 mieszkańców. Folwark Tuczepy (8 drewnianych budynków) oraz folwark Wierzbica (2 murowane i 22 drewniane budynki) stanowiły razem dobra Tuczepy. W XIX wieku wieś należała do rodziny Głuskich h. Ciołek. W 1864 ustanowiono gminę Tuczepy. W końcu XIX wieku gmina Tu-

czępy miała 12 138 mórg obszaru i liczyła 5 145 mieszkańców, w tym 112 Żydów i 3 protestantów. Odnotowano też istnienie trzech młynów w gminie.

Wierzbica.

Po raz pierwszy nazwa tej wsi pojawia się w dokumentach w 1579 jako własność Jana Chickiego. W 1579 roku naliczono we wsi pięciu kmieci na ponad dwóch łanach ziemi oraz dwóch zagrodników, dwóch komorników i jednego rzemieślnika.

Chronologia istotnych wydarzeń

1191	W kronikach pojawia się nazwa Tuczępy
1194	W kronikach pojawia się wieś Kargów
1241	Niszczący najazd tatarski
1326	Po raz pierwszy odnotowano istnienie parafii w Kargowie i Tuczępach
1345	W kronikach pojawia się wieś Rzędów podczas transakcji kupna-sprzedaży
1374	W kronikach pojawia się nazwa Jarosławice
1376	W kronikach pojawia się wieś Grzymała
L. 60te XIVw.	Powstaje murowany kościół w Kargowie
1396	W zapiskach sądowym sandomierskich pojawia się wieś Januszkowice
1404	W kronikach pojawia się wieś Sieczków
1407	W kronikach pojawia się wieś Góra
1423	Pojawia się w kronikach nazwa Nieciesławice
1433	Pojawia się w kronikach nazwa Niziny
1470-80	W kronikach Jana Długosza pojawiają się wsie: Dobrów, Grzymała, Kargów, Nieciesławice, Niziny, Tuczępy, Januszkowice, Jarosławice, Góry
1474	Zapis króla Kazimierza Jagiellończyka na wsi Tuczępy
1529	W kronikach pojawia się wieś Brzozówka
1595	Odnowienie parafii katolickiej w Tuczępach
1596-98	Lustracja kościelna parafii Tuczępy i Kargów
1598	Sprawa sądowa między prob. Tuczęp a właścicielem Gór panem Chyckim
1655-57	Najazd wojsk szwedzkich i siedmiogrodzkich
1660	Lustracja wsi Brzozówka i Kargów
1674	Powstaje stojący dotychczas kościół w Tuczępach
1750	Przyszedł na świat w Dederkałach Wielkich na Wołyniu Hugo Kołłątaj, najsłynniejszy mieszkaniec gminy
1789	Lustracja wsi Brzozówka i Kargów
1795	Teren obecnej gminy znajduje w zaborze austriackim
1809	Teren gminy znajduje się w Księstwie Warszawskim
1815	Teren gminy wchodzi w skład Królestwa Polskiego
1864	Powstaje gmina Tuczępy
1915	Gmina Tuczępy znajduje się pod okupacją austro-węgierską
1918	Gmina Tuczępy wchodzi w skład odrodzonego państwa polskiego
1939	Wybuch II wojny światowej
1944	Zburzono podczas działań wojennych kościół w Kargowie
1945	Wyzwolenie gminy spod okupacji Niemiec

Na terenie gminy Tuczępy w dobrym stanie zachowania znajdują się zabytki architektury sakralnej, głównie poprzez stały i jednolity sposób użytkowania, a także dzięki właściwej ochronie konserwatorskiej i funduszom płynącym ze strony wiernych, Państwa i samorządów. W dobrym stanie zachowania są też zazwyczaj obiekty użyteczności publicznej np. dwór w Tuczępach, będący siedzibą Urzędu Gminy i pozostałości parku podworskiego w Nieciesławicach, w którym znajduje się Centrum Kultury. Największym zagrożeniem dla zachowania zabytków jest brak środków finansowych na ich renowację.

1.2. Położenie i powiązanie z otoczeniem.

Gmina Tuczępy położona jest w obrębie Niecki Połanieckiej, należącej do makroregionu Niecka Nidziańska, zajmuje obszar o powierzchni 8 374 ha. W jej skład wchodzi 15 sołectw: Brzozówka, Chałupki, Dobrów, Góry, Grzymała, Januszkowice, Jarosławice, Kargów, Nieciesławice, Niziny, Podlesie, Rzędów, Sieczków, Tuczępy, Wierzbica.

Ukształtowanie terenu wykazuje w większości jednorodny charakter o falistej rzeźbie. Elementem dominującym w krajobrazie gminy są ciągi płaskich wzniesień i garbów. Gmina położona jest na średniej wysokości od 190 do 240 m n.p.m. Jej obszar poprzecinany jest gęstą siecią kanałów i małych cieków wodnych, należących do zlewni rzeki Wschodniej, płynącej wzdłuż południowej granicy gminy.

Tuczępy zajmują południowo-wschodnią część województwa świętokrzyskiego, wchodząc w skład powiatu buskiego, podobnie jak sąsiadujące z nimi: Stopnica (strona południowa i zachodnia) oraz Gnojno (strona północna). Wschodnimi sąsiadami Tuczęp są gminy: Szydłów (północny-wschód), Staszów, Rytwiany oraz Oleśnica (południowy-wschód), należące do powiatu staszowskiego.

Dość dobrze rozbudowana sieć dróg stwarza dogodne połączenia z ośrodkami ponadlokalnymi. Podstawowymi powiązaniem z krajowymi korytarzami transportowymi są drogi wojewódzkie Nr 756 Starachowice Łągow–Stopnica i nr 757 Opatów–Staszów–Stopnica, łącząc gminę również z węzłami komunikacyjnymi o znaczeniu krajowym. Gmina posiada także dość wysoki poziom urbanizacji i wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Elementy te niewątpliwie sprzyjają uaktywnieniu gminy jako ośrodka wielofunkcyjnego rozwoju, stwarzając szansę przyciągnięcia kapitału zewnętrznego.

Powiązania komunikacyjne z wojewódzkim i krajowym układem sieci komunikacyjnej zapewniają także dwie biegnące przez teren gminy linie kolejowe: linia szerokotorowa LHS (hutniczo-siarkowa) relacji Hrubieszów–Sławków (Zagłębie Dąbrowskie) i linia normalnotorowa Włoszczowice–Chmielnik. Istniejąca bocznica kolejowa obsługuje transport towarowy.

1.3. Uwarunkowania związane z kierunkami polityki przestrzennej państwa i województwa.

Uwarunkowania rozwoju gminy, wpływające na kształtowanie kierunków i polityki zagospodarowania przestrzennego gminy, stanowią kompleks zjawisk, mających istotny wpływ na procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym, kulturowym i społecznym, nie tylko w skali obszaru gminy, lecz często regionu, a także kraju. Z tego względu nakazem ustawowym przy ich precyzowaniu należy uwzględniać cele strategiczne województwa, jak i kraju. Zostały one sprecyzowane w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” oraz „Programie rozwoju infrastruktury transportowej województwa świętokrzyskiego na lata 2014–2020”.

„Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa” uchwalony Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.” (Dz. Urz. Woj. Świet. z 31 października 2014 r. poz. 2870) w generalnych zasadach nie odbiega od uwarunkowań określonych dla gminy Tuczępy w wyciągu informacyjnym z „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego dla gminy Tuczępy” przekazanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach i utrzymany jako obowiązujący na etapie uzyskiwania wniosków do sporządzenia niniejszej zmiany „Studium”. Wiele elementów kierunkowej polityki przestrzennej wyznaczonych w uprzednio obowiązującym „Planie” zawartych w wyciągu informacyjnym ma już pokrycie realizacyjne. Zgodnie z hierarchią systemu osadnictwa przyjętego w „Planie Województwa Świętokrzyskiego”, gmina Tuczępy przynależy do Staszowskiego obszaru aktywności gospodarczej, dla którego przewiduje się szereg działań zmierzających do rozwoju przedsiębiorczości przemysłowej.

Zgodnie z hierarchią systemu osadnictwa przyjętego w „Planie Województwa Świętokrzyskiego” gmina Tuczępy została zakwalifikowana do ośrodków lokalnych posiadających korzystne warunki do intensyfikacji produkcji rolnej, a także rozwoju produkcji i usług.

Przyjęto, że dominującą funkcją gospodarczą gminy jest i pozostanie rolnictwo oraz drobne przetwórstwo rolno – spożywcze, rozwijane w oparciu miejscową bazę surowcową. Czyste środowisko przyrodnicze i wysokiej jakości gleby stwarzają podstawę do rozwoju rolnictwa ekologicznego i działalności rolno – środowiskowej. Funkcją wspomagającą może być turystyka, w szczególności krajoznawcza i objazdowa, a także agroturystyka, rozwijane w oparciu o lokalne walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz zasoby dziedzictwa kulturowego, związanego z kulturą materialną wsi i rolnictwa, a także lokalne inicjatywy wsparte środkami strukturalnymi Unii Europejskiej.

Do najistotniejszych uwarunkowań wynikających z koncepcji polityki przestrzennej zagospodarowania i województwa zaliczono:

- 1). Szczególną ochronę doliny rzeki Wschodniej jako cennego przyrodniczo ważnego w krajowym i wojewódzkim systemie przyrodniczym korytarza ekologicznego, łączącego Obszar Nidziański (węzeł ekologiczny o randze krajowej) z Doliną Wisły (międzynarodowy korytarz ekologiczny). Zagrożeniem dla funkcjonowania doliny są pozaklasowe wody rzeki Wschodniej;
- 2). Zahamowanie procesów degradacji, a następnie uzyskanie stopniowej poprawy jakości środowiska na obszarach ekologicznie zagrożonych, a także skuteczne przeciwdziałanie procesom degradacji środowiska, a w szczególności gruntów rolnych;
- 3). Uwarunkowania wynikające z przebiegających przez obszar gminy tranzytowych nośników energii jak:
 - Gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Podgórska Wola–Sandomierz,
 - Linii energetycznej najwyższego napięcia 400 kV relacji Elektrowni Połaniec – stacja systemowa 400 kV Kielce,
 - Linii energetycznej 220 kV Elektrownia Połaniec – stacja systemowa 220/110 kV Radkowiec.

Do uwarunkowań wynikających z polityki przestrzennej zagospodarowania województwa należy zaliczyć:

- Budowę zbiornika „Brzózówka” na rzece Wschodniej o powierzchni zalewu max. 94 ha;
- Preferencje zalesieniowe terenów rolnych pozyskiwanych z rekultywacji obszarów pokopalnianych, zgodnie z „Wojewódzkim programem zwiększania lesistości do roku 2020”;
- Modernizację drogi wojewódzkiej nr 756 i 757 do parametrów odpowiadających drodze klasy G.

Czynnikami stwarzającymi preferencje dla rozwoju przestrzennego i gospodarczego Gminy jest dobry stan infrastruktury technicznej w zakresie sieci elektroenergetycznej, wodociągowej, gazowej, a także drogowej i kolejowej. Pewnym ograniczeniem są niedobory infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki ściekowej.

Istotne preferencje do inwestowania na obszarze gminy Tuczępy stwarza okoliczność, że Gmina w części wchodzi w skład Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej ustanowionej przez Radę Ministrów 20.10.1994 r., której termin funkcjonowania został określony do 31.10.2010 r. i przedłużony 23.07.2013 r. do 31.10.2026 r. Funkcjonuje ona na zasadach określonych w ustawie o specjalnych strefach ekonomicznych. W tej sytuacji wskazanym jest sprecyzowanie atrakcyjnej oferty terenów uzbrojonych i dostępnych pod względem własnościowym, które mogłyby przyciągnąć potencjalnych inwestorów.

Północna część gminy Tuczępy (gdzie oprócz terenów poeksploatacyjnych znajduje się największy w Europie zakład produkcji dwusiarczku węgla) położona jest w staszowskim obszarze aktywności gospodarczej (podstrefa Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „EURO-PARK WISŁOSAN”) który został zlokalizowany na terenach wcześniejszej eksploatacji siarki w rejonie Grzybowa oraz na bazie przemysłu energetycznego w Połańcu i eksploatowanego nadal złoża siarki Osiek. Obszar ten posiada warunki do przyspieszenia restrukturyzacji i rozwoju społeczno-gospodarczego w oparciu o nowe innowacyjne projekty inwestycyjne oraz inicjatywy kooperacyjne służące uruchomieniu lokalnych potencjałów. Główną funkcją obszaru będzie przedsiębiorczość przemysłowa, której towarzyszyć winna zrównoważona urbanizacja, wsparcie wielokierunkowych inicjatyw gospodarczych oraz sukcesywna rekultywacja terenów posiarzkowych. Do zadań priorytetowych zalicza się również usprawnienie systemu komunikacji.

Uszczegółwiając powyższe uwarunkowania uznano, że podstawowe kierunki polityki przestrzennej tego rejonu to:

A. Ochrona środowiska w zakresie:

1). Zasad polityki przestrzennej:

- a) zgodność charakteru i poziomu intensyfikacji zagospodarowania z cechami środowiska przyrodniczego oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie;
- b) prowadzenie gospodarki zasobami wodnymi w granicach zlewni;
- c) ograniczanie konfliktów i barier środowiskowych.

2). Podstawowych kierunków zagospodarowania.

- a) skuteczna ochrona walorów przyrodniczych gminy, prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- b) udroźnianie korytarzy ekologicznych poprzez likwidację barier ekologicznych lub minimalizację ich ograniczającego działania;
- c) ochrona i odtwarzanie naturalnych wód powierzchniowych;
- d) obudowa biologiczna cieków ograniczająca przedostawanie do wód powierzchniowych związków chemicznych, stosowanych w rolnictwie oraz erozja koryt,
- e) wprowadzanie zieleni ochronnej i osłonowej zlokalizowanej wzdłuż szlaków komunikacyjnych, w otoczeniu zakładów produkcyjnych, uciążliwych dla środowiska i ludzi oraz izolującej tereny wydobywania;
- f) ochrona gleb wysokich klas bonitacyjnych przed nieuzasadnionym zagospodarowaniem na cele nierolne;
- g) przeciwdziałanie głębokim zmianom agrocenoz wywoływanym przesuszeniem gleb, erozją wodną i wietrzną itp.,
- h) ograniczenie do niezbędnego minimum stosowania nawozów i środków ochrony roślin (ekologizacja produkcji);
- i) likwidacja nielegalnych zrzutów ścieków i „dzikich” wysypisk;
- j) kontynuacja wdrażania selektywnego systemu zbiórki odpadów;
- k) zainicjowanie produkcji energii z odnawialnych zasobów energetycznych;
- l) unowocześnianie technicznych urządzeń ochrony środowiska, szczególnie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza i ochrony przed hałasem;
- m) dążenie do likwidacji lub przynajmniej osłabienia sytuacji konfliktowych na styku działalności gospodarczej z przyrodą i krajobrazem;
- n) podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

B. Dziedzictwo kulturowe w zakresie:

1). Zasad polityki przestrzennej:

- a) eliminacja zagrożeń dziedzictwa archeologicznego,
- b) przeciwdziałanie dewaloryzacji krajobrazu kulturowego poprzez ochronę zabytków, ochronę widokową, zapobieganie kolizyjnemu zainwestowaniu,
- c) wzrost świadomości społecznej co do wartości spuścizny historycznej dla przyszłych pokoleń i jej wpływu na rozwój gospodarki;
- d) prowadzenie badań archeologicznych na terenach realizowanych i przewidzianych inwestycji wielkoobszarowych;
- e) zachowanie i rewaloryzacja miejsc kultu, reliktyw architektury i innych miejsc stanowiących świadectwo historii;
- f) respektowanie wymogów ochronnych oraz umożliwienie rewaloryzacji zagrożonych obiektów zabytkowych, zwłaszcza objętych rejestrem dóbr kultury;
- g) wykorzystanie funduszy strukturalnych w celu rewaloryzacji najcenniejszych elementów dziedzictwa kulturowego, a tym samym aktywizacji funkcji turystycznej.

2). Kierunków polityki przestrzennej:

- a) rewaloryzacja zagrożonych obiektów i zespołów zabytkowych,
- b) pogłębianie rozpoznania dziedzictwa kulturowego regionu, w tym m.in.: z zakresu zachowania tradycyjnej zabudowy; reliktyw dziedzictwa archeologicznego, wartościowych elementów małej architektury (kapliczki, krzyże, figury);

- c) racjonalne i zgodne z wymogami konserwatorskimi zagospodarowanie, użytkowanie oraz udostępnianie obiektów i zespołów zabytkowych, wpisanych do rejestru;
- d) przeprowadzenie badań archeologicznych na terenach przewidzianych i realizowanych inwestycji wielkoprzestrzennych;
- e) poprawa ładu przestrzennego, poprzez harmonijne powiązanie architektury i krajobrazu, przy uwzględnieniu specyfiki regionu i charakterystycznych cech tradycyjnego budownictwa; umiejętne kształtowanie obiektów małej architektury,
- f) zwiększenie ochrony prawnej wyjątkowo cennych dla lokalnej społeczności elementów dziedzictwa kulturowego;
- g) uporządkowanie lub rewaloryzacja zabytkowych cmentarzy i obiektów kulturowych oraz archeologicznych.

C. Osadnictwo i ład przestrzenny w zakresie:

1). Preferowanych kierunków polityki osiedleńczej:

- a) ochronę przed zainwestowaniem obszarów czynnych przyrodniczo, spełniających rolę ochronną i krajobrazową;
- b) kształtowanie zabudowy indywidualnej, harmonijnie współgrającej z tradycją oraz charakterem gminy w sposób eliminujący jej rozpraszanie;
- c) wzmożoną ochronę przed zabudową terenów projektowanych ewentualnych rozwiązań komunikacyjnych;
- d) kompleksowe opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów funkcjonalnych lub przynajmniej całości sołectw.

D. Demografia w zakresie:

- 1). Gmina należy do jednostek słabo zaludnionych. Liczba ludności na 1 km² wynosi 46 osób i jest najniższa w powiecie. Ubytek liczby mieszkańców w stosunku do 2002 r. wynosi 1,42%). Pogorszy się również struktura wiekowa mieszkańców, zmniejszy się grupa ludności w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 68 osób nieprodukcyjnych. Systematycznie wzrasta liczba ludności w wieku poprodukcyjnym, co przyspieszy postępujący proces starzenia się społeczeństwa i spowoduje konieczność usprawnienia pomocy społecznej oraz dostosowania i rozbudowy bazy lokalowej ośrodków przystosowanych dla potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
- 2). Należy podjąć już dziś niezbędne działania, mające na celu zahamowanie negatywnych tendencji demograficznych i wzrost liczby mieszkańców m. in. w wyniku:
 - a. tworzenia atrakcyjnej oferty pracy i zamieszkania dla ludzi młodych, wchodzących w wiek produkcyjny,
 - b. racjonalnego „zagospodarowania” ludności w wieku poprodukcyjnym, polegającego nie tylko na przełamywaniu barier architektonicznych i urbanistycznych, ale również na aktywizacji społecznej tej grupy mieszkańców, poprzez zapewnienie możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu, działalności w różnego typu stowarzyszeniach, dbania o swoją kondycję fizyczną i psychiczną itp.

E. Rynek pracy w zakresie:

1). Nadrzędnych zasad realizacji polityki przestrzennej:

- a. większe zróżnicowanie segmentów rynku pracy, przy wykorzystaniu lokalnych potencjałów rolnictwa i walorów przyrodniczo – kulturowych;
- b. wyrównanie szans dostępu do rynku pracy dla osób dysfunkcyjnych;
- c. zasada wspierania wszelkich inicjatyw wzrostu zatrudnienia, zwłaszcza w sektorze usług i drobnej wytwórczości;
- d. maksymalne wykorzystanie funduszy strukturalnych do pobudzenia lokalnego rynku pracy.

2). Kierunków polityki przestrzennej:

- a. stworzenie możliwie najkorzystniejszych warunków przestrzennych do wzrostu i unowocześnienia produkcji rolniczej, przy jednoczesnym umożliwieniu restrukturyzacji i dostosowaniu tej funkcji do wymogów gospodarki rynkowej;
- b. wielokierunkowa aktywizacja rynku pracy oraz tworzenie nowych segmentów przedsiębiorczości komunalnej i komercyjnej, m.in. usług w zakresie: ochrony środowiska, obsługi i konserwacji infrastruktury technicznej, rzemiosła i handlu, obsłudze i udostępnianiu walorów krajobrazowych i kulturowych itp.;
- c. tworzenie korzystnych warunków terenowych, stymulujących rozwój różnych form zatrudnienia (alternatywne źródła dochodu, obsługa turystyki, zatrudnienie w nowych segmentach usług publicznych i drobnej wytwórczości);
- d. preferencje lokalizacyjne i ekonomiczne dla inwestycji przynoszących wzrost zatrudnienia;
- e. wykorzystanie środków pomocowych UE w celu aktywizacji rynku pracy, powołanie instytucji pośrednictwa pracy, organizacja szkoleń.

F. Infrastruktura społeczna w zakresie:

- 1). Preferowanych zasad polityki przestrzennej:
 - a. wyrównanie szans dostępu do edukacji i opieki zdrowotnej na obszarze całej gminy;
 - b. ochrona lokalnej odrębności i specyfiki kultury ludowej;
 - c. przełamywanie barier architektonicznych w dostępie osób niepełnosprawnych do usług publicznych.
- 2). Głównych kierunków polityki przestrzennej odnoszących się do obszaru gminy:
 - a. rozwiązanie problemów infrastruktury społecznej w skojarzeniu z ogólną strategią rozwoju tych usług w powiecie;
 - b. zwiększenie dostępności świadczeń z zakresu podstawowej ochrony zdrowia oraz różnych form opieki społecznej;
 - c. poprawa standardów funkcjonowania istniejących obiektów edukacji, ochrony zdrowia i kultury (utrzymanie i rozbudowa usług).

G. Baza ekonomiczna w zakresie:

- 1). Priorytetowych zasad polityki regionalnej:
 - a. atrakcyjność przestrzeni ekonomicznej dla intensyfikacji w rolnictwie oraz przechodzenie na ekologiczne metody gospodarowania;
 - b. tworzenie warunków przestrzennych do rozwoju lokalnych inicjatyw gospodarczych;
 - c. dostosowanie rozwoju gospodarczego do warunków środowiskowych.
- 2). Pożądaných kierunków polityki przestrzennej:
 - a. możliwości rozwoju drobnego przetwórstwa rolno – spożywczego bazującego na lokalnych zasobach surowców rolniczych. Pożądane byłoby również:
 - wskazanie – zwłaszcza w ośrodku gminnym – obszarów predysponowanych do koncentracji preferowanych funkcji usługowo – przetwórczych;
 - tworzenie zaplecza dla aktywizacji przedsiębiorczości rolniczej;
 - określenie atrakcyjnej oferty terenów uzbrojonych, ukierunkowanej na inwestorów zewnętrznych.

H. Funkcja rolnicza w zakresie:

- 1). Podstawowych zasad realizacji celów regionalnych polityki przestrzennej:
 - a. priorytet lokalizacyjny dla funkcji rynkowych w rolnictwie oraz tworzących nowe miejsca pracy zwłaszcza w otoczeniu rolnictwa;
 - b. sprzyjające warunki przestrzenne do absorpcji środków pomocowych UE;
 - c. ekologizacja produkcji rolniczej i terenów rolnych; minimalizowanie kolizji funkcjonalnych (dążenie do harmonijnego współistnienia wszystkich funkcji obszarów wiejskich);

- d. ochrona dziedzictwa historycznego i zasobów kultury materialnej rolnictwa oraz wykorzystanie go dla promocji gminy i kształtowania tożsamości lokalnej.
- 2). Pożądanym kierunków działalności przestrzennej:
- a. Zakłada się, że główną funkcją gminy pozostanie rolnictwo, które z jednej strony zmierzać winno do uzyskania europejskich standardów gospodarowania (zwiększenie średniego areалу gospodarstw, wzrostu efektywności produkcji i ścisłego związania z rynkiem), zaś z drugiej do stopniowego przechodzenia na ekologiczne metody produkcji.
 - b. Wnioskuje się, aby w planach miejscowych gminy uwzględnione zostały następujące kierunki zagospodarowania:
 - **Przestrzeń otwarta**
 - ścisła ochrona gleb o najwyższej przydatności dla rolnictwa przed zagospodarowaniem na cele nierolnicze oraz erozją (gleby te generalnie powinny być wyłączone z zabudowy, zaś w przypadku konieczności przeznaczenia ich na cele budowlane winien być stosowany ścisły wymóg rozwiązań terenooszczędnych);
 - ochrona obszarów zmeliorowanych przed nieuzasadnionym zagospodarowaniem, zmieniającym funkcje tych terenów z uwzględnieniem renowacji i domeliorowań;
 - stymulowanie koncentracji ziemi oraz scalania i wymiany gruntów, w dostosowaniu do potrzeb gospodarstw rozwojowych (pożądane minimum obszarowe–20 ha UR), określenie potrzeb scaleniowych wynikających z planowanego zagospodarowania terenów;
 - preferencje dla metod produkcji rolniczej przyjaznych dla środowiska – produkcji ekologicznej;
 - wzbogacenie terenów rolnych w zadrzewienia ochronne, jak w zieleń osłonową wokół obiektów uciążliwych, zadrzewienia wiatrochronne w sąsiedztwie większych rozłogów pól oraz zadrzewienia i zakrzaczenia wzdłuż cieków wodnych, które zapobiegałyby przedostawaniu się do wód związków chemicznych stosowanych w rolnictwie (sprecyzowanie terenów spełniających kryteria „Planu rozwoju obszarów wiejskich” w zakresie zalesień finansowanych ze środków pomocowych);
 - zabudowa związana z rolnictwem;
 - umożliwienie dywersyfikacji działalności drobnych gospodarstw rolnych oraz wprowadzenia alternatywnych źródeł dochodu w ramach istniejących siedlisk;
 - ustanowienie preferencji lokalizacyjnych dla gospodarstw towarowych i grup producenckich (w tym zwłaszcza wspieranych środkami pomocowymi UE) umożliwiających stosowne powiększanie areálu i skali produkcji;
 - zapewnienie warunków do lokalizacji usług rynkowych w otoczeniu rolnictwa oraz drobnego przetwórstwa rolno – spożywczego;
 - rewitalizacja historycznie ukształtowanej wiejskiej sieci osiedleńczej oraz wykorzystanie jej dla promocji gminy i poprawy warunków życia ludności (określenie możliwości przestrzennych udziału gminy w programie odnowy wsi i ochrony dziedzictwa kulturowego);
 - zapewnienie terenów usługowo – składowych w sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych, umożliwiających zwiększenie rangi gminy w systemie rynków hurtowych rejonu Sandomierskiego i Pińczowskiego.
 - **Gospodarka terenami** – wskazanie obszarów tworzenie zasobu mienia komunalnego (głównie poprzez komunalizację gruntów, pozyskiwanie ich przy okazji scaleń, a także w uzasadnionych przypadkach poprzez kupno lub wymianę) zwłaszcza na terenach:
 - przeznaczonych pod inwestycje publiczne,
 - wyznaczonych pod skoncentrowaną działalność inwestycyjną (scalenia gruntów), o strategicznym znaczeniu dla rozwoju gminy,
 - stworzenie atrakcyjnej oferty terenów komunalnych pod różne funkcje gospodarcze, w tym niezwiązane bezpośrednio z rolnictwem, zwłaszcza w ośrodku gminnym oraz we wsiach wiodących,

- przy odpowiednim uzbrojeniu i promocji zasoby te mogłyby zapewnić w perspektywie stały dopływ środków finansowych, zarówno z ich sprzedaży, jak i z późniejszych podatków od nieruchomości.

I. Zagospodarowanie leśne w zakresie:

1). Podstawowych zasad zagospodarowania leśnego:

- a. ścisła ochrona lasów istniejących (zagospodarowanie tych terenów na cele nieleśne może być dokonane tylko w uzasadnionych przypadkach i przy braku innych rozwiązań przestrzennych);
- b. dążenie do zwiększenia lesistości, szczególnie w północno-zachodniej części gminy.

J. Turystyka w zakresie:

- 1). W ramach aktywizacji funkcji turystycznej należy przewidywać wykreowanie podaży i popytu na formy rekreacji związane z pobytem na wsi i przystosowaniem niektórych gospodarstw do przyjmowania turystów (agroturystyka, turystyka rowerowa i in.) oraz ewentualnie nad wodą, co wiąże się z budową zbiornika „Brzozówka”. Należałoby także zwrócić większą uwagę na odpowiednie oznakowanie i udostępnienie cennych atrakcji kulturowych, jak również budowę odpowiedniej infrastruktury turystycznej (mała gastronomia, punkty obsługi tranzytu, punkty informacji, itp.).

K. Komunikacja w zakresie:

1). Zasad regionalnej polityki przestrzennej:

- a. układ komunikacyjny gminy powinien spełniać następujące warunki:
- b. być spójny z układem nadrzędnym;
- c. honorować zasadę maksymalnego rozdzielania różnych rodzajów ruchu;
- d. ograniczać dostęp do dróg wyższych klas (G), poprzez wytworzenie lokalnego układu drogowego.

2). Kierunków regionalnej polityki przestrzennej:

W „Studium...” należy uwzględnić potrzeby rozwojowe szlaków komunikacyjnych poprzez przewidzenie i utrzymanie rezerw terenowych oraz ograniczeń związanych z:

- a. przebudową na pełne parametry drogi głównej (G), dróg wojewódzkich nr 756 i 757, Dla poprawy bezpieczeństwa ruchu i ograniczenia uciążliwości stwarzanych przez ruch samochodowy należy ograniczyć rozwój terenów budownictwa mieszkaniowego wzdłuż dróg wojewódzkich i eliminacji zjazdów do stanu istniejącego. Obsługę komunikacyjną zabudowy poprzez system dróg wewnętrznych, dojazdowych i ciągów pieszo-jezdnych na zasadach regulowanych wymogami przepisów szczególnych.

L. Infrastruktura techniczna w zakresie:

1). Zasad polityki przestrzennej:

- a. gospodarka wodno – ściekowa prowadzona zlewniowo;
- b. uzyskanie obowiązujących standardów zaopatrzenia w energię elektryczną;
- c. dogodne warunki zasilania energetycznego na obszarach dopuszczalnego rozwoju osadnictwa;
- d. dostępność zabudowy skupionej do sieci gazowej oraz zbiorczych systemów wodno – kanalizacyjnych;
- e. dostępność instytucji i placówek usług publicznych do sieci teleinformatycznych;
- f. zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na obszarach szczególnie zagrożonych w czasie wystąpienia rzeki z koryta.

2). Kierunków polityki przestrzennej:

- a. stworzenie dogodnej dostępności do usług telekomunikacyjnych, w tym do usług teleinformatycznych (zwłaszcza w ośrodku gminnym), drogą doprowadzenia do gminy infrastruktury światłowodowej;

- b. modernizacja i rozbudowa systemu zaopatrzenia w energię elektryczną w aspekcie zrównoważonego rozwoju gminy oraz pokrycia bieżących i perspektywicznych potrzeb rolnictwa i odbiorców komunalnych;
- c. zapewnienie dostępności do sieci gazowej i kanalizacyjnej — docelowo wszystkich obszarów zabudowy skupionej;
- d. zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na obszarach szczególnie zagrożonych w czasie wystąpienia rzeki z koryta.

Powyższe uwarunkowania miały przesądzający wpływ na ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

1.4. Układ przestrzenny zabudowy i jej zasoby.

Układ funkcjonalno – przestrzenny gminy jest wynikiem długiego rozwoju historycznego. Skupione pasmowo zespoły osiedleńcze (wsie) rozwinęły się na sieci dróg, które przeważnie przebiegają równolegle do cieków wodnych. Do najważniejszych czynników, mających wpływ na kształtowanie się układu przestrzennie – funkcjonalnego gminy należy zaliczyć: wiejskie obszary osiedleńcze z zasobami dziedzictwa kulturowego; obszary o walorach przyrodniczo – krajobrazowych; kompleksy leśne i rolne; sieć komunikacji drogowej oraz sieć infrastruktury technicznej.

W skład gminy wchodzi 15 sołectw: Brzozówka, Chałupki, Dobrów, Góra, Grzymała, Januskowice, Jarosławice, Kargów, Niecisławice, Niziny, Podlesie, Rzędów, Sieczków, Tuczępy, Wierzbica. Najliczniejszą miejscowością są Niziny – 675 mieszkańców, najmniejszą Dobrów – 13 mieszkańców. Miejscowość gminna Tuczępy liczy 607 mieszkańców.

Układ przestrzenny zabudowy sołectw stanowią utrwalone wzdłuż dróg ciągi zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, w enklawach której występuje zabudowa usługowa o charakterze podstawowym, związana z działalnością gospodarczą ludności. Centralną pozycję w układzie osiedleńczym i krajobrazowym gminy zajmuje sołectwo Tuczępy, skupiające ogólne programy usługowe i obiekty z zakresu administracji, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, obsługi rolnictwa oraz służb komunalnych. Wartość techniczna istniejących budynków jest zróżnicowana. Przeważają budynki w średnim stanie technicznym. Utrwalanie istniejącej zabudowy następuje na skutek sukcesywnej jej wymiany. Występuje niewielki stopień rozproszenia zabudowy. Na zwarty charakter zabudowy ma wpływ stan techniczny sieci dróg oraz istniejące elementy infrastruktury technicznej. Jedynie w miejscowości gminnej Tuczępy występuje ukształtowany ośrodek usługowy.

Strukturę funkcjonalno – przestrzenną poszczególnych wsi charakteryzuje ulicowy układ zagród, towarzyszący drogom publicznym i wewnętrznym oraz rozciągające się poza linią zabudowy tereny łąkowe upraw rolnych. Drobną podział własnościowy pól, przeważnie prostopadły do przebiegu dróg, daje w połączeniu z bogatą pagórkowatą rzeźbą terenu mozaikową malowniczość krajobrazu. Istniejąca zabudowa o różnorodnym charakterze powstała na bazie układu przestrzennie – funkcjonalnego, określonego ustaleniami obowiązujących dotychczas miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a po utracie ich ważności w oparciu o podejmowane decyzje administracyjne w trybie art. 50 i 59 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1.5. Charakterystyka gospodarcza.

Gmina Tuczępy posiada dość wysoki poziom urbanizacji i wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Dobrze rozbudowana sieć drogowa i kolejowa stwarza dogodnie połączenia Gminy Tuczępy z ośrodkami ponadlokalnymi. Podstawowymi powiązaniem z krajowymi korytarzami transportowymi są drogi wojewódzkie Nr 756 Starachowice Łągów–Stopnica i Nr 757 Opatów–Staszów–Stopnica, łącząc gminę również z węzłami komunikacyjnymi o znaczeniu krajowym. Biegająca przez teren gminy linia kolejowa LHS z niewykorzystaną bocznicą w Rzędowie stwarza możliwości rozwoju spedycji towarowej. Gmina Tuczępy jest zasobna w surowce mineralne (siarkę, ily, piaski i żwiry), które stwarzają potencjalne możliwości do produkcji materiałów budowlanych.

Elementy te niewątpliwie sprzyjają uaktywnieniu gminy jako ośrodka wielofunkcyjnego rozwoju, gospodarczego stwarzającego szansę przyciągnięcia także kapitału zewnętrznego.

Tradycje przemysłowe oraz baza gospodarcza i społeczna gminy, a także dostępność gruntów stanowią o potencjalnych możliwościach rozwoju gminy. Szansę rozwoju gospodarczego gminy Tuchępy stwarza fakt ustanowienia Tarnobrzelskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, ustanowionej rozporządzeniem Rady Ministrów 20.10.1994 r., której termin funkcjonowania został przedłużony do 31.10.2026 r. Zasady inwestowania w jego zasięgu określonych w ustawie o „specjalnych strefach ekonomicznych”. Tereny te posiadają bardzo dobrą infrastrukturę, są całkowicie uzbrojone w podstawowe media, co czyni, że tereny oraz obszary do nich przyległe są bardzo atrakcyjnymi pod względem inwestycyjnym. Przyszli inwestorzy mogą liczyć na preferencje i ulgi podatkowe towarzyszące przedsięwzięciom proekologicznym.

Strategicznym celem społeczno-gospodarczym ustanowienia strefy jest stworzenie podstaw prawnych, umożliwiających wykorzystanie w nowych dziedzinach działalności gospodarczej zbędnego majątku przemysłowego, występującego na obszarach monokultury przemysłu siarkowego, w postaci budynków, budowli i działek gruntowych oraz zasobów siły roboczej i rezerw w zakresie mediów energetycznych. Cele te są sukcesywnie realizowane poprzez prowadzoną przez administrację gminną politykę inwestycyjną w drodze podejmowania stosownych decyzji administracyjnych, zmierzających do zagospodarowania posiadanych rezerw terenowych. Już obecnie kształtuje się wielofunkcyjny obszar działalności gospodarczej, obejmującej funkcje produkcyjne, składowo-magazynowe, usługowe, gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi. W obszarze tym funkcjonuje Zakład Produkcji Chemicznej w Dobrowie, zaliczony do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Rozwija produkcję związków siarki (siarczku sodu, siarkowodoru), daje możliwość rozwinięcia (w oparciu o wytwarzane związki siarki) produkcji innych wyrobów. Funkcjonuje także Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi. Występuje także składowisko odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu.

Samozatrudnienie, czyli prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej na bazie istniejących potencjałów turystycznych, krajobrazowych i rekreacyjnych, może przyczynić się do dynamicznego rozwoju w sektorze drobnych usług i handlu.

Na terenie gminy brak jest bazy przechowalniczej oraz całkowity brak grup producenckich.

Ludność stanowią mieszkańcy terenów wiejskich, stąd też występuje znaczna przewaga zatrudnienia w sektorze rolniczym i usługowo – handlowym z nim związanym.

W ostatnich latach liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych powoli, ale systematycznie wzrasta, szczególnie dotyczy to sektora prywatnego i przede wszystkim działalności związanej z obsługą rolnictwa. Wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wynika między innymi z możliwości skorzystania ze środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Szczegółowe dane przedstawione w poniższej tabeli dotyczą aktywnych podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w rejestrze CEiIODZG, (marzec 2020):

L.p.	Rodzaje działalności	Ogółem jednostek
1	Usługi w zakresie budownictwa	60
2	Usługi w zakresie rzemiosła (krawiectwo, fryzjerstwo, itp.)	4
3	Edukacja	3
4	Gospodarka odpadami	2
5	Handel stacjonarny i obwoźny	30
6	Usługi mechaniczne w tym mechanika pojazdowa	7
7	Produkcja materiałów budowlanych	2
8	Przetwórstwo drewna i produkcja mebli	2
9	Usługi wspomagające produkcje roślinną	2
10	Telekomunikacja i informatyzacją	4
11	Transport drogowy i osobowy	4
12	Usługi biurowe	2
	Razem	122

Lokalna przedsiębiorczość (według rodzaju działalności gospodarczej – zarejestrowane w rejestrze do roku 2022 r.):

KOD PKD, OPIS KODU PKD	ILOŚĆ DZIAŁALNOŚCI
0161Z Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną	2
1392Z Produkcja gotowych wyrobów tekstylnych	1
1413Z Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej	1
1610Z Produkcja wyrobów tartacznych	1
1623Z Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	1
2511Z Produkcja konstrukcji metalowych uch części	1
2562Z Obróbka mechaniczna elementów metalowych	2
3109Z Produkcja pozostałych mebli	1
3311Z Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych	1
3312Z Naprawa i konserwacja maszyn	2
3320Z Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia	1
3811Z Zbieranie odpadów innych ritz niebezpieczne	1
4120Z Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	10
4211Z Roboty związane z budową dróg i autostrad	1
4291Z Roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej	1
4311Z Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych	4
4312Z Przygotowanie terenu pod budowę	2
4321Z Wykonywanie instalacji elektrycznych	4
4322Z Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	2
4331Z Tynkowanie	12
4332Z Zakładanie stolarki budowlanej	1
4333Z Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	2
4339Z Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	16
4391Z Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	1
4399Z Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesidasyfikowane	7
4511Z Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych I furgonetek	4
4520Z Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	8
4532Z Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	1
4621Z Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt	1
4623Z Sprzedaż hurtowa żywych zwierząt	2
4677Z Sprzedaż hurtowa odpadów I złomu	1
4690Z Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	1
4711Z Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą tyvmości, napojów i wyrobów tytoniowych	4
4721Z Sprzedaż detaliczna owoców i warzyw prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4771Z Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4776Z Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	4
4782Z Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwi prowadzona na straganach i targowiskach	1
4931Z Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski	1
4939Z Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie Indziej niesklasyfikowany	3
4941Z Transport drogowy towarów	1
6110Z Działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej	1
6120Z Działalność w zakresie telekomunikacji bezprzewodowej, z wyłączeniem telekomunikacji satelitarnej	2
7022Z Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	1
7111Z Działalność w zakresie architektury	1
7112Z Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	1
7490Z Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
8121Z Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	2
8122Z Specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	1
8130Z Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	1
8211Z Działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura	1
8219Z Wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i pozostała specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura	1
8551Z Poznqzkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych I rekreacyjnych	1
8559A Nauka języków obcych	1
8622Z Praktyka lekarska specjalistyczna	1
8891Z Opieka dzienna nad dziećmi	1
9602Z Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	3
	132

Rolnictwo

W Gminie Tuczępy występują niezbyt korzystne warunki glebowe dla rozwoju rolnictwa. Na terenie gminy przeważają gleby w klasach IV, IVa i IVb. Struktura gruntów na terenie gminy wygląda następująco:

- **według OFU – (oznaczenie rodzaju użytku gruntowego)**

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
B			18,0328
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Ba			30,6641
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Bi			8,8216
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Bp			1,0300
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	Ls	IV	0,1800
Br	Ls	V	0,6834
Br	Ls	VI	0,2100
Br	Ł	III	0,3400
Br	Ł	IV	0,3600
Br	Ps	III	0,7700
Br	Ps	IV	7,6857
Br	Ps	V	1,2866
Br	Ps	VI	0,8500
Br	R	II	0,1784
Br	R	IIIa	4,0319
Br	R	IIIb	11,5695
Br	R	IVa	27,5862
Br	R	IVb	38,1954
Br	R	V	39,7041
Br	R	VI	24,9586

158,5898

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Bz			2,0400
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
dr			191,3179
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
K			106,9218
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Ls			1728,0832
Ls	Ls	IV	92,8709
Ls	Ls	V	175,6112
Ls	Ls	VI	337,1978

2333,7631

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Lz			104,0378
Lz	Ł	III	6,2081
Lz	Ł	IV	27,0285
Lz	Ł	V	1,1000
Lz	Ps	IV	35,9450
Lz	Ps	V	4,9222
Lz	Ps	VI	0,9821
Lz	R	IIIa	1,8900
Lz	R	IIIb	0,5865
Lz	R	IVa	17,3939
Lz	R	IVb	22,8138
Lz	R	V	10,6931
Lz	R	VI	2,2563

235,8573

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Ł	Ł	II	0,2700
Ł	Ł	III	206,3201
Ł	Ł	IV	522,0353
Ł	Ł	V	150,3045
Ł	Ł	VI	32,1158

911,0457

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
N			85,2154
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Ps	Ps	III	21,9651
Ps	Ps	IV	157,4990
Ps	Ps	V	91,8722
Ps	Ps	VI	20,7320

292,0683

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
R	R	II	20,2335
R	R	IIIa	243,6325
R	R	IIIb	387,9136
R	R	IVa	955,8186
R	R	IVb	858,2880
R	R	V	873,3893
R	R	VI	344,7317

3684,0072

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
-----	-----	-------	-------------------

S	Ł	III	0,2000
S	Ł	IV	0,0800
S	Ps	III	0,3400
S	Ps	IV	0,3300
S	Ps	V	0,3100
S	R	II	0,1800
S	R	IIIa	4,3031
S	R	IIIb	16,4672
S	R	IVa	28,7264
S	R	IVb	30,3738
S	R	V	22,0583
S	R	VI	6,0600

109,4288

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Tk			93,0382
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Tr			0,4900
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
W			27,0658
W	Ls	IV	0,0200
W	Ls	V	0,4306
W	Ls	VI	0,1909
W	Ł	III	3,0969
W	Ł	IV	7,0417
W	Ł	V	2,1372
W	Ł	VI	0,5021
W	Ps	III	0,5227
W	Ps	IV	2,3462
W	Ps	V	0,8066
W	Ps	VI	0,0600
W	R	IIIa	1,1213
W	R	IIIb	0,6947
W	R	IVa	1,8215
W	R	IVb	1,1346
W	R	V	2,5493
W	R	VI	0,2411

51,7832

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Wp			24,7426
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Ws			0,3200
OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]

Wsr			0,6585
Wsr	Ł	IV	2,1000
Wsr	R	IVa	0,0893
			2,8478

- według OZU – (oznaczenie użytku gruntowego, z którym związana jest klasa bonitacyjna)

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	Ls	IV	0,1800
Ls	Ls	IV	92,8709
W	Ls	IV	0,0200
			93,0709

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	Ls	V	0,6834
Ls	Ls	V	175,6112
W	Ls	V	0,4306
			176,7252

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	Ls	VI	0,2100
Ls	Ls	VI	337,1978
W	Ls	VI	0,1909
			337,5987

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	Ł	III	0,3400
Br	Ł	IV	0,3600
Lz	Ł	III	6,2081
Lz	Ł	IV	27,0285
Lz	Ł	V	1,1000
Ł	Ł	II	0,2700
Ł	Ł	III	206,3201
Ł	Ł	IV	522,0353
Ł	Ł	V	150,3045
Ł	Ł	VI	32,1158
S	Ł	III	0,2000
S	Ł	IV	0,0800
W	Ł	III	3,0969
W	Ł	IV	7,0417
W	Ł	V	2,1372
W	Ł	VI	0,5021
Wsr	Ł	IV	2,1000
			961,2402

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	Ps	III	0,7700
Br	Ps	IV	7,6857
Br	Ps	V	1,2866
Br	Ps	VI	0,8500
Lz	Ps	IV	35,9450
Lz	Ps	V	4,9222
Lz	Ps	VI	0,9821
Ps	Ps	III	21,9651

Ps	Ps	IV	157,4990
Ps	Ps	V	91,8722
Ps	Ps	VI	20,7320
S	Ps	III	0,3400
S	Ps	IV	0,3300
S	Ps	V	0,3100
W	Ps	III	0,5227
W	Ps	IV	2,3462
W	Ps	V	0,8066
W	Ps	VI	0,0600
			349,2254

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	R	II	0,1784
Br	R	IIIa	4,0319
Br	R	IIIb	11,5695
Br	R	IVa	27,5862
Br	R	IVb	38,1954
Br	R	V	39,7041
Br	R	VI	24,9586
Lz	R	IIIa	1,8900
Lz	R	IIIb	0,5865
Lz	R	IVa	17,3939
Lz	R	IVb	22,8138
Lz	R	V	10,6931
Lz	R	VI	2,2563
R	R	II	20,2335
R	R	IIIa	243,6325
R	R	IIIb	387,9136
R	R	IVa	955,8186
R	R	IVb	858,2880
R	R	V	873,3893
R	R	VI	344,7317
S	R	II	0,1800
S	R	IIIa	4,3031
S	R	IIIb	16,4672
S	R	IVa	28,7264
S	R	IVb	30,3738
S	R	V	22,0583
S	R	VI	6,0600
W	R	IIIa	1,1213
W	R	IIIb	0,6947
W	R	IVa	1,8215
W	R	IVb	1,1346
W	R	V	2,5493
W	R	VI	0,2411
Wsr	R	IVa	0,0893
			4001,6855

- według klas (lub OZK – oznaczenie klasy bonitacyjnej)

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Ł	Ł	II	0,2700

Br	R	II	0,1784
R	R	II	20,2335
S	R	II	0,1800

20,8619

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	Ł	III	0,3400
Lz	Ł	III	6,2081
Ł	Ł	III	206,3201
S	Ł	III	0,2000
W	Ł	III	3,0969
Br	Ps	III	0,7700
Ps	Ps	III	21,9651
S	Ps	III	0,3400
W	Ps	III	0,5227

239,7629

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	R	IIIa	4,0319
Lz	R	IIIa	1,8900
R	R	IIIa	243,6325
S	R	IIIa	4,3031
W	R	IIIa	1,1213

254,9788

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	R	IIIb	11,5695
Lz	R	IIIb	0,5865
R	R	IIIb	387,9136
S	R	IIIb	16,4672
W	R	IIIb	0,6947

417,2315

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	Ł	IV	0,3600
Lz	Ł	IV	27,0285
Ł	Ł	IV	522,0353
S	Ł	IV	0,0800
W	Ł	IV	7,0417
Wsr	Ł	IV	2,1000
Br	Ps	IV	7,6857
Lz	Ps	IV	35,9450
Ps	Ps	IV	157,4990
S	Ps	IV	0,3300
W	Ps	IV	2,3462

762,4514

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	R	IVa	27,5862
Lz	R	IVa	17,3939
R	R	IVa	955,8186
S	R	IVa	28,7264
W	R	IVa	1,8215
Wsr	R	IVa	0,0893

1031,4359

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Br	R	IVb	38,1954
Lz	R	IVb	22,8138
R	R	IVb	858,2880
S	R	IVb	30,3738
W	R	IVb	1,1346
			950,8056

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Lz	Ł	V	1,1000
Ł	Ł	V	150,3045
W	Ł	V	2,1372
Br	Ps	V	1,2866
Lz	Ps	V	4,9222
Ps	Ps	V	91,8722
S	Ps	V	0,3100
W	Ps	V	0,8066
Br	R	V	39,7041
Lz	R	V	10,6931
R	R	V	873,3893
S	R	V	22,0583
W	R	V	2,5493
			1201,1334

OFU	OZU	Klasa	Powierzchnia [ha]
Ł	Ł	VI	32,1158
W	Ł	VI	0,5021
Br	Ps	VI	0,8500
Lz	Ps	VI	0,9821
Ps	Ps	VI	20,7320
W	Ps	VI	0,0600
Br	R	VI	24,9586
Lz	R	VI	2,2563
R	R	VI	344,7317
S	R	VI	6,0600
W	R	VI	0,2411
			433,4897

W gminie dominują małe oraz średnie gospodarstwa rolne o powierzchni do 5,0 ha, w tym zdecydowanie przeważa sektor indywidualny. Dominuje rolnictwo z przeważającą produkcją roślinno-zwierzęcą i z tendencją zwiększania produkcji ogrodniczo-sadowniczej. Struktura wielkości gospodarstw rolnych na terenie gminy Tuczępy w porównaniu do struktury gospodarstw rolnych w województwie świętokrzyskim i powiecie buskim jest zdecydowanie niekorzystna. Gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 hektarów stanowią aż 45,57% ich całkowitej liczby. Jest to więcej niż w powiecie buskim (33,85%) i niewiele mniej niż przeciętnie w województwie świętokrzyskim (48,85%). Liczba gospodarstw dużych 10-15 ha i powyżej 15 ha stanowi niewielki udział w pozostałych grupach obszarowych.

Prawdziwym bogactwem gminy Tuczępy są lasy i grunty leśne, które zajmują około 30% obszaru Gminy. Występują tutaj różne gatunki drzew (sosna, brzoza, olsza), tworząc duże kompleksy lasów iglastych i mieszanych, bogatych w runo leśne.

Struktura gospodarstw rolnych (dane 2022):

Grupa hektarowa	Ilość kartotek
Gospodarstwa rolne o powierzchni 1 ha do 2 ha	522
Gospodarstwa rolne o powierzchni 2 ha do 5 ha	601
Gospodarstwa rolne o powierzchni 5 ha do 7 ha	126
Gospodarstwa rolne o powierzchni 7 ha do 10 ha	72
Gospodarstwa rolne o powierzchni 10 ha do 15 ha	16
Gospodarstwa rolne o powierzchni 15 ha do 20 ha	7
Gospodarstwa rolne o powierzchni 20 ha do 50 ha	5
Gospodarstwa rolne o powierzchni 50 ha do 100 ha	1
Grunty pozostałe (do 1 ha)	477

Średnia powierzchnia gospodarstwa – 4,93 ha

Przetwórstwo rolno – spożywcze i hodowla

Gmina Tuczępy nie dysponuje rozwiniętą bazą przetwórczą dla lokalnych płodów rolnych. Występowanie na terenie gminy sprzyjających warunków naturalnych, stwarza duże możliwości wytwarzania zdrowej ekologicznej żywności. Dodatkowym impulsem dla tutejszych gospodarstw do przestawiania się na produkcji ekologiczną powinny być fundusze strukturalne UE dostępne w ramach okresu programowania 2014–2020. Wskazane powyżej fundusze powinny również ułatwić i przyspieszyć niewystarczający, względem liczby producentów na terenie gminy Tuczępy, proces powstawania lokalnych rolniczych grup producentów mleka i trzody chlewnej, bydła opasowego. Hodowla w gminie Tuczępy opiera się głównie na hodowli trzody chlewnej w indywidualnych gospodarstwach rolnych, w ilości nieprzekraczającej 40 DJP, bydła mlecznego i opasowego.

Przemysł wydobywczy

Na terenie gminy w jej południowej części znajduje się udokumentowane złoża surowców mineralnych „Niziny”. Obecnie znajdujące się w eksploatacji. Dla złoża tego ustanowiono obszar i teren górniczy. Położone jest we wsi Niziny na działkach o numerach ewidencyjnych 691 i 692. Jest to złożo kruszywa naturalnego o powierzchni 0,57 ha i zasobach geologicznych 57 tys. t.

1.6. Sieć drogowa.

Przez teren Gminy Tuczępy nie przebiega droga o kategorii krajowej.

Układ komunikacyjny tworzą następujące drogi:

- droga wojewódzka nr 756, klasy (G), Stopnica–Starachowice (o długości 4,05 km), mająca połączenie z drogą krajową 73 i 74,
- droga wojewódzka nr 757, klasy (G), Opatów–Staszów–Stopnica (o długości 4,9 km), mająca połączenie z drogami krajowymi 73 i 74,
- sieć dróg powiatowych o łącznej długości 43,945 km wymienionych w tabeli poniżej.

Drogi te wymagają przebudowy do pełnych parametrów wymaganych dla tej kategorii dróg.

Ustala się zasadę realizacji zjazdów z dróg wojewódzkich w dostosowaniu do wymagań wynikających z jego usytuowania i przeznaczenia, bezpieczeństwa ruchu na drodze, wymiarów gabarytowych pojazdów, dla których są przeznaczone, oraz do wymagań ruchu pieszych. Zjazdy winny spełniać parametry techniczne określone rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 2016 r., poz. 124), zaś ich przebudowa do wymaganych parametrów, wymaga uzyskania w drodze decyzji administracyjnej, zezwolenia zarządcy drogi na przebudowę, o którym mowa

w art. 29 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1693 ze zm.).

Podstawowy układ komunikacyjny Gminy stanowią drogi powiatowe i lokalne – gminne, koncentrycznie zbiegające się w Tuczępach. Główne z nich to:

- Tuczępy–Nieciesławice–Jarosławice z podłączeniem do drogi nr 756;
 - Tuczępy–Januszkowice–Niziny z podłączeniem do drogi nr 756;
 - Kargów–Sieczków–Tuczępy–Wierzbica z podłączeniem do drogi nr 756;
 - wsie położone po zachodniej stronie drogi nr 756 obsługiwane pętlą dróg Bosowice–Maciejowice.
- Ponadto w gminie występuje sieć dróg wewnętrznych – gospodarczych, stanowiących dojazd do pól.

Szczegółowy wykaz sieci dróg powiatowych występujących na terenie gminy Tuczępy prezentuje poniższa tabela.

<i>Nr drogi</i>	<i>Miejscowości i nazwa drogi</i>	<i>Gmina</i>
0023 T	Maciejowice–Ruda, do drogi wojewódzkiej Nr 756	Gnojno, Tuczępy
0026 T	Bosowice–Kargów, do drogi wojewódzkiej Nr 756	Stopnica, Tuczępy
0037 T	Wola Żyzna (granica administracyjna powiatu) –Podlesie–Tuczępy–Czyżów (granica administracyjna powiatu)	Tuczępy, Stopnica
0039 T	Od drogi powiatowej Nr 0037 T – Gacki (granica administracyjna powiatu) – Dobrów, do drogi powiatowej Nr 0860 T	Tuczępy
0040 T	Od drogi powiatowej Nr 0037 T – Tuczępy–Nieciesławice–Jarosławice, do drogi wojewódzkiej Nr 756	Tuczępy
0041 T	Od drogi powiatowej Nr 0860 T – Tuczępy–Januszkowice–Niziny, do drogi wojewódzkiej Nr 756	Tuczępy
0046 T	Zaborze–Kargów, do drogi wojewódzkiej Nr 756	Stopnica, Tuczępy
0146 T	Od drogi powiatowej Nr 0860T – Sieczków–Grzymała	Tuczępy
0833 T	Od drogi wojewódzkiej Nr 756 – Sielec–Koniemłoty–Krzczonowice–Lenartowice (granica administracyjna powiatu)	Tuczępy
0860 T	Od drogi wojewódzkiej Nr 756 – Kargów–Sieczków–Tuczępy–Wierzbica	Tuczępy

Wykaz dróg gminnych w gminie Tuczępy ilustruje poniższa tabela (stan na 2020 r.):

Lp.	Nazwa drogi	Nr drogi	Kilometr
1	2	3	4
1.	Chałupki przez wieś	392001 T	0+000 3+000
2.	Rzędów–Dobrów	392002 T	0+000 2+000
3.	Dobrów–Januszkowice	392003 T	0+000 3+200
4.	Niziny przez wieś	392004 T	0+000 1+000
5.	Jarosławice–Januszkowice	392005 T	0+000 0+999
6.	Wólka Tuczępska–Sieczków	392006 T	0+000 2+200
7.	Sieczków–Chałupki	392007 T	0+000 1+800
8.	Sieczków przez wieś	392008 T	0+000 2+000
9.	Górna Droga–Tuczępy	392009 T	0+000 1+000
10.	Podlesie–Grzymała	392010 T	0+000 1+500
11.	Sieczków–Grzymała	392011 T	0+000 1+100
12.	Wierzbica–Poręba Wierzbica	392012 T	0+000 3+800
13.	Jarosławice–Stara Wieś	392013 T	0+000 1+000
14.	Nieciesławice–Niziny	392014 T	0+000 2+300

15.	Niziny–Podlaski	392015 T	0+000 1+500
16.	Wólka Bosowska–Brzozówka	392016 T	0+000 0+800
17.	Grzymała	392017 T	0+000 1+500
18.	Chałupki-Grzymała	392018 T	0+000 3+070
19.	Wierzbica - Dobrów	392019 T	0+000 1+230

Gmina Tuczępy posiada 30,25 km sieci dróg gminnych.

Drogi wymienione wyżej, zarówno powiatowe jak i gminne, w znacznej części nie spełniają parametrów technicznych wymaganej przepisami szczególnymi dla tej kategorii dróg.

Funkcjonujący na przestrzeni ostatnich lat system organizacyjny drogownictwa oraz zasady finansowania spowodowały duże zaniedbania w zakresie utrzymania oraz remontów dróg gminnych. Znikome środki finansowe, wynikające z ustaw budżetowych w poszczególnych latach, pozostające w dyspozycji gminy, ograniczały możliwości poważniejszych remontów dróg oraz właściwego utrzymania ich odwodnienia. Brak odpowiedniego odwodnienia to ciągle powstawanie zamuleń rowów i przepustów, a w konsekwencji podmakanie pasów drogowych, powodujących trwałe uszkodzenia (nierówności nawierzchni, spękania, ubytki). Problemy z odwodnieniem to także zawyżone pobocza, utrudniające odprowadzanie wody z jezdni. Ogólnie ujmując, pasy drogowe zostały zaniedbane, a obecnie są porośnięte niską roślinnością, wpływającą ujemnie na estetykę i bezpieczeństwo dróg (ograniczenie widoczności na łukach poziomych).

W gminie występują:

- komunikacja indywidualna w zakresie obsługi gospodarczej (maszyny do prac polowych, pojazdy dostawcze); obsługi osobowej, bytowej i rekreacyjno – krajoznawczej;
- komunikacja autobusowa w zakresie: połączenia zewnętrzne; połączenia wewnętrzne lokalne, w tym do obiektów oświaty;
- komunikacja rowerowa: bytowa, rekreacyjno – krajoznawcza (nie ma wyznaczonych tras);
- komunikacja piesza: bytowa oraz krajoznawcza i edukacyjna (brak chodników we wsiach, brak wyznaczonych tras krajoznawczych i edukacyjnych).

Obecnie na terenie gminy występują zorganizowane miejsca parkingowe w centrum miejscowości Tuczępy, w sąsiedztwie Urzędu Gminy oraz przy obiektach użyteczności publicznej, rozmieszczonych na obszarze całej Gminy. Miejsca postojowe dla obsługi obiektów związanych z działalnością gospodarczą osób fizycznych znajdują się stosownie do potrzeb, w granicach działek, na których prowadzona jest działalność.

1.7. Infrastruktura turystyczna.

Gmina Tuczępy posiada walory przyrodniczo – krajobrazowe i kulturowe, które stwarzają potencjalne warunki do rozwoju turystyki, zarówno pobytowej jak i objazdowej. Wspaniałe lasy i rzeki (Wschodnia, Radnia i Sanica), jak również bardzo dobra infrastruktura techniczna (wodociągi, gazoociągi, kanalizacja sanitarna o znaczeniu gminnym i lokalnym – przydomowe oczyszczalnie ścieków, relatywnie dobry stan nawierzchni dróg) sprzyjają rozwojowi agroturystyki. Gmina posiada niewielkie zaplecza w tym zakresie. Zaczątek stanowią obiekty gastronomiczne i agroturystyczne, funkcjonujące w ramach siedlisk zagrodowych w miejscowości Niziny. Ten bardzo skromny stan infrastruktury turystycznej wymaga znacznej rozbudowy, adekwatnie do walorów przyrodniczo-krajobrazowych obszaru gminy i możliwości rozwoju usług turystycznych i wypoczynkowych. Tym celom może służyć projektowany zbiornik wodny „Brzozówka” na rzece Wschodniej, który wraz z wyznaczonymi w jego sąsiedztwie terenami pod rekreację i sport będzie stanowić podstawową bazę w zakresie wypoczynku sobotnio-niedzielnego. W jego otoczeniu mogą być realizowane także obiekty w zakresie rekreacji indywidualnej. Na terenie gminy funkcjonują ścieżki rowerowe zrealizowane na etapie przebudowy drogi w ciągu Zapusty–Góra–Januszkowice–Niziny oraz przebudowy drogi powiatowej Nr 0860T Kargów–Tuczępy–Grzybów. Łączna długość ścieżek wynosi 3,7 km. Przez teren gminy przebiegają cztery historyczne szlaki turystyczne: „Droga św. Jakuba”, „Kościuszki”, „Piłsudskiego” oraz „Jagieli-

łoński”. Ewentualne korekty ich przebiegu wraz z infrastrukturą towarzyszącą winny być określone na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania z ukierunkowaniem na tereny rekreacji i sportu oraz rozwój funkcji turystycznych, towarzyszących zbiornikowi wodnemu ”Brzozówka”, w powiązaniu z obiektami kultu religijnego i Obszarami Chronionego Krajobrazu.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.

W rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez „ład przestrzenny” należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszystkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne.

Wobec powyższego ład przestrzenny jest celem nadrzędnym, który winien być zagwarantowany przez sporządzenie „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględniających politykę przestrzenną określoną w „Studium”. W przypadku gminy Tuczępy ład przestrzenny i jego ochronę kształtować będą ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych sołectw gminy, sporządzanych sukcesywnie dla całego obszaru gminy Tuczępy w jej granicach administracyjnych, w miarę podejmowania stosownych uchwał przez Radę Gminy Tuczępy, z uwzględnieniem ustalonych w niniejszym „Studium” priorytetów.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

3.1. Charakterystyka warunków ekofizjograficznych i walorów klimatycznych.

W obszarze gminy istotną rolę odgrywają przyrodnicze struktury funkcjonalno-przestrzenne, tworzące jej system ekologiczny. Do głównych obszarów (struktur) systemu ekologicznego gminy należą:

- a) Ekosystemy bagienne, łąkowe, polne i wodne doliny rzeki Wschodniej wraz z przylegającymi ekosystemami leśnymi – stanowiące wieloprzestrzenny element systemu przyrodniczego o znaczeniu ponadlokalnym;
- b) Doliny mniejszych cieków: Potok od Nizin, Potok Żyzna, Potok Cieknaça, Potok Płośna wraz z przylegającymi lasami jako elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego o znaczeniu lokalnym;
- c) Elementy wspomagające i współdziałające w zakresie funkcjonowania systemu ekologicznego gminy: pozostałe doliny, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz zespoły zieleni półnaturalnej, miejscami lasy.

Na terenie gminy Tuczępy wzniesienia mają charakter zaokrąglonych garbów o przebiegu NW–SE, podobny przebieg ma dolina rzeki Wschodniej oraz dolina Potoku od Nizin. Większość dolin pozostałych cieków powierzchniowych na terenie gminy ma przebieg N–S.

Fragmentami rzeźba jest urozmaicona, erozyjnie sfalowana z nachyleniami powyżej 13% (na krótkich odcinkach do 20%).

Najniżej położony punkt na terenie gminy Tuczępy znajduje się w dolinie rzeki Wschodniej (południowo-wschodni fragment gminy), na rzędnej około 175 m n.p.m. Natomiast najwyższy położony punkt gminy położony jest w północno-wschodniej części gminy (na północ od Kolonii Rzędów), na rzędnej oko. 246 m n.p.m.

W obrębie gminy Tuczępy można wyróżnić następujące formy geomorfologiczne:

1. Formy pochodzenia lodowcowego /Równiny moreny dennej. Występują w centralnej części gminy, ich średnia wysokość wynosi około 220 m n.p.m./;
2. Formy pochodzenia wodnolodowcowego /Równiny wodnolodowcowe. Obejmują północną część gminy Tuczępy/;

3. Formy pochodzenia eolicznego /Występują przede wszystkim w zachodniej części gminy w okolicy Kargowa i Brzozowki. W pasie od zachodniej granicy gminy do wsi Niesławice, duże powierzchnie terenu zajmują pola piasków przewianych/;
4. Formy pochodzenia rzecznoego /Doliny rzeczne. Dolina głównej rzeki gminy -Wschodniej- charakteryzuje się płaskim dnem. Płynie korytem wypełnionym własnymi osadami/.

Ponad dolinami rzecznoymi występują powierzchnie tarasów rzecznych. Wyróżnia się w tym rejonie tarasy erozyjne wycięte przez rzeki w obrębie utworów podłoża, najczęściej w obrębie ilów karkowieckich. Powierzchnia tarasów erozyjnych wyniesiona jest średnio 3,5 m nad dno rzeki. Tarasy te przykrywa najczęściej cienka warstwa aluwii tarasów erozyjno-akumulacyjnych.

Obszar gminy Tuczępy charakteryzuje się w części północnej znacznymi przekształceniami naturalnej rzeźby terenu. Jest to wynikiem prowadzonej przez lata, w tym rejonie gminy, eksploatacji surowców chemicznych (siarki). Na terenie miejscowości Niziny, Jarosławice, Tuczępy, Grzymała występują lokalne – miejscowe przekształcenia terenu, związane z eksploatacją kruszyw naturalnych /piasku/.

Na pozostałych terenach rzeźba omawianego terenu charakteryzuje się dużą naturalnością rzeźby terenu, jej przekształcenia są nieliczne i związane są głównie z obiektami infrastruktury technicznej, głównie komunikacyjnej.

3.2. Budowa geologiczna i zasoby surowców mineralnych.

Według Samsonowicza, najstarszymi stwierdzonymi ruchami górotwórczymi w tym obszarze były ruchy górotwórcze prekambryjskie, które sfałdowały utwory prekambriu. Sfałdowana powierzchnia prekambryjska jeszcze w prekambrze uległa penneplenizacji. Ta powierzchnia zrównania następnie uległa stopniowemu obniżeniu w kierunku północnym i południowo-wschodnim. Osadzone utwory kambryjskie zostały odkute od starszego podłoża i sfałdowane w czasie orogenezy sandomierskiej. Równocześnie z fałdowaniem w orogenezie sandomierskiej rozpoczęła się erozja i denudacja, które spowodowały ścięcie fałdów. Orogeneza kaledońska w Górach Świętokrzyskich zaznaczyła się ruchami epejrogenicznymi. W okolicach Staszowa nastąpiło wypiętrzanie cokołu lądowego. W orogenezie bercyńskiej, w przeciwieństwie do orogenezy kaledońskiej, w omawianym obszarze mamy już efekty ruchów górotwórczych. Powstały wówczas dwie zasadnicze jednostki tektoniczne. Jednostki te to antyklinorium klimontowskie i fałd pierzchnicki. Orogeneza starokimeryjska, która w Górach Świętokrzyskich miała miejsce na przełomie między górnym kajprem, a dolnym retykiem, południowo-wschodniej części omawianego terenu. Orogeneza młodokimeryjska, dokumentująca się przede wszystkim w osadach jury. Charakteryzuje się ona uskokiem Szydłów-Poręba Wierzbicka oraz utworzeniem się synkliny o osi Jadwisin-Solec-Jarząbki, leżącej na zachód od wymienionego uskoku. Na wschód zaś od uskoku warstwy triasu i jury zalegają monoklinalnie z pochYLENIEM ku południowemu zachodowi. Z okresu orogenezy alpejskiej /starszy trzeciorzęd/ występuje zapadlisko obrzeżające Góry Świętokrzyskie od południa. Z zapadliskiem tym wiąże się potężna dyslokacja powodująca silne obniżenie mas paleozoicznych po stronie południowej tej dyslokacji. Dyslokacja ta wyrażona jest wąską, lecz intensywną strefą uskokuwą, która począwszy od Miedzianki biegnie w kierunku S-E przez Chęciny, Pierzchnicę, Szydłów do Staszowa. Dyslokacja ta ogranicza od południa odsłonięcia masywu paleozoicznego, który w kierunku północnym od niej nie uległ wyruszeniu z pierwotnego położenia. Utwory paleozoiczne na południe od tej dyslokacji uległy zapadnięciu i weszły w obręb zapadliska staszowsko-połanieckiego. Najstarszymi osadami na omawianym terenie są osady morskie prekambryjskie, facji szelfowej, w postaci iłolupków z przewarstwieniami iłowców. Osady te stanowią spąg wszystkich osadów, zalegających na omawianym terenie. Po osadzeniu się iłolupków prekambriu nastąpiła luka w sedymentacji. Luka ta odpowiadałaby najstarszej orogenezie na tym obszarze, a więc orogenezie prekambryjskiej. W okresie orogenezy prekambryjskiej wypiętrzony obszar utworzył ład, który trwał aż do dolnego kambriu. Z początkiem dolnego kambriu ład ten stopniowo zaczyna się zanurzać w kierunku północnym. Rozpoczyna się transgresja dolnokambryjska, która obejmuje północną część terenu. Południowa część jest w dalszym ciągu wolna od transgresji. Transgresja środkowo- i górnokambryjska nie wkracza już na teren opisywanego obszaru. Od czasu osadzania się utworów prekambriu i przykrycia go przez osady dolnego kambriu do czasu dolnego dewonu nie

stwierdzono na omawianym obszarze żadnych osadów. Osady syluru i ordowiku występują na północy od gminy w niecce bardziańskiej. W dewonie dolnym morze oscyluje i zatokami wdziera się w okolice Katuszowa i Korytnicy. W dewonie środkowym następuje pogłębianie morza, osadzają się wapienie. Od dewonu do triasu na omawianym obszarze nie stwierdzono żadnych osadów. Należy przypuszczać, że obszar w tym czasie był lądem.

Z początkiem triasu na wymieniony ląd od południowego-zachodu transgreduje morze, osadzają się piaskowce wykazane na powierzchni strukturalnej przedtrzciorzędowej. Morze triasowe trwa przez wapienie muszlowe, kajper oraz dolną jurę z tym, że stopniowo cofa się ku południowemu-zachodowi.

Osady jury dolnej stwierdza się jedynie w południowo-wschodniej części terenu. Leżą one przekraczając na osadach triasu.

Z okresu doggeru nie stwierdzono osadów morskich, wobec czego przypuszczać należy, że w tym czasie ten obszar był lądem. Górnojurajska transgresja pozostawiła osady wapienne stwierdzone na zachód od granicy gminy. Od osadów jurajskich aż do osadów trzciorzędowych jest luka sedymentacyjna. W czasie ruchów górotwórczych orogenezy alpejskiej, stopniowo z opadaniem terenu rozpoczęła się transgresja morska wyrażona piaskami, marglami i ilami, następnie morze cofa się i w strefie płytszej zaczynają się rozwijać krasnorosty z rodzaju litotamniów, które dały skałę wapienną. Po bujnym rozwoju litotamniów następuje osadzanie się piasków, które świadczą o transgresji morza. Morze, które tu wkroczyło, zaczyna się cofać w górnym torxonie. Powstają baseny zamknięte. Występuje kondensacja i wytrącanie się gipsu. Proces wytrącania się gipsów zostaje przerwany nowym zalewem morskim, z którym wiąże się osadzenie ilów w facji głębokiej.

Z końcem pliocenu i na początku plejstocenu jest ląd, na którym działają procesy wietrzeniowe, erozyjne, denudacyjne i akumulacyjne. Powstaje wówczas sieć dolin rzecznych zbliżona do rzek dzisiejszych. Różnica ta waha się w granicach 20-25 m. Po wcięciu się rzek do głębokości dużo większej od dzisiejszej głębokości, bo sięgającej poniżej 20 m dzisiejszych den dolin, nastąpiło oziębienie się klimatu i na omawiany teren wkroczył lądolód. Z okresu najstarszego zlodowacenia, w którym lądolód nie dotarł jeszcze na omawiany teren zachowały się tu mułki lessopodobne, powstałe na przedpolu lądolodu. W zlodowaceniu południowopolskim omawiany teren był pokryty lądolodem, który pozostawił odpowiednie utwory glacialne. Z okresu transgresji zlodowacenia środkowopolskiego zachowały się na zboczach płaty lessów, a w dolinach osady zwirowo-piaszczyste przewarstwione mułkami. W okresie postoju lądolodu osady poprzednie zostały przykryte masami lądolodu, po stopieniu których pozostały gliny zwałowe, obecnie zachowane w mniejszych lub większych płatach. Zlodowacenie bałtyckie nie dotarło na omawiany obszar na przedpolu jego w klimacie peryglacialnym tworzyły się lessy, które spoczywają na utworach z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. W okresach interglacialnych nastąpiły procesy niszczące, których wynikiem są rozmyte moreny i rekonstrukcje dolin, o czym świadczą resztki dawnych den dolinnych zachowane w postaci tarasów. Po ustąpieniu ostatniego zlodowacenia następuje okres holoceni. W okresie tym stopniowo klimat się ociepla i staje się wilgotniejszy, co ujawnia się szczególnie w rozwoju bujnej roślinności, która pozostawiła po sobie ślady w postaci torfów, zachowanych szczególnie w dolinach.

3.3. Wody powierzchniowe i podziemne.

Wody podziemne. Obszar występowania ilów krakowieckich, obejmujący znaczną powierzchnię gminy jest niewodonośny. Parametry hydrogeologiczne tych utworów nie spełniają kryteriów użytkowego poziomu wodonośnego (wydajności studni poniżej 10 m³/h). W obrębie gminy została wydzielona tylko jedna jednostka hydrogeologiczna. Obejmuje ona użytkowy czwartorzędowy poziom wodonośny występujący w dolinie rzeki Wschodniej. Utworami wodonośnymi są piaski drobnoziarniste o miąższości 11 m. Zwierciadło wód gruntowych w przewodzie występuje na głębokości do 1,0 m p.p.t. Średnia wydajność studni wierconych wynosi około 10 m³/h przy depresji 5,0 m, średnia wodoprzepuszczalność 60 m³/d, a moduł zasobów dyspozycyjnych 110 m³/d/km². Na terenie gminy nie jest prowadzony monitoring jakości wód poziomu użytkowego. Z danych archiwalnych wynika, że wody czwartorzędowego poziomu użytkowego w dolinie rzeki Wschodniej charakteryzują się podwyższoną zawartością żelaza i manganu – wymagają prostych zabiegów uzdatniających. Zagrożenie

degradacji jakościowej wód tego poziomu jest wysokie, z uwagi na brak naturalnej izolacji oraz płytkie zaleganie zwierciadła wody.

W strefie przypowierzchniowej można na terenie gminy wyróżnić kilka rejonów o zróżnicowanych warunkach zalegania wód gruntowych. W rejonach dolin, zagłębień i obniżeń wody gruntowe zalegają na głębokości 0–1 m p.p.t. Występują tu podmokłości i zatorfienia w okresach wiosennych roztopów, jak również wzmożonych opadów; często zdarza się, że zwierciadło utrzymuje się na powierzchni terenu. Obszar zalegania wód gruntowych na głębokości 1–3 m p.p.t. i głębiej niż 3 m p.p.t. obejmuje zarówno tereny dolin cieków powierzchniowych, jak również tereny przyległe zbudowane z osadów przepuszczalnych. Przy silnie rozwiniętym systemie dolin, na obszarach tych wody opadowe utrzymują się na wysokim poziomie. Wody gruntowe tego rejonu są zasilane głównie poprzez infiltrację opadów atmosferycznych, charakteryzują się bardzo dużą amplitudą wahań, miejscami dochodzącą do 1,0 m. Omawiany rejon ma charakter wybitnie rolniczy i właściwie pozbawiony jest większych zakładów produkcyjnych. Pojedyncze małe zakłady produkcyjno-usługowe mają niewielki wpływ na skażenie środowiska przyrodniczego i skażenie wód podziemnych.

Głównym źródłem zanieczyszczeń wody na terenie gminy Tuczępy była nieczynna już Kopalnia siarki „Grzybów”. Prowadzenie eksploatacji siarki metodą otworową spowodowało znaczny wzrost zawartości SO_4 oraz podniesienie mineralizacji ogólnej w wodach podziemnych tego rejonu. Teren został zrehabilitowany.

Do ważnych ognisk, powodujących zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, należą ścieki sanitarne i gnojowica, które są nielegalnie odprowadzane bezpośrednio do rowów i rzek oraz intensywne nawożenie pól nawozami pochodzenia chemicznego i organicznego. Istotnymi zanieczyszczeniami są także dzikie wysypiska śmieci, składowiska odpadów gospodarskich (stare, rdzewiejące części maszyn rolniczych, zepsute lodówki, różny złom), gnojowniki, doły kloaczne, składowiska nawozów i środków ochrony roślin a także składowiska odpadów niebezpiecznych. W trakcie opadów atmosferycznych zanieczyszczenia z powierzchni terenu i odcieki z wysypisk i gnojowników przenikają do płytkich warstw wodonośnych, z których migrują do użytkowych poziomów wodonośnych.

Gmina Tuczępy nie posiada systemu odprowadzenia ścieków sanitarnych, obejmującego w całości obszar Gminy. Ścieki odprowadzane są nie tylko do wiejskiego systemu oczyszczania ścieków i do przydomowych oczyszczalni ścieków, lecz także do lokalnych zbiorników – tzw. szamb, które często są nieszczelne, a ich opróżnianie odbywa się na własną rękę, w bliżej nieokreślone miejsca. Organiczne składniki omawianych ścieków podlegają stopniowo procesowi mineralizacji. Zanieczyszczenia infiltrujące do podłoża i dalej do wód podziemnych podlegają procesom samooczyszczenia, którego produktami końcowymi są proste związki nieorganiczne, zazwyczaj dobrze rozpuszczalne w wodzie. Natomiast detergenty zawarte w ściekach bytowo-gospodarczych wykazują dużą odporność na rozkład biologiczny. Na wody podziemne szczególnie niekorzystnie wpływają tzw. detergenty twarde tj. trudnorozkładalne w procesach samooczyszczania. Zakładając, że procesy mineralizacji ścieków przebiegają w atmosferze niedostatku tlenu, należy liczyć się z tym, że do wód podziemnych (w przypadku nieszczelności zbiorników czy przewodów) mogą przenikać białka, tłuszcze, węglowodany, azotyny, kwasy organiczne, aldehydy, siarczany, fosforany, amoniak oraz szereg kationów. Nieszczelne szamba i przewody mogą być również ogniskiem zanieczyszczenia bakteriologicznego wód podziemnych. Przenikanie i rozprzestrzenianie się w wodach podziemnych zanieczyszczeń bakteriologicznych jest uzależnione od właściwości utworów, przez które przesącza się woda. Bakterie przedostające się do wód z reguły mogą w tym środowisku przeżyć jakiś czas i przemieszczać się wraz z wodami podziemnymi. Z uwagi na panujące w strefie przypowierzchniowej warunki hydrodynamiczne (niewielkie spadki hydrauliczne, a co za tym idzie niewielkie prędkości przepływu wód), ewentualne źródła skażeń bakteriologicznych nie będą tutaj miały dużego zasięgu, lecz na małym obszarze mogą wystąpić z dużą intensywnością, stanowiąc istotne zagrożenie dla ludzi.

Drugim czynnikiem powodującym degradację płytkich wód przypowierzchniowych jest rolnictwo. Stosowanie z dużą intensywnością nawozów sztucznych i środków ochrony roślin w strefach, w których zalegają nieizolowane wody na małej głębokości prowadzi do ich degradacji. W strefie zwartych wychodni osadów słabo przepuszczalnych panują zdecydowanie inne warunki hydrogeologiczne – brak jest tu jednego ciągłego poziomu wód przypowierzchniowych. Uwarunkowane jest to oczywiście budową geologiczną tego rejonu. Są to praktycznie tereny bezwodne w strefie przypo-

wierzchniowej. Wody gruntowe mogą pojawiać się płytko tylko w rejonach występowania soczew osadów przepuszczalnych, przy czym są to poziomy bardzo mało zasobne, bez znaczenia gospodarczego. Lokalnie, w strefach silnego spiaszczenia od powierzchni osadów słabo przepuszczalnych, w okresie opadów i roztopów, mogą występować płytkie wody gruntowe, które mają jedynie znaczenie dla stanu zdrowotnego szaty roślinnej oraz właściwości wilgotnościowych gleb.

Północno-wschodni skrawek gminy położony jest w obrębie GZWP „Staszów” – Subzbiornik Staszów. Jest to naturalny zbiornik wodny znajdujący się pod powierzchnią ziemi, gromadzący wody podziemne i spełniający szczególne kryteria ilościowe i jakościowe. Główne zbiorniki wód podziemnych mają strategiczne znaczenie w gospodarce wodnej kraju.

Gmina Tuczępy znajduje się w obrębie JCWP 115, PLGW2000115 „K-05 Wisła od Dunajca do Wisłoki”, o powierzchni 1798,2 km², której celem środowiskowym jest utrzymanie obecnego potencjału ekologicznego wód oraz w obrębie jednolitej części wód podziemnych i utrzymanie obecnego stanu ilościowego i chemicznego wód.

Wody powierzchniowe. Gmina leży w zlewni rzeki Wschodniej będącej dopływem rzeki Czarnej Staszowskiej. Rzeka Wschodnia przebiega przez południową i południowo-zachodnią część gminy i na całej długości jest uregulowana. Dolina rzeki Wschodniej jest szeroka o płaskim, podmokłym dnie. Dopływa do niej głównie z kierunku północnego cały szereg potoków z których do największych należy zaliczyć:

- Potok od Nizin (Podlesie, Wierzbica, Januszkowice, Niziny),
- Potok Żyzna (Poręba Wierzbicka, Wola Żyzna),
- Potok Ciekąca (poniżej Solca Starego wpada do Płośni),
- Potok Płośna – wpadający powyżej Brzozówki do rzeki Wschodniej,
- Potok Koniemłocki – (w gminie Staszów ale odwadniający wschodnio-północną część gminy Tuczępy) łączący się z Potokiem od Nizin.

Poza tym występują nieliczne zbiorniki wód stojących, stale lub okresowo wypełnione wodą np. stawy w rejonie wsi Brzozówka, zbiornik w Nieciesławicach.

Długość rzeki Wschodniej wynosi 48,5 km, powierzchnia dorzecza wynosi 630,3 km², szerokość koryta jest bardzo zmienna i waha się w granicach 1-18 m, głębokość od 0,3 m do 2,5 m. Dno w przewadze jest piaszczyste, muliste natomiast w bystrzach żwirowo-kamieniste. Źródła Wschodniej leżą na Pogórzu Szydłowskim. Jedno z nich znajduje się w Zreczach koło Chmielnika, drugie pod Drugnią. Rzeka rozcina płaską Nieckę Połaniecką i tuż przed Połańcem wpada do Czarnej Staszowskiej. Przepływa przez teren sześciu gmin województwa świętokrzyskiego: Chmielnik, Szydłów, Tuczępy, Oleśnica, Łubnice, Połaniec. W pobliżu wsi Sydzyna zlokalizowana jest śluza, co sprawia, że rzeka spowalnia swój nurt i koryto osiąga szerokość 7-10 metrów. Aż do wsi Wilkowa płynie malowniczymi zakolami. W dalszym biegu Wschodnia zasila stawy o łącznej powierzchni ok. 100 ha. Przy ujściu do Czarnej zlokalizowany jest zbiornik retencyjny o powierzchni 2,6 ha. Wschodnia wpada do Czarnej dwoma kanałami: Kanałem Ulgi i Kanałem Młyńskim. Dolinę Wschodniej porastają głównie łąki i pastwiska oraz niewielkie skupiska leśne, najczęściej lasy łęgowe, czasem dochodzą do niej lasy sosnowe. Wody rzeki Wschodniej zamieszkuje ok. 12 gatunków ryb. Dominuje płoć, okoń, szczupak i kiełb. Każdego roku na wiosnę Wschodnia przekracza poziom alarmowy i podtapia okoliczne łąki i pola, użyźniając je. Jednak przy większej fali powodziowej rzeka zagraża zabudowaniom gospodarskim. Średnie wahania poziomu wody w rzece wynoszą od 1 do 1,5 m. Według danych WIOŚ z 2015 roku, wody rzeki Wschodniej w punkcie pomiarowym Zrębin posiadają:

- Kasę elementów biologicznych – dobrą.
- Klasę elementów hydromorficznych – dobrą.
- Klasę elementów fizykochemicznych – dobrą.
- Stan/potencjał ekologiczny – dobry i wyżej.

Na terenie gminy istnieją nieliczne stawy i niewielkie oczka wodne pochodzenia naturalnego i sztucznego. Realizowane są również zadania z zakresu melioracji podstawowej, polegające na konserwacji rzek oraz prace związane z odwodnieniem gruntów za pomocą rowów melioracyjnych.

Gmina Tuczępy skanalizowana jest w małym stopniu. Łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosi (wg danych GUS z 2014 r.) 16,9 km, podłączonych jest do niej 196 gospodarstw. Z kanalizacji

korzysta 659 mieszkańców, w roku 2012 odprowadzono 15 dam³ ścieków. W wyniku rozbudowy oczyszczalni ścieków w Tuczępach do wydajności 170 m³/d, kanalizacją poza Tuczępami obejmie miejscowości Wierzbica, Podlesie, Sieczków, Chałupki, Kargów, Grzymała, Góra. Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Brzozówka – o wydajności 12 m²/d. Zapewnia odprowadzenie ścieków dla miejscowości Brzozówka. Docelowa ilość RLM dla oczyszczalni w Tuczępach wynosi 2358, zaś dla oczyszczalni w Brzozówce wynosi 92. Oczyszczalnia w Tuczępach wyposażona jest w punkt zlewny umożliwiający oczyszczanie ścieków dowożonych. Dodatkowo na terenie gminy działają dwie przyobiektywne oczyszczalnie ścieków o przepustowości 2,5 m³/dobę obsługujące: szkołę podstawową w Kargowie i gimnazjum w Jarosławicach. Na terenach o zabudowie rozproszonej, niskiej intensywności, których włączenie do kanalizacji zbiorczej nie ma uzasadnienia ekonomicznego i technicznego oraz pozbawionych cieków powierzchniowych o przepływach umożliwiających odprowadzanie oczyszczonych ścieków z oczyszczalni, ścieki bytowo – gospodarcze odprowadzane są do indywidualnych, przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych, bezodpływowych zbiorników.

3.4. Ocena środowiska fauny i flory.

Degradacja środowiska przyrodniczego jest nieodłącznym elementem gospodarczej i bytowej działalności człowieka. Zniekształca ona strukturę ekologiczną, chemizm gleb i roślin, strukturę gruntów naturalnych, rzeźbę terenu, warunki gruntowo-wodne oraz stan higieny atmosfery. Zagrożenie dla środowiska ze strony rolnictwa wynika przede wszystkim z niewłaściwej agrotechniki. Nadmierna intensyfikacja rolnictwa powoduje zmiany składu botanicznego roślinności. Obiekty produkcyjne, usługowe, urbanizacja komunalna i komunikacja oddziałują szkodliwie na glebę, rośliny oraz przede wszystkim przyczyniają się do pogorszenia stanu higieny atmosfery. Agresywne kwaśne związki emitowane do atmosfery (głównie związki siarki) przenikają do gleb, powodując zakwaszenie i zubożenie gleby w niektóre składniki pokarmowe. W glebach mogą pojawiać się ponadnormatywne stężenia pewnych składników chemicznych. Dotyczy to np. metali ciężkich w rejonach położonych wzdłuż tras komunikacyjnych, o dużym natężeniu ruchu pojazdów.

Stan środowiska przyrodniczego w gminie Tuczępy można określić jako zróżnicowany. W zakresie poszczególnych komponentów przedstawia się następująco:

- wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe południowej części gminy (doliny rzeki Wschodniej wraz z przyległymi kompleksami leśnymi),
- istnienie dużych kompleksów leśnych,
- stosunkowo wysoka lesistość gminy,
- położenie dużych powierzchni gminy w obrębie systemu obszarów prawnie chronionych (obszary chronionego krajobrazu),
- duży udział terenów o korzystnych warunkach gruntowo-wodnych dla lokalizacji zabudowy,
- duże urozmaicenie rzeźby tereny, a co za tym idzie występowanie terenów zagrożonych uruchomieniem zjawisk geodynamicznych,
- rozbudowany system powiązań przyrodniczych, w tym obecność korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- znaczny stopień przekształceń antropogenicznych północnej części gminy w wyniku eksploatacji złóż siarki,
- zły stan jakościowy wód gruntowych, szczególnie w rejonie byłej eksploatacji złóż siarki,
- obecność obiektów produkcyjnych uciążliwych dla środowiska.

Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji

Na terenie gminy najmniejszą odpornością na oddziaływanie antropogeniczne charakteryzują się obszary dolinne. Na tych terenach występują aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne oraz wodne. W dolinach cieków, wody gruntowe wraz z wodami powierzchniowymi i istniejącą roślinnością tworzą ściśle powiązany i bardzo wrażliwy na degradację zespół. Zaburzenie funkcjonowania choćby jednego z tych elementów powoduje natychmiastowe niekorzystne zmiany w pozostałych. Sztuczna zmiana reżimu hydrologicznego w rzece, powoduje zmianę położenie poziomu zwierciadła

wód gruntowych, co z kolei wpływa na warunki siedliskowe szaty roślinnej i jej stan zdrowotny. Degradacja dolinnych zespołów roślinności powoduje zmiany retencji gruntowej, warunków infiltracji i spływu wód opadowych, co przekłada się na niekorzystne przekształcenia wód powierzchniowych i podziemnych. Sztuczne obniżenie poziomu wód gruntowych w sposób oczywisty będzie oddziaływać na cieki powierzchniowe i szatę roślinną.

Z tego względu doliny i obniżenia powinny podlegać szczególnej ochronie. W obrębie terenów dolinnych należy wykluczyć lokalizację zabudowy kubaturowej oraz należy ograniczyć do minimum chemizację rolnictwa.

Odporność na degradację ekosystemów leśnych zależy przede wszystkim od wieku drzewostanów, powierzchni lasu jak również rodzaju siedliska.

Na terenie gminy duże powierzchnie zajmują lasy na siedliskach świeżych – najbardziej odpornych na degradację. Pomimo tego z powodu oddziaływań obiektów przemysłowych, drzewostany tych lasów w przewadze są w złym stanie zdrowotnym.

Występujące na terenie gminy nieliczne siedliska suche, charakteryzują się mniejszą odpornością, szczególnie duże jest tam zagrożenie pożarowe, mogą one być dopuszczone do penetracji turystycznej, lecz w strefach tych nie należy organizować miejsc biwakowych.

Najmniejszą odpornością na presję antropogeniczną cechują się siedliska mokre i wilgotne, mają także niezbyt korzystny dla ludzi klimat wnętrza lasu, ich penetracja powinna być ograniczona wyłącznie do wyznaczonych szlaków turystycznych.

Ważnym elementem przyrodniczym na terenie gminy są zespoły zieleni śródpolnej, które spełniają rolę sanitarno-higieniczną jak również krajobrazową. Formy te również powinny być zachowane i chronione przed degradacją.

Tereny dolin, lasów i zieleni śródpolnej tworzą ciągi ekologiczne, które decydują o stanie środowiska przyrodniczego i warunkach życia ludności nie tylko na terenie gminy Tuczępy, ale również na obszarach przyległych, gdyż przebiegają tędy także ciągi ekologiczne o znaczeniu ponadregionalnym. Układ systemu powiązań przyrodniczych gminy jest bardzo czytelny, jego podstawę stanowią dolina rzeki Wschodniej (wraz z przyległymi lasami).

Degradacja ciągów ekologicznych polega przede wszystkim na: ograniczaniu ich przestrzennego zasięgu poprzez wprowadzanie w ich obręb zwartej zabudowy; istnieniu lub tworzeniu nowych barier ekologicznych, w wyniku realizacji liniowych obiektów infrastrukturalnych (koleje, drogi), powodujących ograniczenie migracji fauny i flory.

Pierwsze zjawisko występuje dość często na terenie gminy Tuczępy. Dotyczy ono zabudowy wsi: Niziny, Jarosławie, Nieciesławice, Grzymała, Chałupki Grzymalskie – w rejonach tych system przyrodniczy gminy został poprzerywany, został także zmniejszony jego zasięg przestrzenny.

W strefach potencjalnego przemieszczania się fauny i flory, zlokalizowane są poprzeczne bariery, znacząco ograniczające to zjawisko. Dotyczy to przede wszystkim dróg i linii kolejowej.

Szlaki komunikacyjne zwiększają fragmentację terenu, prowadzącą do zmniejszenia powierzchni bytowania zwierząt oraz do przerywania szlaków ich przemieszczania się, jak i ograniczenia migracji gatunków roślinnych. Powoduje to zmniejszenie bioróżnorodności, a w skrajnych przypadkach może nawet doprowadzić do takiego spadku wartości ekologicznej terenów, że nie będą one mogły zapewnić przeżycia populacjom, które zostały rozdzielone. Oprócz wspomnianego efektu barierowego, bardzo poważną konsekwencją rozwoju infrastruktury transportowej jest nasilona śmiertelność zwierząt. Zależy ona od natężenia ruchu pojazdów, ich prędkości szerokości ciągu komunikacyjnego.

Na polskich drogach najczęściej giną płazy, średniej wielkości ssaki leśne i polno-leśne. Jeśli chodzi o ssaki duże to największa śmiertelność jest wśród saren i dzików, co wynika z dużej populacji tych gatunków zwierząt.

Skutecznym rozwiązaniem powyższego problemu są przejścia dla zwierząt. Małe przejścia dolne – przejścia zasadniczo przeznaczone dla płazów, składają się z kanału o przekroju kołowym lub prostokątnym, położonym w poprzek drogi. Wymiary takiego przejścia wynoszą najczęściej 2 m szerokości i 1,5 m wysokości. Poza płazami i gadami mogą z niego korzystać małe ssaki takie jak: borsuki, lisy, kuny, łasice, wydry, tchórze, jeże oraz gryzonie.

Średnie przejścia dolne – są to tunele o przekroju kołowym lub prostokątnym, szerokości około 6 m, wysokości około 2,5 m. Przeznaczone są głównie dla saren, dzików i lisów. Przy odpowiednim zagospodarowaniu mogą z nich korzystać także rysie, wilki, a nawet jelenie.

Duże przejścia dolne – są to tunele o przekroju łukowym lub prostokątnym, zbudowane z elementów betonowych lub metalowych, tego typu przejścia na terenie gminy nie będą miały zastosowania.

Najistotniejsze działania proekologiczne na terenie gminy, powinny obejmować:

- uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach zwartej zabudowy,
- ograniczenie uciążliwego oddziaływania ciągów komunikacyjnych,
- ograniczenie niskiej emisji energetycznej przez stosowanie dla celów grzewczych paliw ekologicznych,
- zachowanie ciągłości istniejącego systemu powiązań przyrodniczych,
- maksymalne ograniczenie presji urbanizacyjnej na obszary dolin, obniżeń i terenów leśnych,
- przeciwdziałanie wprowadzaniu obcych gatunków, zagrażających integralności naturalnych ekosystemów i siedlisk,
- bezwzględne przestrzeganie w procesie planowania przestrzennego zakazów, nakazów i ograniczeń, wynikających z położenia terenów w systemie obszarów prawnie chronionych.

W chwili obecnej najsilniej oddziaływającym na środowisko obiektem jest Zakład Produkcji Chemicznej, należący do Grupy Azoty KiZChS „Siarkopol” S.A. w Grzybowie, zlokalizowany w Dobrowie. Na terenie Zakładu prowadzona jest produkcja dwusiarczku węgla, siarki nierozpuszczalnej, siarki mielonej, siarki płatkowanej oraz siarczku sodu. Na terenie Zakładu działalność produkcyjną prowadzi także PRO CHEMIKA Spółka z o.o. Kraków w zakresie skraplania siarkowodoru na Wydziale Skraplania H₂S w Dobrowie. Ponadto w ramach ZPCh „Siarkopol” działa Zakład Usług Kolejowych z dwoma oddziałami: Oddziałem Eksploatacji Bocznic i Oddziałem Remontu Cystern. Zakład dysponuje własnym taborom kolejowym, na który składają się lokomotywy, cysterny do przewozu siarki płynnej, cysterny i kontenery do przewozu dwusiarczku węgla.

Rodzaje substancji chemicznych zakwalifikowanych jako niebezpieczne występujące na terenie Zakładu Produkcji Chemicznej w Dobrowie: Dwusiarczek węgla; Siarkowodór; Metan; Wodorotlenek sodu; Kwas solny; Siarczek sodu.

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska – Zakład Produkcji Chemicznej w Dobrowie, ze względu na ilość występujących na jego terenie substancji chemicznych zakwalifikowanych jako niebezpieczne, jest zaliczony do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W związku z powyższym, Zakład opracował: „Program zapobiegania poważnym awariom przemysłowym na terenie Zakładu Produkcji Chemicznej w Dobrowie”, Raport o bezpieczeństwie Zakładu Produkcji Chemicznej oraz Wewnętrzny Plan Operacyjno – Ratowniczy dla terenu Zakładu Produkcji Chemicznej w Dobrowie. Zgodnie z wymaganiami Prawa Ochrony Środowiska w tym zakresie, opracowane przez prowadzącego Zakład dokumenty podlegają odpowiednio zaopiniowaniu i/lub uzgodnieniu i/lub zatwierdzeniu przez Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Ponieważ Zakład Produkcji Chemicznej w Dobrowie zlokalizowany jest na terenie gminy Tuczępy powiatu buskiego, kontrolę przestrzegania prawa w tym zakresie na terenie Zakładu prowadzi Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Busku Zdroju. Rodzaje zagrożeń możliwych do wystąpienia na terenie Zakładu Produkcji Chemicznej w Dobrowie: skażenie toksyczne, pożar, wybuch. W zależności od stopnia rozprzestrzeniania się zagrożenia, obszarem zagrożonym może być nie tylko teren Zakładu ale również teren w obrębie kilku kilometrów od Zakładu. Powiadomianie na wypadek poważnej awarii przemysłowej na terenie Zakładu Produkcji Chemicznej w Dobrowie, uruchamiane przez Zakład każdorazowo to: ogłoszenie alarmu na terenie Zakładu za pomocą syreny alarmowej, poinformowanie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Busku Zdroju, poinformowanie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach.

W przypadku ryzyka rozprzestrzeniania się zagrożenia: poinformowanie Wójta Gminy Tuczępy oraz poinformowanie starostów: staszowskiego i buskiego. Zalecane zachowanie się ludności na wypadek wystąpienia zagrożenia na terenie Zakładu Produkcji Chemicznej w Dobrowie: pozamykać okna i drzwi w pomieszczeniach, włączyć radiodbiornik lub odbiornik telewizyjny na lokalną stację.

Osoby znajdujące się na otwartej przestrzeni w pobliżu Zakładu winny: nie zbliżać się do terenu Zakładu, oddalić się od terenu Zakładu, udając się prostopadle do kierunku wiatru.

W przeszłości na terenie gminy Tuczępy była eksploatowana siarka. Na skutek wyczerpania się zasobów, w roku 1996 KS „Grzybów” zakończyła działalność. Wyłączenie KS „Grzybów” z produkcji nastąpiło planowo. Po jej zamknięciu wdrożono system likwidacji, rekultywacji i zagospodarowania terenów pogórnicznych i przemysłowych.

Do głównych czynników determinujących sposób rekultywacji, jej zakres i kierunek zaliczyć należy: wielkość powstałej niecki osiadania, położenie powierzchni terenu obszaru górniczego w stosunku rzędnych zwierciadła wód gruntowych, położenie tego obszaru górniczego względem terenu otaczającego i głównych cieków drenujących ten teren oraz stopień degradacji warstwy powierzchniowej gleby.

Dla KS „Grzybów” został ustalony leśny kierunek rekultywacji. Rzędne powierzchni obszaru górniczego są wyższe od kilku do kilkudziesięciu metrów od rzędnych terenu, otaczającego z takimi odbiornikami jak rzeka Wschodnia i Czarna Staszowska.

Łączny czas trwania całego cyklu rekultywacji według realizowanych programów wynosi 5 lat, a łączny obszar objęty rekultywacją ma powierzchnię 559 ha. Na polach górniczych w miejscach najbardziej zdegradowanych, gdzie zawartość siarki w glebie sięga do 5%, zrezygnowano z oczyszczenia powierzchni i usunięcia tej warstwy oraz neutralizacji, gdyż wiązałoby się to z dużymi kosztami robót ziemnych i większym zużyciem wapna do neutralizacji siarki. Proces rekultywacji został zakończony, dla części terenów przywrócono rolniczy sposób wykorzystania.

Weryfikacją skuteczności wykonanej rekultywacji może być badanie chemizmu wód spływających z terenu górniczego KS „Grzybów”.

Na terenie gminy Tuczępy zlokalizowane jest składowisko azbestu. Obiektem tym zarządza firma Środowisko i Innowacje Sp. z o.o. W 2008 roku firma zakończyła budowę nowoczesnej instalacji do bezpiecznego unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Celem inwestycji było bezpieczne usuwanie i unieszkodliwianie materiałów zawierających azbest oraz ochrona środowiska poprzez zmniejszenie emisji wtórnej pyłu azbestowego do atmosfery. Instalacja powstała i jest zarządzana zgodnie z Dyrektywą Unii Europejskiej nr 96/61/WE z 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczeń. Jest to największa instalacja do unieszkodliwiania opadów azbestowych w Polsce i jako jedyna wykorzystuje w tak szerokim zakresie ukształtowanie i właściwości terenu. Składowisko odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, zlokalizowane jest na gruntach miejscowości Dobrów, na terenach zdegradowanych po eksploatacji siarki przez kopalnię Siarki w Grzybowie. Zajmuje ono teren o powierzchni 72 600 m², w tym Powierzchnia przeznaczona pod składowanie odpadów 46 440 m². Pojemność składowiska wraz z warstwami przesyłowymi wynosi 190 000 m³. Przewidywana objętość odpadów zawierających azbest, możliwa do zdeponowania na składowisku, wynosi 175 000 m³. W trakcie realizacji jest kolejny etap rozbudowy składowiska o kolejne 1000 000 ton. Na składowisku unieszkodliwiane są wyłącznie odpady azbestowe pochodzące z remontu i demontażu obiektów budowlanych. Odpady dowożone są samochodami przez podmioty posiadające stosowne zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych, w opakowaniach typu BIG-BAG lub jako pakiety szczelnie osłonięte kilkoma warstwami folii polietylenowej i trwale przymocowane do specjalnej palety. Masa odpadów w opakowaniu kontenerowym wynosi około 1-2 Mg.

Na terenie byłej Kopalni Siarki „Grzybów, na gruntach leżących w obrębach Dobrów, Rzędów funkcjonuje – Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o. o. w Rzędowie (gmina Tuczępy), który jest realizacją Projekt pn.: „Kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi w Rzędowie gmina Tuczępy”. Głównym założeniem tego przedsięwzięcia jest zapewnienie kompleksowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi dla 18 gmin: Staszów, Połaniec, Lubnice, Oleśnica, Rytwiany, Szydłów (powiat staszowski), Nowy Korczyn, Pacanów, Solec Zdrój, Tuczępy, Wiślica (powiat buski), Kazimierza Wielka, Czarnocin, Opatowiec, Bejsce (powiat kazimierski), Pińczów, Kije (powiat pińczowski) i Raków (w powiecie kieleckim) oraz 4 gminy, nienależące do projektu Busko Zdrój, Gnojno i Stopnica (w powiecie buskim) oraz Złota (w powiecie pińczowskim), ale objęte zasięgiem tzw. "regionu 5" w "Planie gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na lata 2016-2022".

Składowisko odpadów komunalnych funkcjonuje w obrębie Grzybowa w gminie Staszów.

Inwestycja w Rzędowie wyposażona jest w technologię segregacji, kompostowania odpadów organicznych i belowania surowców wtórnych, co pozwoli przyjmować odpady zmieszane, zielone, surowcowe oraz wielkogabarytowe. Posiada również urządzenia do produkcji paliw alternatywnych-granulacji odpadów.

Na terenie gminy funkcjonuje Hydrogeotechnika Sp. z o.o., zajmująca się unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych poprzez poddawanie ich procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia ludzi oraz środowiska. W początkowym okresie swej działalności Hydrogeotechnika Sp. z o.o. zajmowała się głównie geologią oraz rekultywacją środowiska gruntowo-wodnego zanieczyszczonego substancjami chemicznymi. Z czasem firma zaczęła rozszerzać swą działalność o takie dziedziny jak: gospodarka odpadami, prace projektowe i dokumentacyjne, pomiary klimatu akustycznego, prace rozbiórkowe, rekultywacja składowisk odpadów, przeciwoerozyjne umacnianie powierzchni skarp czy wiertnictwo. Przedsiębiorstwo oferuje odbiór odpadów niebezpiecznych, świadczy również usługi w zakresie gospodarowania odpadami oraz gospodarowania zanieczyszczonymi gruntami, które poddaje się zabiegom biotechnologicznym na poletkach bioremediacyjnych. Firma odbiera również szereg odpadów ciekłych, w tym zanieczyszczonych substancjami ropopochodnymi. Odpady, jak i procesy technologiczne prowadzone w instalacjach, w których odpady podlegające przetwarzaniu mogą zagrażać środowisku, zatem zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2022 r, poz. 699 ze zm.), gospodarka nimi winna być prowadzona w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.

Przez teren gminy przebiegają ciągi komunikacyjne. Z uwagi na istniejące obiekty przemysłowe, główne ciągi komunikacyjne charakteryzują się dużym udziałem samochodów ciężkich. Dlatego też na terenach przyległych do nich mogą wystąpić uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu. Bardzo istotne jest, aby w najbliższym czasie szczegółowo ocenić zasięg uciążliwego oddziaływania ciągów komunikacyjnych w zakresie emisji zanieczyszczeń i hałasu. Dzięki temu będzie można we właściwych miejscach i we właściwym zakresie podjąć odpowiednie działania ograniczające lub eliminujące ich uciążliwości poprzez:

- wprowadzenie ograniczenia prędkości pojazdów na odcinkach dróg o zniszczonej nawierzchni,
- poprawę stanu nawierzchni dróg,
- eliminację z ruchu pojazdów szczególnie uciążliwych,
- kontrolę stanu technicznego pojazdu pod kątem emisji hałasu i zanieczyszczeń,
- stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych,
- zachowanie w planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich odległości od ciągów komunikacyjnych i zapewnienie tworzenia odpowiednich pasów zieleni.

Pozostałe, istniejące na terenie gminy obiekty usługowe czy magazynowo-składowe, nie stanowią dużego zagrożenia dla środowiska przyrodniczego. Jedynie okresowo w rejonie większych obiektów mogą pojawiać się uciążliwości, które przede wszystkim będą wywoływane ruchem pojazdów samochodowych. Wskazane jest określenie dokładnego zasięgu uciążliwości linii kolejowej przebiegającej przez teren gminy.

Na terenie gminy znajdują się linie elektroenergetyczne 110 kV, 220 kV i 400 kV. Obiekty te z uwagi na emisję pola elektromagnetycznego mogą oddziaływać niekorzystnie na zdrowie, wzdłuż linii wyznaczono strefy ochronne, w których nie należy lokalizować obiektów związanych ze stałym pobytem ludzi. Również wokół istniejących nadajników telekomunikacyjnych należy zachować odpowiednie strefy ochronne, gdyż stanowią one źródło szkodliwej dla ludzi emisji promieniowania elektromagnetycznego.

Zagrożeniem dla agrokompleksów ornyczych i siedlisk łąkowych gminy byłaby znacząca intensyfikacja rolnictwa, z pominięciem zasad rolnictwa ekologicznego. Tego typu zagrożenie aktualnie na obszarze gminy nie występuje w masowej skali.

Nie stwierdzono również znaczących deformacji powierzchni i rzeźby terenu, wynikających z realizacji nowej zabudowy. Podstawowe formy morfologiczne obszaru, w tym krawędzie i poziomy tarasowe w dolinach rzecznych, zbocza dolinne i stoki górskie, są zachowane prawie w swej naturalnej

postaci. Lokalne deformacje, o czym wspomiano wyżej, obserwuje się w miejscach powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych.

Ochronę wysokich wartości przyrodniczych i walorów krajobrazowych obszaru gminy gwarantuje ustanowiony system ochrony przyrody, którego elementami są obszary chronionego krajobrazu.

3.5. Warunki glebowe.

Gleby gminy Tuczępy wykazują duże mozaikowe zróżnicowanie pod względem bonitacyjnym, jak i kompleksów przydatności rolniczej. W przybliżeniu można ocenić, że grunty b.dobre (II - III b), średnie (IV a i IV b) oraz słabe (V i VI) zajmują obszary o zbliżonych powierzchniach. Szczegółowy ich opis zawarto w pkt. 1.5 (rolnictwo). Generalnie w skali całej gminy największy udział mają kompleksy zbożowo – pastewny mocny oraz żytnio – ziemniaczany słaby, a dość duży udział mają kompleksy żytnio–ziemniaczany dobry, żytnio–łubinowy, zbożowo–pastewny słaby i pszenny dobry. Niewielki udział mają kompleksy pszenny wadliwy i żytnio–ziemniaczany bardzo dobry, a zupełnie brak kompleksu pszennego bardzo dobrego.

Najlepsze gleby koncentrują się w centralnej części gminy w rejonie wsi Sieczków, Tuczępy, Wierzbica, Dobrów, Rzędów oraz na zachód i na północ od Nizin. Są to głównie czarne ziemie zdegradowane i w niewielkim stopniu czarne ziemie właściwe. Gleby te wykształcone zostały na podłożu ilastym (iły krakowieckie), gliniastym (głina zwałowa oraz deluwia), a także na obszarach torfowych zalegających na łąkach na północ od Nizin. Część tych gleb usytuowana na zboczach i stokach ulega intensywniejszej erozji, a gleby wytworzone na podłożu bardziej gliniastym są okresowo podmokłe. Obszary występowania tych gleb zajmują 20% powierzchni gminy i obejmują kompleksy przydatności rolniczej: pszenny dobry, żytni dobry i bardzo dobry oraz pastewny mocny. Gleby średniej jakości występują w zachodniej części gminy (rejon Kargowa i Brzozówki), w centralnej części pasem od Chałupek przez Sieczków i Tuczępy do Nizin oraz w dużym kompleksie od Podlesia po Dobrów i Rzędów. Są to gleby brunatne wylugowane i kwaśne, a niekiedy brunatne właściwe. Gleby te powstały na glinach zwałowych. W obszarach dolinnych gleby te są nadmiernie wilgotne. Obszary występowania tych gleb zajmują powierzchnię 35% powierzchni gminy i obejmują kompleksy przydatności rolniczej: żytnio–ziemniaczany słaby, żytnio–łubinowy, zbożowo–pastewny słaby, a także pszenny wadliwy, żytnio–ziemniaczany bardzo dobry i dobry zbożowo–pastewny górski.

Gleby słabe przeważają w zachodniej części gminy (rejon wsi Kargów, Brzozówka, Chałupki, Grzymała), wzdłuż południowej granicy gminy (Nieciesławice, Jarosławice, Niziny i Młyńczyska) oraz płatami w rejonie wsi Sachalin, Rudki, Góra, Januszkowice i Kolonia Rzędów. Są to głównie gleby bielcowe i pseudo–bielcowe, wykształcone na podłożu piaszczystym oraz madach i mułkach rzecznych (osady rzeczne i wodnolodowcowe), a w związku z tym często są albo zbyt przepuszczalne dla wody albo zbyt mokre. Obszary występowania tych gleb zajmują powierzchnię 45% powierzchni gminy i obejmują kompleksy przydatności rolniczej – głównie żytnio–ziemniaczany dobry, zbożowo pastewny mocny i słaby, w mniejszym stopniu pszenny dobry i wadliwy, żytnio–ziemniaczany bardzo dobry i słaby oraz żytnio–łubinowy.

Istotnym składnikiem oceny jakości gleb na terenie Gminy jest poziom zakwaszenia oraz stopień zanieczyszczenia metalami ciężkimi. Zakwaszenie zależy od rodzaju skały macierzystej, natężenia procesów degradacyjnych (np. erozji wodnej, ługowania, zasolenia), a także od ogólnego poziomu kultury rolnej. Gleby silniej zakwaszone posiadają niższą przydatność rolniczą, cechują się słabszą przyswajalnością składników pokarmowych oraz wymagają większych nakładów na rekultywację. Pogorszenie właściwości użytkowych gleby zachodzi pod wpływem czynników naturalnych oraz antropogenicznych. Czynnikiem antropogenicznym powodującym niszczenie gleb jest niewłaściwe użytkowanie gruntów lub niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin i nawozów sztucznych. Z punktu widzenia ochrony środowiska najważniejsze jest zapobieganie zanieczyszczeniu gleb metalami ciężkimi. Tego typu zanieczyszczenia występują przy szlakach komunikacyjnych oraz w rejonach składowisk odpadów komunalnych. W ramach monitoringu państwowego, który realizowany jest przez IUNG Puławy, na terenie gminy Tuczępy zlokalizowano jeden punkt badawczy. Punkt ten znajduje się w Rzędowie. Zanieczyszczenia gleb i zmiany w ukształtowaniu powierzchni terenu na obszarze gminy, wynikają głównie z ruchu komunikacyjnego oraz eksploatacji surowców mineral-

nych. Zjawisko degradacji chemicznej gleb jest także związane z nieprawidłowym stosowaniem nawozów sztucznych, wykorzystywaniem do nawożenia i wapnowania odpadów i osadów ściekowych, a także stosowaniem preparatów chemicznej ochrony roślin.

Odpady i związane z nimi zagrożenia stają się coraz poważniejszym problemem w ochronie gleb. Funkcjonowanie na terenie gminy firmy Hydrogeotechnika Sp. z o.o. (zajmującej się unieszkodliwianiem odpadów oraz zanieczyszczonych gruntów) stwarza szereg zagrożeń, bowiem metale ciężkie, związki siarki i fluoru, pyły, bakterie i grzyby są wszechobecne w promieniu co najmniej 50,0 m, nie tylko od samego przedsiębiorstwa, ale też wszelkich dróg, którymi odpady są przewożone. Skażenie gleby jest niebezpieczne nie tylko dlatego, że często jest nieodwracalne, ale również dlatego, że poprzez ziemię zanieczyszczenia trafiają do roślin, a w przypadku licznych samozapłonów gazów – również do powietrza.

3.6. Funkcjonowanie i ochrona przyrody.

Obszar gminy Tuczępy położony jest w obrębie:

- Chmielnicko–Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, wyznaczonego Uchwałą Nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Św. z 1 października 2013 r. poz. 3312),
- Solecko–Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, wyznaczonego Uchwałą Nr XXXV/621/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Św. z 1 października 2013 r. poz. 3313),
– które są formami ochrony przyrody w myśl art. 23 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 916).

Zachodnia część gminy leży w Chmielnicko–Szydłowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Jest to obszar o charakterze rolniczo-leśnym. W jego szacie roślinnej dominują lasy. Obszar pełni ważne ekologiczne funkcje łącznikowe pomiędzy Zespołem Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich i Zespołem Parków Krajobrazowych Ponidzia. Jego pierwszoplanową funkcją jest ochrona wód powierzchniowych. Południowa część gminy znajduje się w Solecko–Pacanowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Na obszarze Solecko–Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu dominują zbiorowiska nieleśne. W dolinach rzek występują zbiorowiska torfowiskowe, łąkowe z udziałem roślin halofilnych: komonicy skrzydlastostrąkowej, muchotrzewu solniskowego, koniczyny rozdętej.

Dla Chmielnicko–Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu chwała ustala następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji;
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na Obszarze tym zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Dla Solecko–Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu chwala ustala następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji;
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na Obszarze tym zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Zakazy wymienione wyżej nie dotyczą:

- 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

Obszar objęty zmianą Studium występuje w zasięgu form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 916), t. j. w zespole przyrodniczo-krajobrazowym położonym w obrębie działek o numerach ewidencyjnych 83 i 85 we wsi Dobrów, wyznaczonym rozporządzeniem Nr 14/93 Wojewody Kieleckiego z dnia 30 grudnia 1993 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo – krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1994 r., Nr 1 poz. 2).

Gmina Tuczępy znajduje się poza obszarami chronionymi w europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 i krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL.

Obszar Natura 2000 SOO „Ostojka Szaniecko-Solecka” leży ok. 3,2 km na zachód od granic omawianej gminy, a obszar Natura 2000 SOO „Kras Staszowski” ok. 5,0 km na wschód. Najbliżej położony rezerwat przyrody „Dziki Staw” znajduje się w gminie Rytwiany ok. 4,8 km od wschodniej granicy gminy Tuczępy. Szaniecki Pak Krajobrazowy położony jest ok. 6,2 km na południowy-zachód od gminy Tuczępy.

Funkcję regionalnych korytarzy ekologicznych pełnią doliny rzek: Wschodnia i Sanica.

Na terenie gminy nie występują inne formy ochrony przyrody.

Krajobraz gminy Tuczępy charakteryzuje się dużą zmiennością. Decydują o tym:

- Duży stopień przekształceń antropogenicznych północnej części gminy, wynikający z eksploatacji złóż siarki.
- Obecność obiektów przemysłowych oraz związanych z gospodarką odpadami w północnej części gminy.
- Obecność liniowej dominanty krajobrazowej (linii kolejowej) przecinającej gminę ze wschodu na zachód.
- Duża naturalność krajobrazu południowej części gminy.
- Urozmaicenie rzeźby terenu.
- Duży udział terenów otwartych, niezabudowanych z równoczesnym znacznym stopniem koncentracji istniejącej zabudowy.
- Obecność form dolinnych z siecią naturalnych i sztucznych cieków powierzchniowych.
- Stosunkowa duża lesistość gminy, obecność dużych kompleksów leśnych.
- Duża ilość zadrzewień i zakrzewień o charakterze półnaturalnym.

Pod względem krajobrazowym gminę Tuczępy można podzielić na trzy podstawowe części:

- Dolinę rzeki Wschodniej z głównymi dopływami oraz przylegającymi kompleksami leśnymi i zespołami zieleni półnaturalnej. Południowa i północno-zachodnia część gminy.
- Północno-wschodnia część gminy przekształcona antropogenicznie w wyniku eksploatacji złóż siarki, gdzie zlokalizowane są obiekty produkcyjne i związane z gospodarką odpadami.
- Pozostałe tereny gminy o mniejszych walorach przyrodniczo-krajobrazowych.

Zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych, prawnej ochronie podlegają wszystkie gleby mineralne zaliczane do I-III klasy, wszystkie gleby organiczne oraz lasy. Występujące w zasięgu terenów wyznaczonych w części graficznej „Studium” pod zabudowę, wymagają uzyskania zgody na ich przeznaczenie na cele nierolnicze w trybie przewidzianym odrębnymi przepisami t. j. na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3.7. Zagrożenia w funkcjonowaniu środowiska.

Warunkiem społecznego i gospodarczego rozwoju gminy jest zachowanie przyrodniczych podstaw rozwoju, a w szczególności zasobów wód, gleb, krajobrazu oraz elementów przyrody ożywionej. Na wszystkie uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, nakłada się działalność człowieka,

która zakłóca lub uniemożliwia funkcjonowanie przyrody. Podstawowym źródłem zagrożeń w funkcjonowaniu środowiska jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych i wgłębnych spowodowane niewłaściwą gospodarką wodno – ściekową, wynikającą z braku systemów kanalizacyjnych i występowania często nieszczelnych szamb. Główne przyczyny zanieczyszczania wód to:

- odprowadzanie ścieków bez oczyszczania do wód i gruntów, szczególnie z uwagi na zwodociągowanie obszaru gminy /nieszczelne szamba/;
- stosowanie środków chemicznych do zwalczania szkodników w lasach i na gruntach rolnych;
- stosowanie w uprawach nawozów mineralnych;
- zanieczyszczenia pasów terenów wzdłuż tras komunikacyjnych substancjami ropopochodnymi.

Na obszarze gminy Tuczępy nie występuje zagrożenie środowiska przyrodniczego w formie erozji wodnej.

Degradacja środowiska przyrodniczego jest nieodłącznym elementem gospodarczej i bytowej działalności człowieka. Zniekształca ona strukturę ekologiczną, chemizm gleb i roślin, strukturę gruntów naturalnych, rzeźbę terenu, warunki gruntowo – wodne oraz stan higieny atmosfery. Zagrożenie dla środowiska ze strony rolnictwa wynika przede wszystkim z niewłaściwej agrotechniki. Nadmierna intensyfikacja rolnictwa powoduje zmiany składu botanicznego roślinności. Z kolei obiekty usługowe, urbanizacja komunalna i komunikacja oddziałują szkodliwie na glebę, rośliny oraz przede wszystkim przyczyniają się do pogorszenia stanu higieny atmosfery. Agresywne kwaśne związki emitowane do atmosfery (głównie związki siarki) przenikają do gleb powodując zakwaszenie i zubożenie gleby w niektóre składniki pokarmowe. W glebach mogą pojawiać się ponadnormatywne stężenia pewnych składników chemicznych. Dotyczy to np. metali ciężkich w rejonach położonych wzdłuż tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu pojazdów.

Stan środowiska przyrodniczego w gminie Tuczępy w zakresie poszczególnych komponentów przedstawia się następująco:

- wysokie walory przyrodniczo – krajobrazowe doliny rzeki Wschodniej, Rudni i Sanicy,
- duży udział gleb o wysokiej przydatności dla celów rolniczych,
- istnienie licznych zespołów zieleni półnaturalnej, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych urozmaiających krajobraz gminy,
- bardzo mały udział terenów bardzo korzystnych i korzystnych warunkach gruntowo – wodnych dla lokalizacji zabudowy,
- duże powierzchnie obszarów zagrożonych uruchomieniem procesów geodynamicznych,
- dobre warunki klimatu lokalnego,
- dobry stan higieny atmosfery i klimatu akustycznego,
- duża naturalność szaty roślinnej,
- duża naturalność rzeźby terenu,
- rozbudowany system powiązań przyrodniczych, w tym obecność korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- w wielu miejscach zdegradowany w/w system powiązań przyrodniczych w wyniku wprowadzenie w jego obręb zabudowy,
- brak obiektów produkcyjno – usługowych uciążliwych dla środowiska układzie rozproszonym,
- odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji.

Na terenie gminy najmniejszą odpornością na oddziaływanie antropogeniczne charakteryzują się obszary dolinne. Na tych terenach występują aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne i wodne. W dolinach cieków, wody gruntowe wraz z wodami powierzchniowymi i istniejącą roślinnością tworzą ściśle powiązany i bardzo wrażliwy na degradację zespół. Zaburzenie funkcjonowania choćby jednego z tych elementów powoduje natychmiastowe niekorzystne zmiany w pozostałych. Sztuczna zmiana reżimu hydrologicznego w rzece, powoduje zmianę położenia poziomu zwierciadła wód gruntowych, co z kolei wpływa na warunki siedliskowe szaty roślinnej i jej stan zdrowotny. Degradacja dolinnych zespołów roślinności powoduje zmiany retencji gruntowej, warunków infiltracji i spływu wód opadowych, co przekłada się na niekorzystne przekształcenia wód powierzchniowych

i podziemnych. Sztuczne obniżenie poziomu wód gruntowych w sposób oczywisty będzie oddziaływać na cieki powierzchniowe i szatę roślinną. Z tego względu doliny i obniżenia powinny podlegać szczególnej ochronie. W obrębie terenów dolinnych należy wykluczyć lokalizację zabudowy kubaturowej oraz należy ograniczyć do minimum chemizację rolnictwa. Odporność na degradację ekosystemów leśnych zależy przede wszystkim od wieku drzewostanów, powierzchni lasu, jak również rodzaju siedliska. Tereny dolin, zespołów zieleni półnaturalnej, zieleni śródpolnej tworzą ciągi ekologiczne, które decydują o stanie środowiska przyrodniczego i warunkach życia ludności nie tylko na terenie gminy Tuczępy, ale również na obszarach przyległych, gdyż przebiegają tędy także ciągi ekologiczne o znaczeniu ponadlokalnym.

Tworzy ona podstawowy system przyrodniczy gminy, który uzupełniany jest przez mniejsze doliny, obniżenia oraz zespoły zieleni półnaturalnej.

Degradacja ciągów ekologicznych polega przede wszystkim na:

- Ograniczaniu ich przestrzennego zasięgu poprzez wprowadzanie w ich obręb zwartej zabudowy.
- Istnieniu lub tworzeniu nowych barier ekologicznych, w wyniku realizacji liniowych obiektów infrastruktury technicznej (koleje, drogi), powodujących ograniczenie migracji fauny i flory.

Na terenie gminy Tuczępy – w wyniku wprowadzenia w jego obręb zabudowy – miejscami został zaburzony system naturalnych powiązań przyrodniczych. Niemniej jednak w przyszłym procesie planowania lokalizacji zabudowy, ciągi ekologiczne winny zostać uwzględniane. Należy podkreślić, że to lokalne przerwanie połączeń przyrodniczych nie wpływa w sposób znaczący na funkcjonowanie ponadlokalnego systemu przyrodniczego gminy.

W kilku miejscach w strefach potencjalnego przemieszczania się fauny i flory, zlokalizowane są poprzeczne bariery. Dotyczy to przede wszystkim dróg. Szlaki komunikacyjne zwiększają fragmentację terenu, prowadzącą do zmniejszenia powierzchni bytowania zwierząt oraz do przerywania szlaków ich przemieszczania się, jak i ograniczenia migracji gatunków roślinnych. Powoduje to zmniejszenie bioróżnorodności, a w skrajnych przypadkach może nawet doprowadzić do takiego spadku wartości ekologicznej terenów, że nie będą one mogły zapewnić przeżycia populacjom, które zostały rozdzielone. Oprócz wspomnianego efektu barierowego, bardzo poważną konsekwencją rozwoju infrastruktury transportowej jest nasilona śmiertelność zwierząt. Zależy ona od natężenia ruchu pojazdów, ich prędkości szerokości ciągu komunikacyjnego.

Na polskich drogach najczęściej giną płazy, średniej wielkości ssaki leśne i polno – leśne. Jeśli chodzi o ssaki duże to największa śmiertelność jest wśród saren i dzików, co wynika z dużej populacji tych gatunków zwierząt. Skutecznym rozwiązaniem powyższego problemu są przejścia dla zwierząt.

Małe przejścia dolne – przejścia zasadniczo przeznaczone dla płazów, składają się z kanału o przekroju kołowym lub prostokątnym, położonym w poprzek drogi. Wymiary takiego przejścia wynoszą najczęściej 2,0 m szerokości i 1,5 m wysokości. Poza płazami i gadami mogą z niego korzystać małe ssaki takie jak: borsuki, lisy, kuny, łasice, wydry, tchórze, jeże oraz gryzonie.

Średnie przejścia dolne – są to tunele o przekroju kołowym lub prostokątnym, szerokości około 6 m., wysokości około 2,5 m. Przeznaczone są głównie dla saren, dzików i lisów. Przy odpowiednim zagospodarowaniu mogą z nich korzystać także rysie, wilki, a nawet jelenie.

Duże przejścia dolne – są to tunele o przekroju łukowym lub prostokątnym, zbudowane z elementów betonowych lub metalowych, tego typu przejścia na terenie gminy nie będą miały zastosowania.

Najistotniejsze działania proekologiczne na terenie gminy winny obejmować:

- ograniczenie niskiej emisji energetycznej przez stosowanie dla celów grzewczych paliw ekologicznych,
- redukcję emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcję zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej obiektów i budynków zlokalizowanych na terenie gminy, poprawę jakości powietrza na terenie gminy poprzez redukcję zanieczyszczeń powietrza w zakresie zmniejszenia ilości zanieczyszczeń pyłowych;
- wprowadzenie alternatywnych źródeł energii;

- ochronę zespołów zieleni półnaturalnej oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (przede wszystkim tych wchodzących w skład systemu powiązań przyrodniczych);
- ochronę istniejących lasów;
- ochronę zwartych powierzchni gleb o wysokiej przydatności dla rolnictwa;
- zachowanie ciągłości istniejącego systemu powiązań przyrodniczych;
- maksymalne ograniczenie presji urbanizacyjnej na obszary dolin, obniżeń i terenów leśnych,
- przeciwdziałanie wprowadzaniu obcych gatunków, zagrażających integralności naturalnych ekosystemów i siedlisk,
- rozbudowę obszarów przyrodniczych podlegających prawnej ochronie,
- ochronę istniejących zasobów wodnych,
- rozwiązanie zagadnień odprowadzania ścieków bytowych w sposób zapewniający ochronę środowiska gruntowo – wodnego.

W chwili obecnej najbardziej uciążliwym obiektem na terenie gminy są ciągi komunikacyjne, przede wszystkim drogi o kategorii wojewódzkiej. Istotne jest, aby szczegółowo ocenić zasięg uciążliwego oddziaływania dróg wojewódzkich w zakresie emisji zanieczyszczeń i hałasu. Dzięki temu będzie można we właściwych miejscach i we właściwym zakresie podjąć odpowiednie działania ograniczające lub eliminujące jej uciążliwość. W części graficznej „Studium” wskazano także rezerwy terenowe dla ewentualnego ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w rozumieniu przepisów szczególnych w tym zakresie.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

4.1. Zasoby dziedzictwa kulturowego.

Na terenie Gminy Tuczępy znajdują się obiekty prawnie chronione, wpisane do rejestru zabytków oraz zabytki ujęcia w gminnej ewidencji zabytków.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków to:

TUCZĘPY.

Barokowy kościół p.w. św. Jana Chrzciciela wybudowano w latach 1666-1674 z fundacji ks. Krzysztofa Mastkiewicza w miejscu starego drewnianego. Kaplica i zakrystia zostały dobudowane około 1800 roku. Ołtarz główny jest drewniany i pochodzi z początków XX wieku. Znajduje się w nim rzeźba przedstawiająca Pana Jezusa na Krzyżu, a po bokach umieszczone zostały figury apostołów św. św. Piotra i Pawła. Obok świątyni znajduje się murowana brama-dzwonnica z 1829 roku oraz murowane XIX wieczne ogrodzenie. Parafia jest bardzo stara, została erygowana w 1470 roku – rejestr 79 z 12.05.2008 r.;

KARGÓW.

Cmentarz parafialny stary w Kargowie - rejestr: 77 z 12.05.2008 r.;

NIECIEŚLAWICE.

Park podworski Kołątajów w Nieciesławicach wpisany do rejestru zabytków pod Nr A.78. Obejmujący nieruchomości o numerach ewidencyjnych 53/5, 53/6, 54, 327. Przed wojną znajdował się tam dwór, w którym wychował się ksiądz Hugo Kołłątaj.

Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków:

BRZOZÓWKA.

Figura Matki Bożej, kam., 1944 r. [XIX/pocz. XX w.], przy drodze woj. 756 Stopnica- Szydłów;

CHAŁUPKI.

Krzyż przydrożny, żeliwny na kamiennym postumencie, 1918 r., przy drodze gm. Nr 1568001; Krzyż przydrożny, żeliwny na kamiennym postumencie, 1938 r., przy drodze pow. Nr 0860 Kargów–Tuczępy–Dobrow–Grzybów; Krzyż przydrożny, żeliwny na kamiennym postumencie, 1944/46 r., (k. XIX/1 poł. XX w.), przy drodze pow. Nr 0860 Kargów–Tuczępy–Dobrow–Grzybów;

DOBRÓW.

Figura przydrożna św. Antoniego, kam., 1648 r., przy drodze pow. Nr 0860 Kargów–Tuczępy–Dobrow–Grzybów; Krzyż przydrożny na kamiennym postumencie, kam-żel., 1918 r.;

GÓRA.

Krzyż przydrożny, żeliwny na kamiennym postumencie, 1902 r., przy drodze pow. Nr 0041T Zapusty – Januszkowice – Niziny;

GRZYMAŁA.

Krzyż przydrożny, żeliwny na kamiennym postumencie, 1946 r. [1931 r.], przy drodze pow. Nr 0146 T Sieczków- Grzymała; Krzyż przydrożny, żeliwny na kamiennym postumencie, 1946 [k. XIX/I poł. XX w.], przy drodze pow. nr 0146 T Sieczków-Grzymała Januszkowice;

JANUSZKOWICE.

Krzyż przydrożny, metalowy na kamiennym postumencie, 1927 r., przy drodze pow. nr 0041T Zapusty-Januszkowice-Niziny;

JAROSŁAWICE.

Krzyż przydrożny, żeliwny na kamiennym postumencie, 1942 [1 poł. XX w.], przy drodze pow. nr 0040 T Tuczępy-Nieciesławice-Jarosławice;

KARGÓW.

Kościół p.w MB. Częstochowskiej, murowany, XIV w. Przedłużony od zachodu 1937, arch. Wacław Borowiecki, zniszczony w 1944 r., odbudowany 1958-1964; Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia, XIV w.; Figura przydrożna Pieta, kam., 1843 n, przy drodze pow. do Bosowic nr 0026 Ślasków Mały- Palonki-Kargów; Figura przydrożna św. Józefa, kam., 1922-1924 r. [1921 r.] na wzniesieniu na pocz. wsi Kargów, przy drodze pow. nr 0860 T Kargów-Tuczępy-Dobrow-Grzymała; Krzyż przydrożny żeliwny na kamiennym postumencie, mur-żel., 1922 r., przy drodze woj. 756 Stopnica-Szydłów i drodze gm. wew.; Figura przydrożna św. Antoniego, kam., 1931 r., przy drodze woj, 756 Stopnica-Szydłów; Figura Matki Bożej, kam., 1948 r. [?], na terenie cmentarza przykościelnego;

NIZINY.

Krzyż przydrożny żeliwny na kamiennym postumencie, 1928 r., przy drodze woj. 757 i gmin. 676; Krzyż przydrożny, żeliwny na kamiennym postumencie, 1928 r., przy drodze pow. nr 0041T Zapusty-Januszkowice-Niziny; Cmentarz parafialny;

SIECZKÓW.

Krzyż przydrożny, żeliwny na kamiennym postumencie, 1946 r, [k XIX/pocz. XX w.], przy drodze pow. nr 0860 Kargów–Tuczępy–Dobrow–Grzybów;

TUCZĘPY.

Budynek Urzędu Gminy - willa z ok. 1930 r.; Cmentarz przykościelny; Brama – dzwonnica, mur. 1829; Ogrodzenie, mur., XIX w.; Wikarówka, mur.-drew., ok. 1900.; Cmentarz parafialny stary.; Cmentarz parafialny nowy (czynny), 1640 (?) [I poł. XIX w.]; Krzyż przydrożny, kam.-żel. 1898 r., przed kościołem.; Figura św. Jana Chrzciciela, kam., 1922 r., w centrum wsi;

WIERZBICA.

Krzyż przydrożny, drew., 1948 r. [XIX/XX w.]; Figura Najświętszej Marii Panny, kam., 1862 r.

Na terenie gminy znajduje się 148 zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych na następujących obszarach AZP:

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Nr w miejscowości</i>	<i>Nr na Obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	Dobrów	2	83	93-67
2	Dobrów	3	84	
3	Góra	1	85	
4	Januszkowice	1	1	
5	Januszkowice	2	70	
6	Januszkowice	3	71	
7	Januszkowice	4	74	
8	Januszkowice	5	75	
9	Januszkowice	6	76	
10	Januszkowice	7	77	
11	Januszkowice	8	78	
12	Januszkowice	9	86	
13	Januszkowice	10	98	
14	Januszkowice	11	99	
15	Januszkowice	12	110	
16	Jarosławice	1	2	
17	Jarosławice	2	3	
18	Jarosławice	3	4	
19	Jarosławice	4	87	
20	Jarosławice	5	88	
21	Jarosławice	6	89	
22	Jarosławice	7	90	
23	Jarosławice	8	91	
24	Jarosławice	9	92	
25	Jarosławice	10	93	
26	Niziny	1	25	
27	Niziny	2	26	
28	Niziny	3	27	
29	Niziny	4	28	
30	Niziny	5	29	
31	Niziny	6	30	
32	Niziny	7	33	
33	Niziny	8	34	
34	Niziny	9	35	
35	Niziny	10	36	
36	Niziny	11	37	
37	Niziny	12	60	
38	Niziny	13	73	
39	Niziny	14	95	
40	Niziny	15	96	
41	Niziny	16	97	
42	Niziny	17	100	
43	Niziny	18	107	

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Nr w miejscowości</i>	<i>Nr na Obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
44	Rzędów	2	48	
45	Rzędów	3	67	
46	Rzędów	4	68	
47	Rzędów	5	69	
48	Rzędów	6	72	
49	Rzędów	7	79	
50	Rzędów	8	80	
51	Rzędów	9	81	
52	Rzędów	10	82	
53	Brzozówka	7	1	
54	Brzozówka	8	2	
55	Chałupki Grzymalskie	6	3	
56	Chałupki Grzymalskie	7	4	
57	Chałupki Grzymalskie	8	5	
58	Chałupki Sieczkowskie	1	6	
59	Chałupki Sieczkowskie	2	7	
60	Chałupki Sieczkowskie	3	8	
61	Chałupki Sieczkowskie	4	9	
62	Chałupki Sieczkowskie	5	10	93-66
63	Sieczków	1	11	
64	Sieczków	2	12	
65	Sieczków	3	13	
66	Sieczków	4	14	
67	Sieczków	5	15	
68	Podlesie	4	16	
69	Tuczepy-Wólka	1	17	
70	Tuczepy	2	18	
71	Tuczepy	3	19	
72	Tuczepy	4	20	
73	Tuczepy-Wólka	5	21	
74	Tuczepy-Wólka	6	22	
75	Tuczepy-Wólka	7	23	
76	Tuczepy	8	24	
77	Tuczepy	9	25	
78	Tuczepy	10	26	
79	Wierzbica	4	27	
80	Wierzbica	9	28	
81	Wierzbica	10	29	
82	Nieciesławice	-	30	
83	Góra	1	31	
84	Góra	2	32	
85	Nieciesławice	1	33	
86	Nieciesławice	2	34	
87	Nieciesławice	3	35	
88	Nieciesławice	4	36	
89	Nieciesławice	5	37	

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Nr w miejscowości</i>	<i>Nr na Obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
90	Nieciesławice	6	38	
91	Nieciesławice	7	39	
92	Nieciesławice	8	40	
93	Nieciesławice	9	41	
94	Nieciesławice	10	42	
95	Nieciesławice	11	43	
96	Nieciesławice	12	44	
97	Nieciesławice	13	45	
98	Nieciesławice	14	46	
99	Nieciesławice	-	47	
100	Nieciesławice	-	48	
101	Kargów	8	105	
102	Kargów	9	106	
103	Kargów	10	107	
104	Kargów	11	108	
105	Kargów	12	109	
106	Kargów	13	110	
107	Kargów	14	111	93-66
108	Kargów	15	112	
109	Tuczepy	11	113	
110	Brzozówka	5	18	93-65
111	Brzozówka	6	19	
112	Kargów	2	21	
113	Kargów	3	22	
114	Kargów	4	23	
115	Kargów	5	24	
116	Kargów	6	25	
117	Kargów	7	26	
118	Rzędów	1	1	92-66
119	Wierzbica	1	27	
120	Wierzbica	2	28	
121	Wierzbica	3	29	
122	Wierzbica	4	30	
123	Wierzbica	5	31	
124	Wierzbica	6	32	
125	Wierzbica	7	33	
126	Wierzbica	8	34	
127	Podlesie	1	35	
128	Podlesie	2	36	
129	Podlesie-Sachalin	3	37	
130	Grzymała	1	38	
131	Grzymała	2	39	
132	Grzymała	3	40	
133	Grzymała	4	41	
134	Grzymała	5	42	
135	Grzymała	6	43	

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Nr w miejscowości</i>	<i>Nr na Obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
136	Grzymała	7	44	
137	Grzymała	8	45	
139	Grzymała	9	46	
139	Chałupki-Grzymalskie	1	47	
140	Chałupki-Grzymalskie	2	48	
141	Chałupki-Grzymalskie	3	49	
142	Chałupki-Grzymalskie	4	50	
143	Chałupki-Grzymalskie	5	51	
144	Brzozówka	1	52	
145	Brzozówka	2	53	
146	Brzozówka	3	54	
147	Brzozówka	4	55	
148	Brzozówka	znal. luźne	56	

W odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują następujące ustalenia:

- wprowadza się zasadę kompleksowej ochrony wartości kulturowych, uwzględniającą wartości historyczne, architektoniczne i krajobrazowe;
- w procesie inwestycyjnym obowiązuje bezwzględny priorytet wymogów konserwatorskich;
- obowiązek powiadomienia ŚWKZ przez właściciela zabytku o jego uszkodzeniu, zniszczeniu, o jakimkolwiek zagrożeniu oraz o zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku;
- wszelka działalność inwestycyjna prowadzona przy tych obiektach oraz w ich otoczeniu wymaga obowiązkowo zezwolenia Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W odniesieniu do obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków obowiązują następujące ustalenia:

- obowiązek stosowania tradycyjnych materiałów budowlanych przy remontach obiektów zabytkowych;
- dobudowa, rozbudowa, remont obiektu lub jego elementów, zmieniająca jego kształt lub proporcje wymaga uzgodnienia ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- dopuszcza się adaptację obiektów na cele kulturalno-turystyczne z zachowaniem obecnej formy obiektów;
- rozbiórka obiektów budowlanych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wskazanych do zawarcia w gminnej ewidencji zabytków może być przeprowadzona jedynie w przypadkach uzasadnionych, po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i wykonaniu na koszt inwestora inwentaryzacji pomiarowo-fotograficznej;
- zaleca się przeprowadzenie rewaloryzacji zabytkowych założeń parkowych;
- zaleca się utrzymywanie obiektów w należyтым stanie estetycznym i technicznym oraz ich najbliższego otoczenia;
- obowiązek powiadomienia ŚWKZ przez właściciela zabytku o jego uszkodzeniu, zniszczeniu o jakimkolwiek zagrożeniu oraz o zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku.

W odniesieniu do zabytków archeologicznych obowiązują następujące ustalenia:

- Wszelka działalność inwestycyjna w obrębie w/w obiektów podlega uzgodnieniu ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie planowania, projektowania i wykonawstwa i jest podporządkowana wytycznym ŚWKZ;
- Na terenie stanowisk archeologicznych obowiązuje zakaz dewastacji terenu poprzez wybiórkę piasku i analogiczne formy zmiany ukształtowania terenu. Ponieważ ingerencja w struktury i nawarstwienia archeologiczne powoduje ich nieodwracalne zniszczenia, istnieje konieczność objęcia ewentualnych prac ziemnych niezbędnych do przeprowadzenia na obszarze strefy badaniami archeologicznymi, w

myśl art. 31 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840);

- istnieje obowiązek powiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Wójta Gminy Tuczępy o znalezieniu przedmiotu, który posiada cechy zabytku oraz zabezpieczenia takiego znaleziska i natychmiastowego wstrzymania dalszych prac, mogących je uszkodzić lub zniszczyć.

Uchwałą Nr XLV/286/2021 Rady Gminy Tuczępy z dnia 19 października 2021 r. przyjęto „Gminny program opieki nad zabytkami dla gminy Tuczępy na lata 2021-2024 r.". Oprócz licznych obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków, na terenie gminy można znaleźć wiele figur, kapliczek i krzyży, stanowiących ważne świadectwo kultury i religijności mieszkańców gminy. Obiekty te, z racji ważnej funkcji religijnej i społecznej oraz stanowiące dziedzictwo kulturowe regionu, powinny być chronione przed zniszczeniem przez władze gminy, przedstawicieli kościoła i okoliczną ludność.

4.2. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.

Nie występują uwarunkowania w tym zakresie z uwagi na brak audytu krajobrazowego uchwalonego przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego, na mocy którego na obszarze gminy określone zostały granice krajobrazów priorytetowych.

5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony zdrowia i bezpieczeństwa.

Gmina Tuczępy liczy 3657 mieszkańców. Podział na poszczególne 15 sołectw pod względem liczby ludności, według faktycznego miejsca zamieszkania, przedstawia się następująco:

Lp.	SOŁECTWO	Liczba ogółem ludności /rok 2021/	Liczba ludności /stan na 2021-12-31	
			Kobiet	Mężczyzn
1.	BRZOZÓWKA	61	33	28
2.	CHAŁUPKI	190	96	94
3.	DOBRÓW	9	3	6
4.	GÓRA	249	128	121
5.	GRZYMAŁA	200	97	103
6.	JANUSZKOWICE	176	89	87
7.	JAROSŁAWICE	367	202	165
8.	KARGÓW	231	114	117
9.	NIECIESŁAWICE	212	105	107
10.	NIZINY	637	313	324
11.	PODLESIE	219	110	109
12.	RZĘDÓW	135	62	73
13.	SIECZKÓW	157	72	85
14.	TUCZĘPY	629	320	309
15.	WIERZBICA	185	90	95
R A Z E M:		3657	1834	1823

Średnia gęstość zaludnienia w gminie Tuczępy według danych GUS wynosi 44,0 osoby/km², jest ona niższa od średniej województwa świętokrzyskiego – 110,8 osób/km².

Nieznaczną przewagę kobiet w liczbie mieszkańców jest zgodna z ogólnymi trendami demograficznymi województwa i kraju. Mężczyźni stanowią 49,7%, a kobiety 50,3% społeczeństwa gminy. W ogólnej liczbie mieszkańców gminy, 18% stanowiły dzieci i młodzież do dziewiętnastego roku życia, 61,8%, a więc mniej niż połowę populacji, ludność w wieku produkcyjnym od 19 do 60 roku życia, a 20,1 % stanowiły osoby starsze w wieku 60 lat i więcej. Zauważalny w ostatnich latach proces starzenia się społeczeństwa Polski nie ominął również gminy Tuczępy. Zmniejszony przyrost naturalny oraz wydłużenie się średniej długości trwania życia będą prowadzić w gminie do sytuacji, w której coraz mniej osób będzie wchodzić do grupy produkcyjnej. W dalszym ciągu rosnąć będzie natomiast grupa mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

Oświata i Kultura

Zaspokojenie potrzeb edukacyjnych młodych mieszkańców Gminy Tuczępy realizowane jest przez placówki podległe samorządowi gminnemu w zakresie przedszkola, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego. W gminie Tuczępy funkcjonuje obecnie 2 obiekty z zakresu oświaty:

Zespół Placówek Oświatowych Publiczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Tuczępach,
Zespół Placówek Oświatowych Publiczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Nizinach.

EDUKACJA	2021/2022
Placówki wychowania przedszkolnego	2
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	109
Szkoły podstawowe	2
Uczniowie szkół podstawowych	264

Biorąc pod uwagę odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym Gmina Tuczępy wypada niekorzystnie w porównaniu ze średnią dla Polski i województwa świętokrzyskiego – jednak lepiej w porównaniu do średniej dla powiatu buskiego. Z miejscowości, w których nie ma szkół, dzieci dowożone są na zajęcia szkolne autobusem i minibusami utrzymywanymi przez gminę.

Na koniec 2010 r. stan księgozbioru biblioteki szkolnej w Tuczępach wynosił 5261 woluminów i stale jest uzupełniany.

Program IKONK@: "Ikonk@" jest programem Ministerstwa Edukacji i Nauki polegającym na uruchomieniu "Czytelni Internetowych" w Bibliotekach Publicznych. Głównym jej celem jest zapewnienie jak najszerszej grupie społeczności lokalnej łatwego i powszechnego dostępu do Internetu.

Biblioteka Publiczna w Tuczępach otrzymała 3 komputery, które zostały już zainstalowane i uruchomione w czytelni w Bibliotece Publicznej, mieszczącej się w budynku Szkoły Podstawowej w Tuczępach.

Na terenie gminy funkcjonuje Centrum Kultury w Tuczępach. Na mocy Uchwały NR XXII/178/2012 Rady Gminy Tuczępach z dnia 30 października 2012 r. wprowadzono zmiany do statutu Centrum Kultury w Tuczępach, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XII/95/2008 Rady Gminy z dnia 30 kwietnia 2008 roku. Na mocy przedmiotowej uchwały ustalono, że w skład struktury organizacyjnej Centrum Kultury wchodzi:

- a) Wiejski Dom Kultury w Nieciesławicach,
- b) Świetlica Wiejska w Jarosławicach,
- c) Świetlica Wiejska w Nizinach,
- d) Świetlica Wiejska w Kargowie.

Postanowiono także, że struktura organizacyjna Centrum Kultury może być rozszerzana o nowe zamiejscowe placówki. W programie działalności Centrum Kultury rozwijane są umiejętności lokalne, bezpłatna nauka gry na instrumentach dzieci i młodzieży. Władze Gminy sukcesywnie doposażają i modernizują działające jednostki.

Sport

Obiekty sportowe przy placówkach oświatowych są miejscem, gdzie mieszkańcy, a szczególnie dzieci i młodzież mają możliwość prawidłowego rozwoju fizycznego i gdzie mogą dobrze i bezpiecznie spędzić swój czas wolny. Głównym celem tych działań jest przeciwdziałanie patologiom społecznym, rozwijanie i propagowanie aktywności ruchowej jako zdrowego stylu życia, upowszechnienie kultury fizycznej wśród najszerszych kręgów społeczeństwa, popularyzacja różnych dyscyplin sportowych, integracja środowiskowa oraz wspólna zabawa sportowa.

Największą gminną inwestycją ostatniego okresu była budowa hali sportowej w Nizinach. Nowoczesna, pełnowymiarowa, z boiskami do: koszykówki (boisko główne i dwa treningowe), siatkówki (główne i dwa treningowe), tenisa ziemnego, badmintonu, piłki ręcznej, a także szatnią, tablicą elektroniczną, trybunami z siedziskami dla 131 osób oraz kotarą grodzącą, która podzieli salę na dwa sektory i pozwoli z jednego dużego boiska zrobić dwa mniejsze i tym samym umożliwi, np. rozgrywki kilku drużyn jednocześnie. Każda placówka oświatowa wyposażona jest w obszerną salę gimnastyczną, a samorząd gminy stara się jak największymi środkami finansowymi modernizować i remontować obiekty. Wyremontowano salę gimnastyczną w Kargowie, założono nowe oświetlenie z programu PROW 2007- 2013, na terenie m.Tuczępy w 2010 r zrealizowano kompleks boisk sportowych - w ramach programu „Moje boisko-Orlik”). Inne inwestycje w dziedzinie sportu to budowa kortu tenisowego w Tuczępach. Zagospodarowano także teren wokół Orlika, a na wypłatę wynagrodzenia dla pracujących tam animatorów pozyskano dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki. W ramach imprez sportowych odbywają się zajęcia aktywizujące fitness pod wdzięczną nazwą ZUMBA FITNESS, zawody piłki siatkowej, lokalne jak i międzygminne, turnieje piłki nożnej "O Puchar Orlika" na boiskach otwartych jak i turnieje piłki halowej. Większość imprez współfinansowana jest z budżetu lokalnego samorządu, jak i funduszy unijnych. Nierzadko główną nagrodą we współzawodnictwie sportowym jest Puchar Wójta Gminy Tuczępy.

Mieszkalnictwo

Zasób mieszkaniowy na obszarze Gminy tworzą przede wszystkim indywidualne budynki jednorodzinne lub dwurodzinne w zabudowie zagrodowej. Liczba budynków mieszkalnych w ostatnich latach zmniejszyła się. Wzrasta z kolei powierzchnia użytkowa i liczba izb w poszczególnych budynkach mieszkalnych. Nowo powstające budynki charakteryzują się wyższym standardem i większymi gabarytami. Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w 2020 r. wyniosła 100,3 m². Liczba mieszkań w gminie Tuczępy wynosi 1119. Ogólny ich stan techniczny można określić jako dobry.

Ochrona Zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

Na terenie Gminy działa Gminny Ośrodek Zdrowia w Tuczępach jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej. Oferuje swoje świadczenia w zakresie: ginekologia i położnictwo, medycyna rodzinna, stomatologia, pediatria, rehabilitacja medyczna, pracownia EKG i USG.

Opiekę społeczną na terenie Gminy Tuczępy zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej. OPS w Tuczępach prowadzi wiele działań mających na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Obowiązkiem osób korzystających z pomocy społecznej jest współdziałanie w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Z jego usług korzysta 13,5% mieszkańców gminy. Pomoc udzielana jest głównie w formie zasiłków pieniężnych, pomocy rzeczowej, poradnictwa specjalistycznego oraz finansowania posiłków dla dzieci. Ośrodek realizuje zarówno zadania własne, jak i zlecone Gminie z zakresu opieki społecznej. Od 1 stycznia 2005 r. Ośrodkowi Pomocy Społecznej powierzono dodatkowe zadanie - wypłatę zasiłków rodzinnych i alimentacyjnych. Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej zamieszkiwało w miejscowościach: Tuczępy (106 osób - 13,43%), Niziny (103 osób - 13,05%), Kargów (85 osoby - 10,77%) i Grzymała (81 osób - 10,27%) ogółu osób korzystających z pomocy społecznej). Na terenie gminy działają OSP w miejscowości: Grzymała, Januszkowice, Jarosławice, Niziny, Kargów, Tuczępy, Rzędów, Wierzbica.

Poziom zatrudnienia i rynek pracy.

Sytuację na rynku pracy odzwierciedla udział procentowy bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W Gminie Tuczępy wskaźnik ten podlegał wahaniom między 2010 a 2020 rokiem. W 2020 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych wśród osób w wieku produkcyjnym wyniósł poniżej 10%. Udział ten był niższy niż dla Polski i województwa świętokrzyskiego, jednak wyższy jak dla powiatu buskiego. Należy jednak pamiętać, że jest to tylko jeden ze sposobów podawania wielkości bezrobocia. Stopa bezrobocia obliczona tym sposobem będzie zawsze niższa, bo liczebność ludności w wieku produkcyjnym jest zawsze większa od liczebności ludności aktywnej ekonomicznie³. W Polsce najczęściej podawaną stopą bezrobocia jest wartość bezrobocia rejestrowanego obliczana na poziomie powiatu, wypada ona przeciętnie ok 1,5% poniżej stopy bezrobocia ustalonej w badaniu BAEL. Zgodnie z danymi PUP w Busko-Zdroju na terenie gminy zarejestrowanych było 143 bezrobotnych. Najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych zamieszkiwała w miejscowościach: Podlesie (12 - 8,39% ogółu bezrobotnych na terenie gminy), Tuczępy (9- 6,29%) i Niziny (8- 5,59%). Bezrobocie jest jednym z podstawowych czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Dlatego kluczowe jest podejmowanie działań minimalizujących poziom tego zjawiska. Szczególny nacisk winien być położony na wsparcie grup znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych, które stanowią 40,6% ogółu mieszkańców pozostających bez pracy na terenie gminy.

6. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających w szczególności:

6.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.

a) Uwarunkowania wynikające z analizy ekonomicznej:

- sieć dróg stwarzająca dogodne połączenia z ośrodkami ponadlokalnymi. Podstawowe powiązanie Gminy z krajowymi korytarzami transportowymi zapewnia droga wojewódzka Nr 756 Starachowice Łagów–Stopnica i nr 757 Opatów–Staszów–Stopnica;
- powiązania komunikacyjne z wojewódzkim i krajowym układem sieci komunikacji kolejowej za pośrednictwem linii szerokotorowej LHS (hutniczo- siarkowa) relacji Hrubieszów Sławków (Zagłębie Dąbrowskie) i linią normalnotorową Włoszczowice–Chmielnik, mające połączenie z bocznica kolejową obsługującą transport towarowy;
- dość wysoki poziom urbanizacji i wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Elementy te niewątpliwie sprzyjają uaktywnieniu gminy jako ośrodka wielofunkcyjnego rozwoju, stwarzające szansę przyciągnięcia kapitału zewnętrznego;
- położenie części obszaru Gminy w Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej ustanowionej przez Radę Ministrów 20.10.1994 r., której termin funkcjonowania został przedłużony do 31.10.2026 r, stwarzającej priorytety inwestycyjne z uwzględnieniem zasad zabudowy i zagospodarowania obszaru, określonych w ustawie o „specjalnych strefach ekonomicznych”;
- przebieg przez obszar gminy tranzytowych nośników energii jak:
 - gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Podgórska Wola –Sandomierz,
 - linii energetycznej najwyższego napięcia 400 kV relacji Elektrowni Połaniec – stacja systemowa 400 kV Kielce,
 - linii energetycznej 220 kV Elektrownia Połaniec – stacja systemowa 220/110 kV Radkowiec;

b) Uwarunkowania wynikające z analiz środowiskowych:

- zgodność charakteru i poziomu intensyfikacji zagospodarowania z cechami środowiska przyrodniczego oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie;
- prowadzenie gospodarki zasobami wodnymi w granicach zlewni;
- ograniczanie konfliktów i barier środowiskowych.

c) Uwarunkowania wynikające z analiz społecznych:

- określanie potrzeb i możliwości rozwoju Gminy na zasadzie zachowania ciągłości przesądzeń planistycznych, polegającej na uwzględnianiu form przeznaczenia określonych na mocy prawa miejscowego, ustaleń „Studium” będącego przedmiotem zmiany, jak też ustalonych przesądzeniami realizacyjnymi, podejmowanymi w trybie art. 50 i art. 59 ustawy o planowaniu

i zagospodarowaniu przestrzennym na podstawie decyzji administracyjnych, eliminując wyłącznie te elementy, które stwarzają kolizje w stosunku do wymogów aktualnie obowiązujących przepisów szczególnych, mających odniesienie do wyznaczonego przeznaczenia;

- wyznaczanie terenów pod realizację infrastruktury społecznej o znaczeniu lokalnym, w dostosowaniu do ogólnej strategii rozwoju tych usług w skali województwa i kraju;
- zagwarantowanie dostępności terenowej, dla realizacji obiektów tworzących bazy lokalowe ośrodków przystosowanych dla potrzeb osób starszych, z uwagi na wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

6.2. Prognozy demograficzne (nie dotyczy migracji w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego).

Negatywne tendencje demograficzne występują nie tylko w kraju, lecz także w powiecie buskim. Wymaga to tworzenia atrakcyjnej oferty pracy i zamieszkania na obszarze Gminy Tuczępy dla ludzi młodych, wchodzących w wiek produkcyjny. Rezerwy terenowe wyznaczone pod zabudowę muszą gwarantować wszelkie nieprzewidywalne na obecnym etapie rozwoju ekonomicznego potrzeby związane ze wzrostem demograficznym w perspektywie czasowej, która zgodnie z postanowieniami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu (art. 10 ust. 7 pkt 1) nie powinna być dłuższa niż 30 lat.

Na obszarze Gminy Tuczępy terenem stwarzającym warunki preferencyjne dla perspektywicznego rozwoju działalności gospodarczej są nieruchomości położone w strefie ekonomicznej Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, ustanowionej przez Radę Ministrów 20.10.1994 r., której termin funkcjonowania został przedłużony do 31.10.2026 r., stwarzającej priorytety inwestycyjne z uwzględnieniem zasad zabudowy i zagospodarowania obszaru, określonych w ustawie o „specjalnych strefach ekonomicznych” oraz tereny udostępnione na cele inwestycyjne na skutek dokonanej rekultywacji terenów po zakończenia eksploatacji siarki.

6.3. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Gmina Tuczępy posiada znaczne rezerwy terenowe położone w obszarach o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno –przestrzennej, posiadające uzbrojenie w elementy infrastruktury technicznej, których realizacja należy do zadań własnych gminy. Realizacja zabudowy w dostosowaniu do potrzeb inwestycyjnych, wyznaczonej w ich zasięgu pod zabudowę dla różnych form przeznaczenia, nie wymaga nakładów finansowych przekraczających możliwości finansowe Gminy, przy wsparciu środków unijnych. Uzupełnienia dotyczą elementów infrastruktury technicznej związanej z odprowadzaniem ścieków sanitarnych.

6.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Bilansów dokonuje się z zachowaniem wymogów określonych w art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zgodnie z jego postanowieniami, dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, kolejno:

- 1) formułuje się, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a–c, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- 2) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- 3) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

- 4) porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1 oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:
 - a) nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy – nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,
 - b) przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy – bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu;
- 5) określa się:
 - a) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy;
 - b) potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit. a, poza tymi obszarami;

Określając zaotrzebowanie na nową zabudowę wzięto także pod uwagę:

- 1) perspektywę czasową nie dłuższą jak 30 lat;
- 2) niepewność procesów rozwojowych, wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analizy nie więcej niż 30%.

Zgodnie z przytoczonymi postanowieniami maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone jest w ilości „**powierzchni użytkowej zabudowy**”, którego to pojęcia nie definiuje ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak też inne przepisy szczególne.

Dla potrzeb dokonania stosownych bilansów przyjęto, że pod pojęciem „**powierzchni użytkowej zabudowy**” należy przez to rozumieć – **sumę powierzchni zabudowy terenu, którą wyznaczają obiekty kubaturowe o funkcjach przypisanych dla określonego przeznaczenia, obiekty i urządzenia budowlane mające z nimi związek funkcjonalny, dojazdy i dojścia wewnętrzne, place i miejsca postojowe, które łącznie tworzą ustalaną wskaźnikowo powierzchnię zabudowy.**

Powierzchnia ta, powiększona o powierzchnię biologicznie czynną terenu (także ustalaną wskaźnikowo), **wyznacza powierzchnię działki, spełniającą kryteria działki budowlanej w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.** Stanowi ona, że pod pojęciem „działki budowlanej” należy rozumieć „nieruchomość gruntową lub działkę gruntu, której wielkość, cechy geometryczne, dostęp do drogi publicznej oraz wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej spełniają wymogi realizacji obiektów budowlanych wynikające z odrębnych przepisów i aktów prawa miejscowego”.

W aktualnym stanie prawnym nie obowiązują również wskaźniki urbanistyczne określające minimalne i maksymalne powierzchnie terenów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania obiektów, przypisanych do określonego przeznaczenia. Ograniczeniem do dokonania szczegółowych bilansów powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, stanowi także skala 1:10 000 mapy topograficznej, z wykorzystaniem której sporządzana jest część graficzna „Studium”, niezawierająca wyznaczonych geodezyjnie granic poszczególnych nieruchomości i ich numerów ewidencyjnych. Z tych to względów, dla potrzeb dokonania bilansu terenów w wymaganym zakresie, ustala się następujące dane wyjściowe – wskaźnikowe, dla występujących na obszarze Gminy Tuczępy form użytkowania.

Wyodrębnia się następujące jednostki strukturalne z podziałem na funkcje zabudowy i oznaczają następującymi symbolami graficznymi:

MR, MR1 – obszary zabudowy zagrodowej w rozumieniu przepisów szczególnych, zawierające niewyodrębnione przestrzennie rezerwy terenowe dla realizacji funkcji towarzyszących, takich jak:

- obiekty usługowe i produkcyjne w zabudowie zagrodowej, służące produkcji rolniczej oraz przetwórstwu rolno – spożywczemu, dla których przyjęto wskaźnikową powierzchnię użytkową terenu, wynoszącą 10% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki;
- zabudowa o funkcji mieszkalnej, w rozumieniu przepisów szczególnych, dla których przyjęto wskaźnikową powierzchnię użytkową terenu, wynoszącą 10% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki;
- dróg wewnętrznych, dojazdów, parkingów, ciągów pieszo-jezdnych i pieszych oraz elementów infrastruktury technicznej, mających związek funkcjonalny z przeznaczeniem obszaru, dla których przyjęto wskaźnikową powierzchnię użytkową terenu, wynoszącą 5% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki;
- rezerwy terenowe dla obiektów w zakresie programowym, niedającym się skonkretyzować na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy, wynoszące 30% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki, dla ich realizacji w okresie 30 lat.

Funkcje podstawowe dla terenu MR o zakresie programowym określonym przepisami szczególnymi oraz dopuszczone do realizacji funkcje bez przestrzennego wydzielenia w jego zasięgu, tworzą łącznie „powierzchnię użytkową zabudowy terenu”, ustaloną na 55%. Pozostałe 45% to tereny niezabudowane biologicznie czynne. Łącznie z 30% rezerwą terenową dla realizacji inwestycji w okresie 30 lat w zakresie programowym niedającym się skonkretyzować na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy, tworzą ogólną powierzchnię terenów MR.

Na podstawie analiz istniejącego stanu zagospodarowania jednostek osadniczych w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, jako średnią powierzchnię działki budowlanej pod zabudowę związaną z podstawową funkcją wyznaczonego obszaru, przyjęto – 3000 m² przy średniej szerokości frontowej części działki wynoszącej 35,0 m.

Powyższe dane wskaźnikowe odnoszą się także do terenu MR1 wyznaczonego pod zabudowę pod warunkiem zagwarantowania (na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) dostępności komunikacyjnej do drogi publicznej z wyeliminowaniem bezpośredniego dostępu do drogi wojewódzkiej. Zakłada się, że z braku zagwarantowania dostępności terenowej do drogi publicznej z zachowaniem wymogów przepisów szczególnych; rezerwy terenowe na tych obszarach zmniejszą się o około 20%.

MN, MN1 – obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rozumieniu przepisów szczególnych, zawierające niewyodrębiane przestrzennie rezerwy terenowe dla realizacji funkcji towarzyszących, takich jak:

- zabudowa jednorodzinna, w rozumieniu przepisów szczególnych, dla których przyjęto wskaźnikową powierzchnię użytkową terenu, wynoszącą 10% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki;
- usługi publiczne i komercyjne o charakterze podstawowym w formie obiektów wolnostojących lub wbudowanych w kubaturę budynków o innej funkcji (handel i usługi rzemieślnicze, żłobki, przedszkola, obiekty oświaty, świetlice wiejskie, filie biblioteczne, itp.), dla których przyjęto wskaźnikową powierzchnię użytkową terenu, wynoszącą 10% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki;
- dróg wewnętrznych, dojazdów, parkingów, ciągów pieszo-jezdnych i pieszych oraz elementów infrastruktury technicznej, mających związek funkcjonalny z przeznaczeniem obszaru, dla których przyjęto wskaźnikową powierzchnię użytkową terenu, wynoszącą 5% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki;
- rezerwy terenowe dla obiektów w zakresie programowym, niedającym się skonkretyzować na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy, wynoszące 30% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki, dla ich realizacji w okresie 30 lat.

Funkcje podstawowe dla terenu MN o zakresie programowym określonym przepisami szczególnymi oraz dopuszczone do realizacji funkcje bez przestrzennego wydzielenia w jego zasięgu, tworzą łącznie „powierzchnię użytkową zabudowy terenu”, ustaloną na 65%. Pozostałe 35% to tereny niezabudowane biologicznie czynne. Łącznie z 30% rezerwą terenową dla realizacji inwestycji w okresie 30 lat w zakresie programowym niedającym się skonkretyzować na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy, tworzą ogólną powierzchnię terenów MR.

Na podstawie analiz istniejącego stanu zagospodarowania jednostek osadniczych w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, jako średnią powierzchnię działki budowlanej pod zabudowę związaną z podstawową funkcją wyznaczonego obszaru, przyjęto – 1000 m² przy średniej szerokości frontowej części działki wynoszącej 25,0 m.

Powyższe dane wskaźnikowe odnoszą się także do terenu MN1 wyznaczonego pod zabudowę pod warunkiem zagwarantowania (na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) dostępności komunikacyjnej do drogi publicznej z wyeliminowaniem bezpośredniego dostępu do drogi wojewódzkiej. Zakłada się, że z braku zagwarantowania dostępności terenowej do drogi publicznej z zachowaniem wymogów przepisów szczególnych; rezerwy terenowe na tych obszarach zmniejszą się o około 20%.

U – obszary zabudowy usługowej wyodrębnione strukturalnie o charakterze publicznym i komercyjnym, w zakresie, handlu, gastronomii, kultury itp. W bilansie terenowym uwzględniono stan istniejący.

Dla obiektów w zakresie programowym niedającym się skonkretyzować, na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy przewiduje się 30% rezerwę terenową w stosunku do stanu istniejącego w okresie 30 lat, mieszczącą się w terenie wielofunkcyjnej działalności gospodarczej (DG), dla realizacji których przyjęto średnią powierzchnię działki wynoszącą – 2000 m² przy średniej szerokości frontowej części działki wynoszącej 35,0 m.

UK – usługi w zakresie kultu religijnego. W bilansie terenowym uwzględniono stan istniejący.

UO – usługi w zakresie oświaty. W bilansie terenowym uwzględniono stan istniejący.

Dla obiektów w zakresie programowym niedającym się skonkretyzować, na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy przewiduje się 30% rezerwę terenową w stosunku do stanu istniejącego w okresie 30 lat, mieszczącą się w terenie MR.

RS – obszary zabudowy i urządzeń rekreacyjno-sportowych na wyodrębnionych przestrzennie działkach. Dla obiektów i terenów w zakresie programowym niedającym się skonkretyzować, na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy przewiduje się 30% rezerwę terenową w stosunku do stanu istniejącego w okresie 30 lat, mieszczącą się w nieuściślonych rezerwach gruntów, przylegających bezpośrednio do zbiornika wodnego „Brzozówka” do uściślenia na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zbiornika wodnego i jego otoczenia.

PU – Obszary zabudowy produkcyjno-usługowej na wyodrębnionych przestrzennie działkach.

Dla obiektów w zakresie programowym niedającym się skonkretyzować, na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy przewiduje się 30% rezerwę terenową w stosunku do stanu istniejącego w okresie 30 lat, mieszczącą się w terenie wielofunkcyjnej działalności gospodarczej (DG), dla realizacji których przyjęto średnią powierzchnię działki wynoszącą – 3000 m² wraz z zielenią ochronną i osłonową, przy średniej szerokości frontowej części działki wynoszącej 50,0 m.

DG – Obszar wielofunkcyjnej działalności gospodarczej w zakresie funkcji produkcyjnej, składowo-magazynowej, usługowej, obsługi rolnictwa, urządzeń obsługi komunikacji, gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi wraz z obiektami i urządzeniami mającymi związek z podstawowym przeznaczeniem. Dla ich realizacji przyjęto powierzchnię brutto wynoszącą – ok. 650 ha wraz z zielenią ochronną i osłonową, którą tworzą istniejące zespoły zadrzewień i zalesień wraz z 30% rezerwą terenową, dla realizacji inwestycji w okresie 30 lat w zakresie programowym niedającym się skonkretyzować, na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy.

PEf – Obszary urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł – instalacji fotowoltaicznej, w tym także o mocy przekraczającej 1000 kW wraz z obiektami i urządzeniami mającymi z nią związek, dla realizacji których przyjęto powierzchnię wynoszącą – 58,10 ha, wynikającą ze skonkretyzowanych wniosków inwestorskich wraz ze strefą ochronną, zielenią ochronną i osłonową. Dla obiektów w zakresie programowym niedającym się skonkretyzować, na obecnym etapie rozwoju prze-

strzennego Gminy przewiduje się 30% rezerwę terenową w stosunku do stanu istniejącego w okresie 30 lat, mieszczącą się w terenie wielofunkcyjnej działalności gospodarczej (DG).

Dla potrzeb funkcjonowania wymienionych form użytkowania określa się bilanse „powierzchni użytkowej zabudowy terenu” w następującym zakresie:

Tabela 1 – zapotrzebowanie pod zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej z podziałem na funkcje;

Tabela 2 – zapotrzebowanie pod zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej na terenie MR z podziałem na funkcje;

Tabela 3 – szacunkowa chłonność terenów położonych w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej;

Tabela 4 – porównawcze zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Dokonana szacunkowa chłonność terenów, położonych w zasięgu obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych–sołectwach wykazała, że występujące rezerwy terenowe gwarantują w układzie docelowym (30 lat) zaspokojenie potrzeb w zakresie:

- 1) poprawy standardów istniejącej zabudowy, przez zwiększenie powierzchni istniejących działek budowlanych do parametrów gwarantujących w układzie docelowym ich zabudowę i zagospodarowanie stosownie do przypisanego dla nich przeznaczenia i w dostosowaniu do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej;
- 2) zaspokojenia potrzeb wynikające z wniosków prawnych właścicieli gruntów, stwarzających możliwości dokonywania zmiany lokalizacji siedlisk, położonych w zasięgu obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, lecz pozbawionych możliwości ich modernizacji, z uwagi o ograniczoną dostępność terenową, spowodowaną istniejącym zainwestowaniem;
- 3) zaspokojenia potrzeb rodzinnych – pokoleniowych, które na podstawie dokonanych analiz stanu istniejącego i wywiadów środowiskowych w przedziale czasowym – 30 lat, określa się na około 30% w stosunku do powierzchni istniejącej zabudowy. Wynika to z tendencji osiedlania się nowo powstających rodzin na obszarach wiejskich, z uwagi na ograniczoną dostępność terenową na obszarach miejskich, spowodowaną wyższą ceną gruntów terenów budowlanych.

Stworzenie rezerw terenowych niemających pełnego pokrycia w aktualnej prognozie demograficznej, w obszarach o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno–przestrzennej, bądź w ich bezpośrednim ich sąsiedztwie, znajduje uzasadnienie zarówno ekonomiczne i społeczne. Są to tereny posiadające dostępność komunikacyjną do drogi publicznej, a także do elementów infrastruktury technicznej. Nie generują skutków finansowych na inwestycje należące do zadań własnych Gminy, a stwarzają rezerwy terenowe uwzględniające niepewność procesów rozwojowych Gminy Tuczępy w okresie perspektyw 30 lat. Na podkreślenie zasługuje fakt, że przy określaniu zapotrzebowania na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na poszczególne funkcje, istotnym jest stan prawny przypisany dla opracowania planistycznego, jakim jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Stanowi, że jego ustalenia nie mają rangi prawa miejscowego i nie stanowią podstawy prawnej do wydania decyzji administracyjnej udzielającej pozwolenia na budowę. Są wiążące wyłącznie przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Oznacza to, że ustalenia „Studium” nie stanowią podstawy do zastosowania przymusu administracyjnego do przekazania własności gruntowej na cele określone jego ustaleniami, a tym samym nie ograniczają konstytucyjne prawa własności prawnych właścicieli gruntów, znajdujących się na obszarze Gminy.

Tereny wyznaczone pod zabudowę do czasu, kiedy o ich zabudowie i zagospodarowaniu zgodnie z przeznaczeniem określonym w „Studium” nie przesądzi jego prawny właściciel, bądź ustalenia

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pozostają w dotychczasowym użytkowaniu. Wyjątkiem są tereny wyznaczone pod inwestycje celu publicznego.

Wartości liczbowe powierzchni terenów wykazane w dokonanych bilansach mają charakter szacunkowy, przybliżony, które w aktualnym stanie prawa nie mogą stanowić podstawy do wydania decyzji administracyjnych. Uszczegółowienie ich następuje na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który stanowi prawo miejscowe właściwe do podejmowania stosownych decyzji administracyjnych, w sprawach związanych z kształtowaniem przestrzeni, przy wykorzystaniu powierzchni użytkowej zabudowy, stosownie do funkcji inwestycji przewidzianych do realizacji na mocy ustawy – Prawo budowlane.

7. Uwarunkowania wynikające z stanu prawnego gruntów.

Struktura własności gruntów.

<i>L.p.</i>	<i>Rodzaj własności</i>	<i>Powierzchnia [ha]</i>	<i>%</i>
1	Własności Skarbu Państwa	2416	28,85%
2	Własności Skarbu Państwa-Starosta Buski	2,33	0,03%
3	Komunalne	229	2,73%
4	Indywidualne	5465	65,26%
5	Drogi Publiczne	144	1,72%
6	Inne	2	1,41%
Razem		8374	100%

Istniejący stan władania gruntów wskazuje na konieczność podejmowania przez samorząd gminy działań, zmierzających do nabywania gruntów w oparciu o ustawę o gospodarce nieruchomości, co umożliwi tworzenie rezerw terenowych dla realizacji celów publicznych, w tym w zakresie dróg i infrastruktury technicznej, niezbędnych dla rozwoju przestrzennego i gospodarczego gminy.

8. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

Na obszarze gminy Tuczępy występują tereny zamknięte – linii kolejowych na podstawie Decyzji NR 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe jako terenów zamkniętych.

Tereny zamknięte obejmują następujące działki:

- obręb 0002 Chałupki 148/1, 149/1, 150/1, 150/2, 151/1, 160, 162/1;
- obręb 0003 Dobrów 149/13, 163/1, 163/2, 163/3, 163/4, 163/5, 163/6, 163/7, 163/8, 163/9, 163/10;
- obręb 0005 Grzymała 22/1, 23/1, 24/1, 25/1, 26/1, 28/1, 29/1, 30/1, 31/1, 32/1, 37/1, 37/3, 37/4, 37/5, 37/6, 40/1, 77/1, 346/1, 369/1, 370/2, 373/2, 374/2, 377/1, 381/2, 386/2, 387, 394/2, 394/3, 395/1, 399/2, 400/2, 406/2, 407/1, 414, 429/1, 430/1, 431/1, 432/1, 433/1, 434/1, 434/2, 434/3, 434/4, 434/5, 434/6, 434/7, 434/8, 434/9, 434/10, 434/11, 434/12, 434/13, 434/14, 434/15, 434/16, 434/17, 434/18, 434/19, 434/20, 434/21, 447/1, 448/1, 517/1, 518/1, 519/1, 520/1, 521/1, 522/1, 523/1, 524/1, 527/1, 528/1, 531/1, 532/1, 533/1, 536/1, 537/1, 538/1, 541/1, 543/1, 546/1, 691/1, 693/1, 696/1, 697/1, 700/1, 701/1, 702/1, 703/1, 704/1, 709/1, 716, 718, 719, 730/1, 732/1, 794;
- obręb 0010 Niziny 80/1, 1008/1, 1008/2, 1008/3, 1008/4, 1008/5, 1008/6, 1008/7, 1008/8, 1008/9, 1008/10, 1008/11, 1008/12;
- obręb 0011 Podlesie 227/1, 228/1, 286/3, 287/3, 288/3, 295/3, 296/3, 297/3, 298/3, 299/3, 300/3, 301/5, 301/7, 302/3, 303/3, 304/5, 304/7, 305/3, 306/3, 307/3, 308/3, 309/3, 310/3, 311/3, 312/3, 313/3, 314/3, 315/3, 316/3, 317/3, 318/3, 319/3, 320/3, 321/3, 322/3, 323/3, 324/3, 338/3, 368/5, 369/1, 370/1, 371/1, 375/3, 376/3, 376/5, 377/1, 380/3, 380/5, 381/3, 381/5, 382/3, 382/5, 383/1, 407/3, 418, 419/1, 419/2, 419/3, 419/4, 419/5, 419/6;
- obręb 0012 Rzędów 212/2, 212/3, 212/4, 212/5, 212/6, 212/7, 339/8;
- obręb 0013 Sieczków 29/1, 29/4, 31/1, 31/4, 33/1, 33/4, 35/1, 35/3, 37/1;

- obręb 0015 Wierzbica 728/2, 728/3, 728/4, 728/5, 728/6, 728/7, 728/8, 728/9, 728/10, 728/11, 728/12, 728/13, 728/14, 728/15, 728/16, 728/17, 728/18, 728/22, 728/24.

Grunty rolne i leśne

Wszelkie działania inwestycyjne czy planistyczne muszą być zgodne z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ochrona tych gruntów polega na ograniczaniu przeznaczenia ich na inne cele, zapobieganiu procesom degradacji lub dewastacji, zapewnieniu potrzebnej rekultywacji lub przywracaniu, poprawianiu wartości użytkowej, zachowywaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych oraz ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi. Przeznaczenia tych gruntów na cele nierolnicze i nieleśne występujących w zasięgu terenów wyznaczonych w części graficznej pod zabudowę, wymaga uzyskania specjalnej zgody dla: gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska lub upoważnionej przez niego osoby, pozostałych gruntów leśnych – wymaga uzyskania zgody marszałka województwa, wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Cmentarze

Na terenie Gminy istnieją czynne cmentarze, dla których obowiązuje strefa sanitarna. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r., poz. 315), odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności i żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 metrów pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone. Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 metrów. Przedmiotowe przepisy należy brać pod uwagę, zarówno planując lokalizację nowych cmentarzy, jak i nowych obiektów w pobliżu cmentarzy. W przypadku sporządzania „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuczępy” należy wykluczyć lokalizację budynków mieszkalnych w odległości mniejszej niż 50 metrów od granicy cmentarza, z uwagi na 100% zwodociągowanie gminy.

Tereny szczególnego zagrożenia powodzią

Gmina Tuczępy nie znajduje się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, mają zastosowanie zapisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z art. 192 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.) zabrania się niszczenia i uszkodzenia urządzeń wodnych. W przypadku ich przekroczenia urządzeniami technicznymi zobowiązuje się inwestora do uzgodnienia warunków wykonania przejścia danego urządzenia lub lokalizacji z właściwym Zarządem Zlewni, Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie. Zgodnie z art. 389 pkt. 6 i 9 w związku z art. 17 ust. 1 pkt. 4 ww. ustawy w przebudowy urządzeń wodnych i przejścia pod ciekami należy uzyskać pozwolenie wodnoprawne. Sposób zabudowy i zagospodarowania terenu nie może ograniczyć wymaganych prawem wodnym obowiązków administratora urządzenia wodnego w zakresie utrzymania jego w należytym stanie, w tym zakaz grodzenia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu cieku.

Obiekty zabytkowe

W odniesieniu do obiektów zabytkowych obowiązują zapisy zawarte w ustawie z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków i opieki nad nimi, w tym finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, a także organizację organów ochrony zabytków. W art. 18 zapisano, iż „ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu strategii rozwoju gmin, studiów uwarunko-

wań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej..." W ww. dokumentach określa się „rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu".

Na terenie gminy nie znajdują się zabytkowe mogiły, które poza ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami podlegają także ochronie wynikającej z ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2337 ze zm.).

Wszelkie prace ziemne prowadzone w granicach nieruchomości zabytków archeologicznych, ujętych w gminnej ewidencji zabytków wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych w formie nadzoru. Na badania te należy uzyskać pozwolenie ŚWKZ, zgodnie z art. 36. ust.1. pkt 5 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Planowane w obrębie ujętych w gminnej ewidencji zabytków nieruchomości zabytków archeologicznych duże zamierzenia inwestycyjne np. związane z budową wielkogabarytowych budynków i inwestycji liniowych i drogowych (drogi, sieci, melioracje, infrastruktura techniczna), którym towarzyszą roboty ziemne i przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu – wymagają wcześniejszego uzgodnienia w celu uzyskania zaleceń konserwatorskich dla przedmiotowej inwestycji.

Inne obiekty

Ograniczenia dla zabudowy wynikają także z przepisów dotyczących dróg publicznych t. j. ustawy o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1376) Ustawa określa odległości w jakich mogą być usytuowane obiekty budowlane od poszczególnych rodzajów dróg.

W gminie sieć hydrograficzna jest niezwykle uboga, dlatego priorytetowa jest ochrona rzek Wschodniej i Sanicy, co wiąże się ze znacznymi ograniczeniami w zagospodarowaniu ich dolin. Bezwzględnie należy przestrzegać zapisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. W świetle art. 389 pkt. 6 i 9 w związku z art. 17 ust. 1 pkt. 4 ww. ustawy w przypadku przebudowy, likwidacji lub budowy nowych urządzeń melioracji wodnych należy uzyskać pozwolenie wodnoprawne. Sposób zabudowy i zagospodarowania terenu nie może ograniczyć wymaganych prawem wodnym obowiązków administratora urządzenia wodnego w zakresie utrzymania jego w należyтым stanie, w tym zakaz grodzenia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu cieku. Na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wzdłuż cieków wodnych należy wyznaczyć pasy ochronne.

Z ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1235) i innych przepisów z zakresu prawa lotniczego wynika obowiązek uzgadniania z Szefostwem Służb Ruchu Lotniczego sytuowania na terenie gminy zabudowy o planowanej wysokości ponad 50 m nad poziomem terenu. Z przepisów dotyczących poszczególnych urządzeń infrastruktury wynikają warunki dotyczące lokalizacji i utrzymania tych urządzeń.

Napowietrzne linie energetyczne wymagają wyznaczanie wzdłuż ich przebiegu zgodnie z przepisami Polskiej Normy E/98–05100–1 strefy technicznej (t. j. pasa terenu o szerokości określonej stosownie do rodzaju linii) po obu stronach osi linii, w którym występuje zakaz lokalizacji obiektów przewidzianych na stały pobyt ludzi i trwałego zagospodarowania terenu. Dopuszcza się możliwość jego zabudowy w przypadku, kiedy dokonane pomiary natężeń pola elektromagnetycznego nie wykażą przekroczenia dopuszczalnego poziomu określonego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 30.X.2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektroenergetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192 poz. 1883)

Pozostałe ograniczenia dla zagospodarowywania terenów i lokalizacji zabudowy wynikają z odrębnych, szczegółowych przepisów w tym między innymi:

- ustawy z 7 lipca 1994 roku – Prawo Budowlane,
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1065),

- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7 października 1997 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 81),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 2007 r., poz. 579).

9. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin.

Wymóg uwzględniania w „Studium” uwarunkowań wynikających z występowania udokumentowanych złóż kopalin wynika zarówno z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 10 ust. 1 pkt.11) jak i ustawy Prawo geologiczne i górnicze (art. 95 ust. 1 i ust. 2).

Na terenie gminy występują złoża:

1. Żerniki, KRUSZYWA NATURALNE – złożo rozpoznane wstępnie – dokumentacja w kat. C₂
2. Chałupki SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANEJ - złożo rozpoznane wstępnie – dokumentacja w kat. C₂;
3. Solec, SIARKA - złożo rozpoznane wstępnie;
4. Wola Żyzna, SIARKA - złożo rozpoznane szczegółowo – dokumentacja w kat. B;
5. Grzybów-Gacki, SIARKA – eksploatacja zaniechana; użytkownik – Kopalnia Siarki GRZYBÓW-GACKI; w Rzędowie, Kopalnia Siarki "Machów" w Tarnobrzegu (nieaktywni);
6. Wierzbice, SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANEJ - złożo rozpoznane wstępnie – dokumentacja w kat. C₂;
7. „NIZINY”, Złożo kruszywa naturalnego – jedyne złożo eksploatowane w obecnej chwili. Posiada wyznaczony teren górniczy – o powierzchni 0,57 ha i zasobach geologicznych C1 – 40,61 tys. ton (poza filarem) numer decyzji RLO.6528.01.2012. Eksploatacja surowców winna być prowadzona w sposób pozwalający na optymalne wykorzystanie złoża, przy jednoczesnej sukcesywnej rekultywacji.

Eksploatacja ww. udokumentowanych złóż za wyjątkiem złoża „siarki” może odbywać się wyłącznie w granicach „obszaru górniczego” wyznaczonego w koncesji wydanej na wniosek „Przedsiębiorcy”, w której podstawowym uwarunkowaniem będzie określenie prac wydobywczych w zakresie niepowodującym wyznaczenia zasięgu „terenu górniczego”, stwarzających kolizje z istniejącą i projektowaną zabudową. Eksploatacja złóż nie może powodować także ograniczenia w funkcjonowaniu istniejących i projektowanych dróg zarówno publicznych jak i wewnętrznych, stanowiących dojazd do pól i zabudowy.

Na obszarze gminy Tuczępy nie występują złoża kopalin, których eksploatacja wymagałaby wyznaczenia w złożu kopaliny filaru ochronnego dla jakichkolwiek obiektów lub obszarów.

10. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Na obszarze gminy Tuczępy złożo, które posiada wyznaczony teren górniczy to złożo kruszywa naturalnego „Niziny” o powierzchni 0,57 ha i zasobach geologicznych C1 – 33,26 tys. ton (poza filarem) nr dec RLO.6528.01.2012. Użytkownik – P. Leszek Belusiak i P. Jadwiga Belusiak. Jest to złożo, dla którego eksploatacja nie wymaga wyznaczenia w złożu kopaliny filaru ochronnego. Złożo to obejmuje nieruchomości o numerach ewidencyjnych 691 i 692, stanowiące obszar gruntu rolnego klasy bonitacyjnej IV, V, i VI jest aktywne.

11. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji.

Sieć drogowa gminy nie wymaga zasadniczego i szerokiego rozwoju. Tworzy ją stosunkowo gęsta sieć o różnym stanie technicznym, tworząca funkcjonalny układ komunikacyjny, zapewniający dogodne powiązania z zewnętrzną siecią krajową i spełniający w zadawalającym stopniu aktualne we-

wewnętrzne potrzeby komunikacyjne gminy, proporcjonalnie do istniejącego stanu zainwestowania. Nie wymaga zasadniczej rozbudowy.

Główne uwarunkowania w zakresie kształtowania podstawowego układu komunikacji gminy wynikają z ustaleń „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” oraz „Programu Rozwoju Infrastruktury Transportowej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020” oraz „Strategia rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016–2020 r.” przyjęta przez Radę Gminy Tuczępy Uchwałą Nr XVII/17/2016 z dnia 09.03.2016 r.

Układ komunikacyjny na obszarze gminy tworzą następujące drogi:

- droga wojewódzka nr 756, klasy (G), Starachowice–Szydłów–Stopnica,
- droga wojewódzka nr 757, klasy (G), Opatów–Staszów–Stopnica,
- sieć dróg powiatowych wymienionych w pkt. 1.6 Rozdziału II – uwarunkowań,
- sieć dróg gminnych.

Szczegółowy wykaz dróg został określony w pkt. 1.6 Rozdziału II – uwarunkowań.

Drogi te wymagają przebudowy do pełnych parametrów wymaganych dla poszczególnych kategorii dróg. Drogi wojewódzkie 756 i 757 do klasy G. Ustala się zasadę obsługi komunikacyjnej terenów przyległych do drogi wojewódzkiej za pośrednictwem istniejących zjazdów oraz projektowanych dróg wewnętrznych - dojazdowych, z uwzględnieniem wymogów przepisów w tym zakresie.

Podstawowy układ komunikacyjny Gminy stanowią drogi powiatowe i lokalne – gminne, koncentrycznie zbiegające się w Tuczępach. Główne z nich to:

- Tuczępy – Nieciesławice – Jarosławice, z podłączeniem do drogi nr 756;
- Tuczępy – Januszkowice – Niziny, z podłączeniem do drogi nr 756;
- Kargów – Sieczków – Tuczępy – Wierzbica, z podłączeniem do drogi nr 756;
- wsie położone po zachodniej stronie drogi nr 756 obsługiwane są pętlą dróg – Bosowice – Maciejowice.

Ponadto w gminie występuje sieć dróg gospodarczych, stanowiących dojazd do pól.

12. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej.

Zaopatrzenie w wodę.

Gmina Tuczępy ma bardzo dobrze rozwinięty system zaopatrzenia w wodę. Jakość wody dostarczanej przez Gminę jest zgodna z normami krajowymi. Gmina jest zwodociągowana w 100%, prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę jako zadanie własne. Z sieci wodociągowej korzysta 95,7% ogółu mieszkańców. Dostarczana na teren gminy woda pochodzi ze studni głębinowej położonej na terenie miejscowości Szydłów. Natomiast część gospodarstw położonych na terenie miejscowości Dobrów i Rzędów korzysta z wody pochodzącej z ujęcia wody zlokalizowanego na terenie gminy Staszów. Przedmiot działalności Gminy stanowi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę: ujmowanie, uzdatnianie i dostarczanie wody usługobiorcom, z którymi zawarto umowę, za pomocą urządzeń wodociągowych.

Stan na 2021 r. (według danych GUS) przedstawia się następująco:

- całkowita długość sieci wodociągowej – 61,7 km;
- stopień zwodociągowania gminy – 100%;
- liczba budynków podłączonych do sieci – 1085;
- liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej – 3716;
- woda dostarczona do gospodarstw domowych – 90,1 dam³.

Przez teren gminy poprowadzony jest także rurociąg wody przemysłowej o średnicy 400 mm zaopatrujący Zakład Produkcji Chemicznej wchodzący w skład Grupy Azoty S.A.. Wodociąg od Grzybowa do Rzędowa biegnie wzdłuż drogi powiatowej relacji Kargów–Tuczępy–Wierzbica Nr 0860T. następnie przecina działki należące do osób fizycznych i prawnych i kończy się na terenie Zakładu Produkcji Chemicznej. Woda przemysłowa tłoczona ze zbiornika Adamówka położonego na terenie gm Staszów. Wyznaczenie dodatkowych terenów pod zabudowę wymusza konieczność realizacji rozbudowy sieci wodociągowej z wykorzystaniem zasobów istniejących ujęć. Perspektywiczny wzrost

zapotrzebowania na wodę będzie spowodowany zwiększeniem liczby użytkowników przy uwzględnieniu podwyższonego standardu wyposażenia mieszkań w instalację wodociągową, gazową i odprowadzającą ścieki.

Odprowadzanie ścieków sanitarnych.

Na terenie gm. Tuczępy oczyszczanie ścieków bytowych pochodzących z gospodarstw domowych odbywa się w systemie mieszanym t.j.:

- system kanalizacji zbiorczej

Łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosi (według danych GUS z 2021 r.) 15,1 km, podłączone są do niej 154 gospodarstwa. Istniejące oczyszczalnie ścieków w miejscowości Tuczępy o wydajności /po rozbudowie/ 170m³/d, i Brzozówce o wydajności 12m³/d. Docelowa ilość RLM dla oczyszczalni w Tuczępach wynosi 2358, zaś dla oczyszczalni w Brzozówce wynosi 92. Oczyszczalnie te gwarantują odprowadzenie ścieków z miejscowości Tuczępy, Wierzbica, Sieczków, Brzozówka. Oczyszczalnia w Tuczępach wyposażona jest w punkt zlewny umożliwiający oczyszczanie ścieków dowożonych. Dodatkowo na terenie gminy działają dwie przyobiektove oczyszczalnie ścieków o przepustowości 2,5 m³/dobę, obsługujące Szkołę Podstawową w Kargowie i Gimnazjum w Jarosławicach.

- indywidualny – przydomowe oczyszczalnie ścieków

W ilości 439 szt. funkcjonują na terenie miejscowości: Jarosławice, Nieciesławice, Chałupki, Dobrów, Rzędów, Podlesie, cz. Wierzbicy, cz. Góry, cz. Sieczkowa.

- zbiorniki bezodpływowe (szamba) w ilości 383 szt.

Funkcjonują na terenie miejscowości: Kargów, Januszkowice i Niziny. Dla rozwiązania problemu w tych gospodarstwach domowych dla Niziny i Januszkowice jest planowane wybudowanie lokalnego systemu kanalizacji zbiorczej z oczyszczalnią ścieków w Nizinach. Kargów, jako miejscowość w związku z niewykorzystanym potencjałem przepustowości oczyszczalni w Brzozówce, zostanie podłączona do tej oczyszczalni. W przypadku braku technicznych możliwości przeprowadzenia kanalizacji przez tereny stanowiące lasy, problem sanitacji miejscowości Kargów zostanie rozwiązany poprzez przydomowe oczyszczalnie. Ponadto przyobiektove oczyszczalnie funkcjonują przy SP w Kargowie oraz Gimnazjum w Jarosławicach. W zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków, będącym zadaniem własnym Gminy, przedmiot działalności stanowi: oczyszczanie i odprowadzanie ścieków dostarczonych przez usługobiorców, z którymi zawarto umowy, za pomocą urządzeń kanalizacyjnych.

Odprowadzenie wód opadowych.

Na obszarze gminy Tuczępy nie istnieje zorganizowany system odprowadzania wód opadowych. Sieć kanalizacji deszczowej istnieje jedynie w formie indywidualnych rozwiązań w ramach zagospodarowania zainwestowanych terenów, a istniejące kolektory deszczowe na wylotach do odbiorników nie posiadają urządzeń do oczyszczania wód opadowych. Wody opadowe na terenie gminy odprowadzane są powierzchniowo do naturalnych odbiorników, którymi są rzeka Wschodnia i inne cieki powierzchniowe poprzez systemy kanałów i rowów melioracyjnych, rowów przydrożnych .

Dla stworzenia uporządkowanego systemu odprowadzania wód opadowych z terenu tej miejscowości należy budować sieć kanalizacji deszczowej, w szczególności na terenach o intensywnej zabudowie i na nowych terenach inwestycyjnych, budując jednocześnie na wylotach do odbiorników wysokosprawne urządzenia do oczyszczania wód opadowych.

Uporządkowanie systemów odprowadzania wód deszczowych wymaga poza zapewnieniem możliwości właściwego przepływu w urządzeniach odprowadzających te wody, budowy obiektów oczyszczających na wylotach do odbiorników.

Sprawnie funkcjonujący system odprowadzania wód opadowych zapobiega podtopieniom i szkodom powstającym na skutek gwałtownych i intensywnych opadów.

Gazyfikacja.

Na terenie gminy Tuczepey występuje infrastruktura gazowa wysokiego ciśnienia:

- DN300 relacji Zborów –Grzybów;
- DN 250 relacji Sandomierz-Grzybów;
- DN 100 zasilający stację gazową Podlesie;
- DN300/DN 250 zasilający stacje gazowa Rzędów;
- Stacja redukcyjno-pomiarowa Podlesie;
- Stacja redukcyjno-pomiarowa Rzędów

Ze stacji redukcyjno-pomiarowej zlokalizowanej we wsi Podlesie gaz ziemny wysokometanowy GZ-50 o ciśnieniu nominalnym CN 0,4 MPa rurami stalowymi i PE doprowadzony jest do wszystkich wsi. Dla gazociągów wysokiego ciśnienia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, obowiązują następujące szerokości stref kontrolowanych (wybudowanych przed dniem 12 grudnia 2001 r. lub dla których przed tym dniem wydano pozwolenie na budowę):

Lp.	Rodzaj obiektów terenowych	Ciśnienie nominalne gazociągu [MPa]							
		powyżej 0,4 do 1,2		powyżej 1,2 do 2,5		powyżej 2,5 do 10,0			
		Średnica gazociągu [mm]							
		do 300	powyżej 300	do 300	powyżej 300	do 300	powyżej 300 do 500	powyżej 500 do 800	powyżej 800
		Szerokość strefy kontrolowanej [m]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Miasta i zespoły wiejskich budynków mieszkalnych o zwartej zabudowie	30,0	40,0	40,0	60,0	50,0	100,0	150,0	200,0
2	Budynki użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego	30,0	50,0	50,0	80,0	70,0	130,0	200,0	200,0
3	Budynki mieszkalne zabudowy jedno- i wielorodzinnej	30,0	40,0	40,0	50,0	40,0	70,0	100,0	150,0
4	Wolno stojące budynki niemieszkalne (stodoły, szopy, garaże)	16,0	20,0	30,0	40,0	30,0	50,0	60,0	80,0
5	Obiekty zakładów przemysłowych	30,0	40,0	40,0	60,0	50,0	100,0	150,0	200,0

W strefach kontrolowanych nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz podejmować działań, mogących spowodować uszkodzenia gazociągów podczas ich użytkowania.

Minimalna odległość sytuowania obiektów budowlanych względem stacji gazowej Rzędów wynosi 15,0 m, mierząc od budynku stacji. Strefa zagrożenia wybuchem dla stacji gazowej Podlesie mieści się w ogrodzeniu przedmiotowej stacji. Mając na uwadze powyższe projektowane obiekty budowlane należy lokalizować w oparciu o zapisy prawa budowlanego, chyba że zapisy odrębne stanowią inaczej. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych – rurociągi przemysłowe dalekosiężne, służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie, obiekty stacji paliw płynnych t.j zbiorniki i rurociągi technologiczne powinny być usytuowane w odległości minimum 20 m od gazociągów wysokiego ciśnienia. Drogi powinny być projektowane i lokalizowane względem gazociągu wysokiego ciśnienia, z zachowaniem odległości podanych w ustawie o drogach publicznych oraz w taki sposób, aby strefa kontrolowana gazociągów nie oddziaływała na pas drogowy.

Elektroenergetyka.

Przez obszar gminy Tuczępy przebiegają trasy tranzytowo-systemowych linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć oraz linii średniego napięcia o znaczeniu lokalnym. Tranzytowo-systemową sieć najwyższych napięć tworzą linie: 400 kV relacji Elektrownia Połaniec-stacja systemowa 400kV Kielce oraz 220 kV relacji Elektrownia Połaniec – stacja systemowa 220/110 kV Radkowiec. Tranzytowo-systemową sieć wysokiego napięcia tworzą 3 linie 110 kV – wyprowadzone z GPZ 110/15kV Grzybów, znajdującego się poza granicami opracowania.

Sieć wysokiego napięcia (WN) jest w dobrym stanie technicznym.

Sieć SN na terenie gminy Tuczępy to:

- sieć przesyłowo – rozdzielcza SN 15 kV,
- GPZ 110/15 kV Grzybów z rozdzielnią sieciową w Stopnicy,
- GPZ 10/15 kV Grzybów z rozdzielnią sieciową w Szydłowie.

Sieci SN stanowią układ przesyłowo - rozdzielczy dla zaopatrzenia odbiorców bytowo - komunalnych gminy w energię elektryczną poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV, najczęściej typu napowietrznego na słupach żelbetowych. Bezpośrednią sieć zaopatrzeniowo – odbiorczą stanowią linie niskiego napięcia. Zakłada się zachowanie istniejącego układu zasilania elektroenergetycznego, rozwiniętego na terenie gminy w postaci linii odgałęźnych i odczepowych średniego napięcia, zasilających stacje transformatorowe w poszczególnych sołectwach, zasilanego magistralną, napowietrzną linią 15 kV z GPZ w Grzybowie. Wszystkie miejscowości włączone są do sieci elektroenergetycznej. Zaopatrzenie w energię elektryczną nadal będzie zapewnione poprzez istniejącą sieć elektroenergetyczną z możliwością produkcji energii z wykorzystaniem paneli fotowoltaicznych o mocy do 500 kW.

Istniejący na terenie gminy system zasilania elektroenergetycznego odbiorców komunalnych, który tworzą sieć napowietrznych linii 15kV zasilających stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz wyprowadzona z tych stacji rozdzielcza sieć elektroenergetyczna niskiego napięcia w generalnym układzie systemowym, zapewnia pełne pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną przez odbiorców we wszystkich miejscowościach. Występują jednak miejscowości, w których odbiorcy otrzymują energię elektryczną o zaniżonych parametrach napięciowych.

Część istniejących stacji transformatorowych o niskiej mocy, a także część napowietrznych linii średniego i niskiego napięcia posiada parametry wymagające sukcesywnej przebudowy i rozbudowy istniejących urządzeń i instalacji odcinków sieci elektroenergetycznej.

Pokrycie przyrostu zapotrzebowania mocy przez istniejących i nowych odbiorców oraz zapewnienie ciągłości i właściwych parametrów zasilania wymagało będzie;

- budowy linii energetycznych 110kV, SN i nN,
- budowy nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV;
- rozbudowy sieci elektroenergetycznych średniego napięcia;
- rozbudowy sieci elektroenergetycznych niskiego napięcia w celu umożliwienia przyłączenia nowych odbiorców.

Ważnym zadaniem związanym z zapewnieniem właściwych warunków zasilania odbiorców będzie przeprowadzenie prac związanych z reelektryfikacją na terenach wymagających poprawy warunków napięciowych. Dotyczy to terenów, na których eksploatowane są stacje transformatorowe starego typu i sieć elektroenergetyczna o przekrojach niedostosowanych do obecnych potrzeb. Zaspokajanie zwiększonego zapotrzebowania na energię z uwagi na dalszy rozwój sieci osiedleńczej będzie wymagało wymiany, bądź dodania transformatorów budowy nowej stacji trafo i likwidacji napowietrznych linii NN. W związku z powyższym, w zapisach „Studium” przewiduje się nieuściślone rezerwy terenowe dla budowy stacji transformatorowych SN/nN oraz linii elektroenergetycznych. Uściślenie ich przebiegu winno nastąpić na etapie sporządzania planu miejscowego dla obszaru gminy Tuczępy.

Wzdłuż wszystkich istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych obowiązują strefy techniczne o szerokości wyznaczonych zgodnie z przepisami Polskiej Normy E/98–05100–1/pas:

- dla linii 15 kV pas terenu o szerokości po 7,5 m po obu stronach osi linii,
- dla linii 110 kV pas terenu o szerokości po 14,5 m po obu stronach osi linii,
- dla linii 220 kV pas terenu o szerokości po 26,9 m po obu stronach osi linii,

- dla linii 400 kV pas terenu o szerokości po 33,5 m po obu stronach osi linii,
- w którym występuje zakaz lokalizacji obiektów przewidzianych na stały pobyt ludzi i trwałego zagospodarowania terenu. Dopuszcza się możliwość jego zabudowy, w przypadku kiedy dokonane pomiary natężeń pola elektromagnetycznego nie wykażą przekroczenia dopuszczalnego poziomu określonego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 30. X.2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektroenergetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192 poz. 1883). Wyklucza się zadrzewiania obszaru pod liniami elektroenergetycznymi w pasie 11 m (po 5,5 m w obie strony od osi linii) oraz w pasach przeznaczonych dla infrastruktury elektroenergetycznej. Dopuszcza się w liniach rozgraniczających dróg i ulic możliwość modernizacji, przebudowy i rozbudowy sieci SN i NN niezwiązanych z ich funkcją komunikacyjną z zachowaniem wymogów przepisów szczególnych. Odstępstwo od tej zasady na warunkach wynikających z przepisów szczególnych. Zaleca się w największym stopniu stosowanie linii energetycznych w wykonaniu kablowym. Preferuje się pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną ze źródeł odnawialnych. Dotyczy to zarówno elektrowni dla potrzeb własnych gospodarstw domowych, jak też do celów dystrybucji do sieci energetycznej.

Obszar gminy obsługiwany jest w zakresie elektroenergetyki przez Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A. – Rejon Energetyczny w Busku Zdrój. W Pacanowie znajduje się Posterunek Energetyczny, który dokonuje przeglądów, konserwacji i remontu oraz budowy urządzeń elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia oraz Pogotowie Energetyczne usuwające bieżące awarie.

Telekomunikacja.

Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu w szerokim zakresie do łączności telefonicznej oraz wszelkich usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych zapewnia centrala telefoniczna, zlokalizowana na terenie miejscowości Tuczępy, posiadająca odpowiednią rezerwę pojemności oraz rozbudowa telefonicznej sieci wiejskiej.

Uzupełnieniem dla przewodowej łączności telefonicznej jest telefonia komórkowa.

Stacja bazowa telefonii komórkowej zlokalizowana na kominie Zakładu Produkcji Chemicznej w Dobrowie, na całym obszarze gminy zapewnia możliwość korzystania z telefonów komórkowych.

Na całym obszarze gminy ustala się możliwość realizacji sieci telekomunikacyjnej, służącej do zapewnienia szerokopasmowego dostępu do Internetu, do której mają zastosowanie postanowienia ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Gospodarka odpadami.

Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi stanowi istotny czynnik wpływający na stan środowiska naturalnego. Do głównych zadań systemu gospodarki odpadami należy zaliczyć:

- edukację ekologiczną społeczeństwa,
- uporządkowanie gospodarki odpadami w gminie, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów, wdrożenie procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów w ramach przewidywanych do osiągnięcia celów krótko i długookresowych,
- osiągnięcie wymaganych prawem poziomów odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Na obszarze Gminy Tuczępy istnieje Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp z o. o w miejscowości Rzędów, na terenie byłej kopalni Siarki „Grzybów” działający w ramach „Kompleksowego systemu gospodarki odpadami” obejmującego 18 gmin. Został on wybudowany zgodnie z wymogami ochrony środowiska wg prawa polskiego i UE. Przyjmowane są do przetwarzania odpady, zmieszane, selektywne oraz problemowe czyli wielkogabarytowe. Składowanie odpadów odbywa się na terenie Gminy Staszów.

W celu zrationalizowania gospodarki odpadami uznaje się za celowe wprowadzenie na szeroką skalę praktyki selektywnego gromadzenia odpadów w miejscach ich powstawania, umożliwiającego odzyskiwanie surowców wtórnych. Wprowadzenie tej formy gromadzenia odpadów, obok korzyści z odzyskanych surowców wtórnych, pozwoli na zmniejszenie ilości odpadów odwożonych na składo-

wisko. Wśród działań prowadzonych do ograniczania liczby odpadów ważną rolę odgrywają akcje informacyjno-edukacyjne, którą to działalność prowadzi także ZGOK. Opłaty oraz taryfy regulują postanowienia właściwych Uchwał Rady Gminy w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami oraz ustalenia wysokości tej opłaty.

13. Uwarunkowania wynikające z ponadlokalnych zadań służących realizacji celów publicznych

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego stanowi dokument planistyczny o lokalnym znaczeniu. Przy konstrukcji zmiany „Studium” uwzględniono także cele wynikające z ponadlokalnych zadań służących realizacji celów publicznych.

Na szczeblu międzynarodowym sformułowano zasadę trwałego i zrównoważonego rozwoju, często nazywaną także zasadą ekorozwoju. Według niej cele rozwoju gospodarczego służące zaspokojeniu potrzeb polityki państw zgodnie z preferencjami Unii Europejskiej.

Główne cele to:

1. Ochrona środowiska:

- zachowanie, ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego, ochrona zdrowia człowieka,
- racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- wspieranie przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania regionalnych i światowych problemów środowiska.

2. Przemysł:

- wzrost produkcji wyrobów spełniających standardy ekologiczne (eko – znakowanie),
- właściwa gospodarka odpadami.

3. Energetyka:

- ograniczenie poziomów emisji SO₂ i N_xO_y do atmosfery,
- rozwój programów naukowo – badawczych w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

4. Transport:

- poprawa jakości paliw i stanu technicznego pojazdów.

5 Rolnictwo i leśnictwo:

- utrzymanie podstawowych procesów naturalnych umożliwiających trwały rozwój rolnictwa,
- ochrona gleb, wód i zasobów genetycznych,
- ograniczenie stosowania pestycydów,
- zachowanie bioróżnorodności,
- ograniczenie zagrożenia pożarowego.

6. Turystyka:

- intensyfikacja działań na rzecz ochrony środowiska w działalności turystycznej,
- podjęcie działań ochronnych przez społeczności lokalne w obszarach atrakcyjnych turystycznie.

Wymienione cele strategiczne, zostały sprecyzowane także w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego uchwalonego Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj.Święt. z 31 października 2014 r., poz. 2870). Uwarunkowania powyższe wynikają także z dokumentów strategicznych powiatu buskiego.

Do najistotniejszych uwarunkowań wynikających z koncepcji polityki przestrzennej zagospodarowania województwa zaliczono:

- Szczególną ochronę doliny rzeki Wschodniej jako cennego przyrodniczo ważnego w krajowym i wojewódzkim systemie przyrodniczym korytarza ekologicznego, łączącego Obszar Nidziański (węzeł ekologiczny o randze krajowej) z Doliną Wisły (międzynarodowy korytarz ekologiczny). Zagrożeniem dla funkcjonowania doliny są pozaklasowe wody rzeki Wschodniej.

- Zahamowanie procesów degradacji, a następnie uzyskanie stopniowej poprawy jakości środowiska na obszarach ekologicznie zagrożonych, a także skuteczne przeciwdziałanie procesom degradacji środowiska, a w szczególności gruntów rolnych.
- Uwarunkowania wynikające z przebiegających przez obszar gminy tranzytowych nośników energii jak:
 - Gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Podgórska Wola –Sandomierz,
 - Linii energetycznych 400 kV relacji Elektrownia Połaniec – stacja systemowa 400kV Kielce,
 - Linii energetycznej 220 kV relacji Elektrownia Połaniec –stacja systemowa 220/110 kV Radkowie.Połaniec – Chęciny.

Do uwarunkowań wynikających z polityki przestrzennej zagospodarowania województwa, które należy uwzględnić w polityce przestrzennej Gminy na najbliższe lata należy zaliczyć:

- Budowę zbiornika „Brzozówka” na rzece Wschodniej o pow. zalewu max. 94 ha;
- Preferencje zalesieniowe terenów rolnych zgodnie z „Wojewódzkim programem zwiększania lesistości do roku 2020”;
- Modernizację drogi wojewódzkiej nr 756 i 757 do parametrów odpowiadających drodze klasy G;
- Ochrona wartości zasobów przyrodniczych i kulturowych gminy Tuczępy.

Przyjęto również kierunek rozwoju sieci dróg o kategorii powiatowej i gminnej, polegające na usprawnieniu obecnego układu poprzez ich przebudowę, polegającą na zmianie przekrojów podłużnych i poprzecznych, usprawnieniu skrzyżowań dla ich bezkolizyjnego połączenia z ulicami i drogami wyższych i niższych kategorii oraz wykonaniu nawierzchni dostosowanych do wymagań warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne zgodnie z wymogami przepisów szczególnych.

Na terenie gminy Tuczępy nie ma konieczności rezerwowania innych terenów służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

14. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarówzagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Zagrożenia powodzią

Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo wodne, przez powódź rozumie się czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, powstałe na skutek wezbrania wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, powodujące zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Podstawą wszelkich działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej na wszystkich szczeblach decyzyjnych, jest znajomość obszarów, które w wyniku powodzi mogą zostać zalane. Również na poziomie gminy podjęcie jakichkolwiek działań w tym zakresie, powinno bazować na znajomości obszarów potencjalnie zagrożonych zalaniem.

Cieki występujące w gminie to przede wszystkim rzeka Wschodnia, Radnia i Sanica.

Postanowienia art. 163 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne stanowią, że:

- 1) Ochrona przed powodzią jest zadaniem Wód Polskich oraz organów administracji rządowej i samorządowej.
- 2) Wody Polskie zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, o których mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1 i 3.
- 3) Jednostki samorządu terytorialnego zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, jeżeli zawarto porozumienie, o którym mowa w art. 213 ust. 3.
- 4) Użytkownicy wód współpracują z Wodami Polskimi oraz z organami administracji rządowej i samorządowej w ochronie przed powodzią, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w przepisach odrębnych.

- 5) Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.
- 6) Ochronę przed powodzią realizuje się, uwzględniając wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, w szczególności zapobieganie, ochronę, stan należytego przygotowania i reagowanie w przypadku wystąpienia powodzi, usuwanie skutków powodzi, odbudowę i wyciąganie wniosków w celu ograniczania potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w przepisach odrębnych.

Dla obszaru gminy Tuczępy Wójtowi Gminy nie zostały opracowane mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego – brak jest zatem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.).

W celu zapobiegania małym lokalnym podtopieniom należy zadbać o stan rowów odwadniających, wykonanych na terenach rolnych oraz wzdłuż dróg tak, aby spływająca nimi woda nie natrafiała na przeszkody, umożliwiające jej rozlanie się. Aby zapewnić właściwy odpływ wody w rowach należy zadbać także o ich częstą konserwację i wykaszenie.

Dla umożliwienia wypełniania przez właścicieli wód obowiązków, które wynikają z postanowień ustawy – Prawo wodne, ustala się nakaz tworzenia wzdłuż cieków wodnych pasów ochronnych. Są one niezbędne dla:

- umożliwienia dostępu do wody w ramach powszechnego korzystania z wód,
- umożliwienia administratorowi cieków prowadzenia robót remontowych i konserwatorskich w korytach cieków,
- zapewnienia przestrzeni dla swobodnego spływu wód powodziowych i lodów,
- utrzymania lub poprawy stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych,
- ochrona otuliny biologicznej cieków wodnych.

Zabrania się groduzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwienia przechożenia przez ten obszar.

Pasy ochronne wzdłuż cieków wodnych należy zagospodarować poprzez zarośla łąkowe, łąki lub pastwiska (bez stałego pobytu bydła) z wykluczeniem lub ograniczeniem gruntów ornych.

W przypadku przekazania Wójtowi Gminy mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego ustalenia w nich zawarte winny być wiążące przy opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy Tuczępy.

Obszary osuwania się mas ziemnych.

Ruchy masowe uważane są za jeden z najbardziej niszczących procesów geologicznych.

Obszar gminy Tuczępy nie posiada zróżnicowanej morfologii i nie stanowi wysoczyzny lessowej, skutkującej występowaniem zjawisk erozyjnych i osuwiskowych. Zgodnie z rejestrem PJG niewielkie zagrożenia osuwania się mas ziemnych występuje w rejonie występowania mułków lessopodobnych tj. w rejonie miejscowości Grzymała, Sieczków i Chałupki. Nieznaczne procesy erozyjne występują tam, gdzie powierzchnia terenu charakteryzuje się dużymi nachyleniami.

15. Wpływ uwarunkowań na ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy.

Określone w „Studium” uwarunkowania, o zakresie wymaganym art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, mają przesądzające znaczenie na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy. Wyznaczają one dostępność terenową dla poszczególnych form użytkowania, mających wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to w szczególności uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.

Dokonane bilanse terenów przeznaczonych pod zabudowę z zachowaniem wymogów określonych w art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym mają przesądzające znaczenie na kształtowanie kierunkowych zasad zabudowy i zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy. Wyznaczają perspektywy rozwojowe nie dłuższe jak 30 lat, uwzględniając niepewność procesów rozwojowych wyrażające się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz, nie więcej niż 30%.

Dla zagwarantowania ciągłości procesów planowania przestrzennego, kształtowanych na mocy uprzednio obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy oraz prawomocnych decyzji administracyjnych wydanych po dacie utraty jego ważności, jak też dla zagwarantowania nienaruszalności nabytych praw właścicieli nieruchomości na mocy prawa miejscowego, ustalenia w zakresie przeznaczenia, inwestycji celu publicznego, zasad zabudowy i sposobu zagospodarowania, uwzględniające także ustalenia dotychczas obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Uznano je jako uwarunkowania, które mają zasadniczy wpływ na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy.

Zgodnie z postanowieniami art. 9 ust.2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, do podstawowych uwarunkowań, mających wpływ na kształtowanie kierunków rozwoju przestrzennego gminy Tuczępy, określonych niniejszym „Studium” mają także ustalenia zawarte w „Strategii rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016–2020 r.” przyjętej przez Radę Gminy Tuczępy, Uchwałą Nr XVII/17/2016 z dnia 09.03.2016 r.

Na ukształtowanie kierunkowej polityki przestrzennej gminy Tuczępy miały także wpływ uwarunkowania wynikające z ustaleń „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” oraz z „Programu Rozwoju Infrastruktury Transportowej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020”, które precyzują kierunki regionalnej polityki gminy w zakresie modernizacji sieci drogowej. Istotne znaczenie na kształtowanie polityki przestrzennej Gminy mają także wniesione wnioski inwestorskie, precyzujące potrzeby terenowe, dla realizacji bieżącej polityki lokalizacyjno-inwestycyjnej.

ROZDZIAŁ III.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUCZEPY

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę i z audytu krajobrazowego.

1.1. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczonych pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.

Planowanie przestrzenne jest procesem ciągłym i polega na sporządzaniu opracowań planistycznych, do których zalicza się studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem polityki przestrzennej określonej w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”, realizacji ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w formie decyzji administracyjnych oraz dokonywaniu okresowych ocen aktualności „studium” i planów miejscowych w trybie art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, minimum raz w kadencji Rady Gminy.

Na obszarze gminy Tuczępy obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, uchwalony Uchwałą Nr VI/42/99 Rady Gminy Tuczępy z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie zmiany Nr 2 – "Dobrow 1" części miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy.

Celem zmiany planu jest zmiana funkcji terenu objętego opracowaniem, w celu umożliwienia lokalizacji gminnego składowiska odpadów komunalnych wraz z rezerwą terenu pod obszar ograniczonego użytkowania i drogami dojazdowymi, niezbędnej dla rozwiązania problemu gromadzenia i unieszkodliwiania nieczystości stałych, produkowanych na terenie gminy Tuczępy. Przeznaczenie terenu określone w miejscowym planie nie zostało zrealizowane na mocy prawomocnej decyzji administracyjnej. Utrata jego ważności bądź zakres ewentualnych zmian jego ustaleń może nastąpić wyłącznie w drodze sporządzenia miejscowego planu dla obszaru DG.

Jedynym opracowaniem planistycznym, obejmującym obszar całej gminy jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy”, uchwalone uchwałą Nr XIX/135/2001 Rady Gminy w Tuczępach z dnia 28.12.2001 r., będące przedmiotem niniejszej zmiany. Postanowienia art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowią, że ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, jak też ich zmian. Nie stanowią jednak podstawy do wydawania przesądzeń realizacyjnych w drodze decyzji administracyjnej. W związku z powyższym, na obecnym etapie rozstrzygnięć planistycznych polityka przestrzenna gminy Tuczępy prowadzona jest w trybie indywidualnych decyzji administracyjnych.

Istniejący układ przestrzenno-funkcjonalny gminy Tuczępy, ukształtowany poprzez realizację ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a po jego utracie ważności – decyzji administracyjnych ustalających warunki zabudowy – tworzy istniejąca zabudowa zagrodowa i jednorodzinna w rozumieniu przepisów szczególnych, której towarzyszy zabudowa usługowa i produkcyjna, o zróżnicowanej strukturze programowej. Ukształtowana jest w układach pasmowych wzdłuż ciągów komunikacji publicznej o różnych kategoriach, jak też wzdłuż dróg wewnętrznych w otoczeniu wyodrębnionych strukturalnie obszarów użytków rolnych i leśnych a także elementy infrastruktury. Układ przestrzenno-funkcjonalny nie jest podatny na większe przekształcenia strukturalne. W związku z czym, ingerencja planistyczna będzie polegać na porządkowaniu istniejącej zabudowy, poprawie jej standardów, jej uzupełnieniu, kształtowaniu nowych form zabudowy, układów komunikacji i infrastruktury technicznej, w celu tworzenia niezbędnych rezerw terenowych umożliwiających realizację celów publicznych, w tym poprzez eliminację kolizji między różnymi formami użytkowania.

Dla gminy Tuczępy osiągnięcie ww. celów w układzie docelowym winno odbywać się poprzez politykę lokalizacyjno-inwestycyjną, prowadzoną na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospoda-

rowania przestrzennego, które winny być sporządzane sukcesywnie dla poszczególnych sołectw, na zasadach określonych obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z uwzględnieniem polityki przestrzennej określonej w niniejszym „Studium”. Tylko ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mogą określić zasady zabudowy i zagospodarowania terenów w uporządkowanych relacjach z wszelkimi uwarunkowaniami, wynikającymi z istniejącego i projektowanego stanu zagospodarowania poszczególnych terenów, stanu naturalnego środowiska i jego ochrony oraz przepisów szczególnych, mających zastosowanie stosownie do wyznaczonego przeznaczenia, a także z poszanowaniem prawa własności. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi bowiem normę prawną, która zapewnia ochronę praw i interesów obywateli w zagospodarowaniu przestrzeni, jednocześnie gwarantując ochronę interesów ogólnych wspólnoty samorządowej. Osiągnięcie tych celów dla gminy Tuczępy wymusza zmianę obowiązującego „Studium” w zakresie dostosowanym do bieżących potrzeb inwestycyjnych społeczności lokalnej.

Dokonana ocena aktualności obowiązującego „Studium” wykazała, że zakres wymaganych korekt nie powoduje zmiany generalnych zasad kształtowania polityki przestrzenno – funkcjonalnej gminy Tuczępy określonej jego ustaleniami, jak też wyznaczonych w „Strategii rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016–2020 r.” przyjętej przez Radę Gminy Tuczępy, Uchwałą Nr XVII/17/2016 z dnia 09.03.2016 r.

Dla umożliwienia jej kontynuacji wymagane jest wprowadzenie korekt, polegających na wyznaczeniu dodatkowych terenów dla realizacji inwestycji, które nie były przewidywalne na etapie sporządzenia „Studium”, będącego przedmiotem zmiany, jak też gwarantujących prowadzenie polityki lokalizacyjno-inwestycyjnej, dostosowanej do bieżących potrzeb inwestycyjnych społeczności lokalnej i wymogów aktualnie obowiązujących przepisów szczególnych. Dotyczy to zabezpieczenia rezerw terenowych nie tylko pod zabudowę jednorodziną, mieszkalno-usługową, zagrodową i towarzyszącą jej zabudowę usługową i produkcyjną oraz na cele związane z rekreacją zbiorową i indywidualną, turystyką i wypoczynkiem, lecz także pod realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym w zakresie komunikacji, infrastruktury technicznej, jak też dla potrzeb odnawialnych źródeł energii.

W niniejszym „Studium” stosowne rezerwy terenowe dla poszczególnych form przeznaczenia wyznaczone zostały wyłącznie przy uwzględnieniu dostępności terenowej, uwzględniającej spełnienie uwarunkowań określonych w rozdziale II niniejszego tekstu.

Przy kształtowaniu struktury przestrzenno – funkcjonalnej na całym obszarze gminy obowiązują następujące zasady:

- ochrona istniejących układów przestrzennych poszczególnych sołectw wraz z tradycyjną zabudową oraz podziałem pól, poprzez kontynuację naturalnych kierunków ich rozwoju;
- ochrona gruntów rolnych o najwyższej przydatności rolniczej, terenów leśnych, istniejących zbiorników i cieków wodnych oraz innych terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych, poprzez ograniczenie bądź wyeliminowanie na tych terenach zabudowy;
- koncentracja projektowanego zainwestowania mieszkaniowego, usługowego i produkcyjnego na bazie istniejących struktur przestrzenno-funkcjonalnych;
- uwzględnianie uwarunkowań wynikających z nakazanych i zakazanych sposobów zabudowy i zagospodarowania obszarów, stosownie do wymogów przepisów szczególnych.

Jako główne kryterium przyjęto dostępność terenową wynikającą z:

- wartości geotechnicznych gruntów;
- walorów naturalnego środowiska;
- morfologii terenu;
- stanu władania i użytkowania gruntów;
- stanu wyposażenia w elementy infrastruktury technicznej;
- stanu dotychczasowego rozmieszczenia sieci osiedleńczej;
- dostępności komunikacyjnej;
- wymagań ładu przestrzennego.

Oprócz uwarunkowań wynikających z wymienionej dostępności terenowej, przy wyznaczaniu rezerw terenowych pod zabudowę w poszczególnych sołectwach, przesądzające znaczenie miały wnioski zgłoszone w wyniku zawiadomienia społeczności lokalnej o przystąpieniu do opracowania zmiany obowiązującego „Studium”. Miedzy innymi ich zakres określa politykę przestrzenną Gminy. Uwzględnione zostały wszystkie wnioski, które nie były kolizyjne z przepisami szczególnymi oraz nie powodowały rozproszenia zabudowy. Były to wnioski obejmujące nieruchomości położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Zakres przesądzeń planistycznych dokonywany na etapie sporządzania „Studium”, regulowanych postanowieniami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu w trybie i zakresie, w którym jest sporządzane, nie bilansuje potrzeb terenowych zarówno dla zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej, mającej z nią związek funkcjonalny. Jego ustalenia kształtują jedynie generalną politykę przestrzenną gminy w tym zakresie. Założono, że uszczegółowienie w tym zakresie może nastąpić wyłącznie na mocy ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku, na etapie postępowania administracyjnego, prowadzonego na skonkretyzowany wniosek inwestorski z respektowaniem obowiązujących przepisów szczególnych, w tym ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w stosunku do terenów leśnych i rolnych, dla których wymagana jest zgoda na ich przeznaczenie na cele nierolne i nieleśne. Dotyczy to także sposobu sytuowania obiektów i urządzeń budowlanych z zachowaniem wymogów przepisów szczególnych, stosownie do przypisanego dla poszczególnych obszarów przeznaczenia.

Jako główne kryterium rozwoju poszczególnych obszarów funkcjonalnych przyjęto zasadę kontynuacji istniejących układów przestrzennych jednostek osiedleńczych. Układy pasmowe wsi należy traktować jako trwałą strukturę przestrzenną, zintegrowaną z krajobrazem. Jako generalną zasadę przy kształtowaniu zabudowy, ustala się sytuowanie obiektów, o funkcji podstawowej, przy zastosowaniu tradycyjnych form kształtowania zabudowy, poprzez sytuowanie ich w części frontowej terenu t. j. w tej części granicy działki budowlanej, która przylega do drogi publicznej lub wewnętrznej, z której odbywa się główny wjazd na działkę. Pozostałe obiekty wchodzące w skład zabudowy o funkcji podstawowej, poza frontową częścią działki; t. j. w tej części granicy działki budowlanej, która przylega do drogi publicznej lub wewnętrznej, z której odbywa się główny wjazd na działkę. Wyjątek mogą stanowić obiekty garażowe na samochody osobowe sytuowane w formie dobudowy do budynku mieszkalnego, bądź usługowego. Obiekty usługowe realizowane na działce w ramach funkcji towarzyszącej zabudowie, mogą być sytuowane zarówno w pasie terenu przylegającym do drogi z której odbywa się główny wjazd, lub w pasie terenu nie przylegającym do drogi.

Dopuszcza się drugą linię zabudowy w pasie terenu wyznaczonego pod zabudowę, jeżeli wynika ona z zabudowy nieruchomości powstałej z rodzinnego podziału geodezyjnego, a wydzielona część nieruchomości posiada wielkość i kształt pozwalającą na jej zabudowę i zagospodarowanie zgodnie z wymogami przepisów szczególnych, stosownie do jej przeznaczenia, oraz ma zapewniony dojazd od drogi publicznej w rozumieniu przepisów szczególnych, bądź o takiej możliwości przesądzą ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dla obiektów budowlanych znajdujących się w istniejących siedliskach zagrodowych i jednorodzinnych, a także usługowych, położonych poza terenami wyznaczonymi imiennie pod zabudowę, dopuszcza się możliwość nadbudowy, rozbudowy, przebudowy, oraz budowę nowych obiektów w ramach uzupełnienia bądź wymiany istniejących obiektów, a także mających związek z obsługą gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów szczególnych, o ile nie dotyczy to terenów, których zabudowa jest wyeliminowana na mocy postawień przepisów szczególnych i ustaleń niniejszej zmiany „Studium”.

Na całym obszarze gminy Tuczępy wyklucza się lokalizację ferm zwierząt (przemysłowych lub hodowlanych).

W obszarach nieprzeznaczonych pod zabudowę dopuszcza się także inwestycje mające związek z ich utrzymaniem, jak budowle wodne w dolinach rzek, ścieżki rowerowe, ciągi piesze, a także elementy infrastruktury technicznej, służące obsłudze terenów wyznaczonych pod zabudowę, a także

o znaczeniu ponadlokalnym – przesyłowych, prowadzonych w sposób nienaruszający istniejących i wyznaczonych w „Studium” terenów zabudowy. Dotyczy to także urządzeń w zakresie energii odnawialnej o mocy nieprzekraczającej 1000 kW z wykluczeniem elektrowni wiatrowych.

Szczegółowe zasady zagospodarowania w obszarach nieprzewidzianych pod zabudowę, a niestanowiących lasów, odnosi się do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to także terenów położonych wzdłuż drogi wojewódzkiej, które mogą być przedmiotem zabudowy, wyłącznie z wykluczeniem bezpośredniej obsługi od strony drogi wojewódzkiej.

Wprowadza się zakaz grodzenia nieruchomości położonych wzdłuż linii brzegowych w odległości wynikających z przepisów ustawy – Prawo wodne oraz nakaz uwzględniania przy ich zabudowie i zagospodarowaniu naturalne drogi spływu wód powierzchniowych.

Z zabudowy eliminuje się tereny:

- położone w obniżeniach terenowych, charakteryzujące się trwale bądź okresowo nadmiernym uwilgotnieniem. Wskaźnikiem tego typu zagrożeń jest przynależność ich do kompleksów stałych użytków zielonych, zbożowo – pastewnych lub bagiennych. Są to w przeważającej części tereny położone w dolinie rzeki Wschodniej, Radnia i Sanica oraz wzdłuż cieków wodnych. Wszelkie inwestycje mogące mieć wpływ na urządzenia melioracji wodnych oraz powierzchniowe wody płynące, wymagają uzgodnienia ze Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie. Zgodnie zgodnie z art. 192 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.) zabrania się niszczenia i uszkodzania urządzeń wodnych. Zgodnie z art. 389 pkt. 6 i 9 w związku z art. 17 ust. 1 pkt. 4 ww. ustawy Prawo Wodne w przebudowy urządzeń wodnych i przejścia pod ciekami należy uzyskać pozwolenie wodnoprawne. Wszelkie nieprawidłowości lub szkody powstałe z ww. tytułu obciążają Inwestora.
- osuwiskowe oraz zagrożone rozmyciem w czasie większych wezbrań na terenach przybrzeżnych, położonych wzdłuż cieków wodnych,
- bezodpływowe,
- lasów i gruntów rolnych predysponowanych do zalesienia;
- z zakazem zabudowy, wynikającym z postanowień przepisów szczególnych odnoszących się do:
 - terenów prawnie chronionych /stanowiska archeologiczne/,
 - stref ochrony bezpośredniej ujęć wodnych,
 - udokumentowanych złóż surowców mineralnych /w zakresie niemającym związku funkcjonalnego z działalnością wydobywczą/,
 - terenów w zasięgu stref technicznych, stref kontrolowanych i obszarów ograniczonego użytkowania – w przypadku ich utworzenia na zasadach określonych w przepisach szczególnych

1.2. Główne obszary funkcjonalne gminy.

Uwzględniając uwarunkowania zawarte w niniejszym „Studium”, przesądzające o dostępności terenowej dla poszczególnych form użytkowania, na obszarze gminy Tuczępy wyodrębnia się „obszary funkcjonalne”, które w rysunku pn. „Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego” posiadają barwne oznaczenia graficzne i literowe, a także symbole, dla których określa się następujące ustalenia w zakresie zasad zagospodarowania.

MN – Obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rozumieniu przepisów szczególnych wraz z obiektami i pomieszczeniami przeznaczonymi pod działalność agroturystyczną. Istniejąca zabudowa o innym przeznaczeniu do utrzymania.

Funkcje dopuszczone w zakresie:

- usług publicznych i komercyjnych o charakterze podstawowym w formie obiektów wolnostojących lub wbudowane w kubaturę budynków o innej funkcji. Przez usługi podstawowe należy rozumieć – usługi mające związek funkcjonalny z obsługą ludności w zakresie handlu detalicznego, gastronomii, turystyki, rzemiosła oraz usługi publiczne typu, żłobek, przedszkole, obiekty oświaty, filie biblioteczne, świetlice wiejskie itp.,

- zabudowy o charakterze rekreacji indywidualnej,
- dróg wewnętrznych, dojazdów, ciągów pieszo-jezdnych i pieszych, ścieżek rowerowych oraz elementów infrastruktury technicznej, mających związek funkcjonalny z przeznaczeniem obszaru. Drogi wewnętrzne, dojazdowe i ciągi pieszo-jezdne nie mogą posiadać bezpośredniego włączenia do drogi wojewódzkiej,
- zieleni urządzonej towarzyszącej obiektom, wchodzącej w skład powierzchni biologicznie czynnej,
- instalacji do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna, pompy ciepła o mocy nieprzekraczającej 500 kW, dla pokrycia potrzeb w tym zakresie indywidualnych gospodarstw domowych, jeżeli ich lokalizacja nie będzie eliminować realizacji obiektów o funkcji podstawowej,
- rezerwy terenowe dla obiektów w zakresie programowym nie dającym się skonkretyzować, na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy wynoszące 30% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki, dla ich realizacji w okresie 30 lat.

Uszczegółowienie zakresu programowego dla funkcji dopuszczonych odnosi się do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu wymogów przepisów szczególnych, mających na celu zachowanie standardów jakości środowiska i wykluczenie wszelkiej kolizji w stosunku do podstawowego przeznaczenia obszaru.

Wyklucza się realizację obiektów, mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839).

Tereny preferowane pod funkcje dopuszczalne to grunty niepodlegające prawnej ochronie. W przypadku występowania gruntów rolnych klas bonitacyjnych II i III na terenach predysponowanych do wprowadzenia funkcji uzupełniających (innych niż zabudowa zagrodowa), ich przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne wymagać będzie uzyskania stosownej zgody, na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w trybie przewidzianym odrębnymi przepisami.

MN1 – obszary o przeznaczeniu jak dla obszarów MR, lecz z dostępnością komunikacyjną do drogi wojewódzkiej za pośrednictwem istniejących zjazdów i dróg wewnętrznych wyznaczonych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, bądź prawomocnymi decyzjami administracyjnymi.

MR – Obszary zabudowy zagrodowej w rozumieniu przepisów szczególnych wraz z obiektami i pomieszczeniami przeznaczonymi pod działalność agroturystyczną. Istniejąca zabudowa o innym przeznaczeniu do utrzymania.

Funkcje dopuszczone w zakresie:

- obiektów o funkcji usługowej, produkcyjnej, w tym w zabudowie zagrodowej służące produkcji rolniczej oraz przetwórstwu rolno – spożywczemu wraz z obiektami i urządzeniami mającymi związek funkcjonalny z podstawowym przeznaczeniem,
- zabudowy o funkcji mieszkalnej realizowanej w ramach prowadzonego gospodarstwa rolnego,
- zabudowy w zakresie agroturystyki,
- dróg wewnętrznych, dojazdów, ciągów pieszo-jezdnych i pieszych, ścieżek rowerowych oraz elementów infrastruktury technicznej, mających związek funkcjonalny z przeznaczeniem obszaru. Drogi wewnętrzne, dojazdowe i ciągi pieszo-jezdne nie mogą posiadać bezpośredniego włączenia do drogi wojewódzkiej,
- zieleni urządzonej towarzyszącej obiektom, wchodzącej w skład powierzchni biologicznie czynnej,
- instalacji do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna, pompy ciepła o mocy nieprzekraczającej 500 kW, dla pokrycia potrzeb w tym zakresie indywidualnych gospodarstw domowych, jeżeli ich lokalizacja nie będzie eliminować realizacji obiektów o funkcji podstawowej,
- rezerwy terenowe dla obiektów w zakresie programowym nie dającym się skonkretyzować, na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy wynoszące 30% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki, dla ich realizacji w okresie 30 lat.

Uszczegółowienie zakresu programowego dla funkcji dopuszczonych odnosi się do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu wymogów przepisów szczególnych, mających na celu zachowanie standardów jakości środowiska i wykluczenie wszelkiej kolizji w stosunku do podstawowego przeznaczenia obszaru.

Wyklucza się realizację obiektów, mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839).

MR1 – obszary o przeznaczeniu jak dla obszarów MR, lecz z dostępnością komunikacyjną do drogi wojewódzkiej za pośrednictwem istniejących zjazdów i dróg wewnętrznych wyznaczonych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, bądź prawomocnymi decyzjami administracyjnymi.

U – obszary zabudowy usługowej wyodrębnione strukturalnie o charakterze publicznym i komercyjnym, w zakresie:

- budynków użyteczności publicznej w rozumieniu rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, przeznaczonych do wykonywania działalności usługowej w sposób zorganizowany i ciągły, a niewytwarzającej bezpośrednio, metodami przemysłowymi dóbr materialnych wraz z obiektami i urządzeniami, mającymi związek funkcjonalny z podstawowym przeznaczeniem oraz budynków zamieszkania zbiorowego wraz z zielenią wchodzącą w skład powierzchni biologicznie czynnej,
- budynków przeznaczonych do prowadzenia działalności turystycznej w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych wraz z obiektami i urządzeniami, mającymi związek funkcjonalny z podstawowym przeznaczeniem oraz zielenią wchodzącą w skład powierzchni biologicznie czynnej.

Dopuszcza się możliwość realizacji w obiektach usługowych lokalu mieszkalnego.

Uszczegółowienie zakresu programowego dla funkcji usługowych, odnosi się do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, lecz wyłącznie w zakresie gwarantującym dotrzymanie standardów jakości środowiska.

UK – usługi w zakresie kultu religijnego, użytkowanie bez zmian. Dla obiektów zabytkowych wszelkie remonty, rozbudowy – na warunkach określonych przez Konserwatora Zabytków.

UO – usługi w zakresie oświaty z możliwością przebudowy, rozbudowy na cele związane z funkcją obiektu. Nie wyklucza się zmiany sposobu użytkowania na cele niepowodujące kolizji z zabudową położoną w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu.

RS – obszary zabudowy i urządzeń rekreacyjno-sportowych, przewidziane pod urządzenia otwarte i w obiektach kubaturowych – ścieżki rowerowe, baseny kryte i otwarte, siłownie, gabinety odnowy biologicznej, małe boiska sportowe, korty tenisowe, mini pola golfowe, lodowiska (z wykluczeniem wszelkich urządzeń i obiektów związanych ze sportem masowym) wraz z obiektami i urządzeniami, mającymi związek funkcjonalny z podstawowym przeznaczeniem, z dopuszczeniem zabudowy z zakresu rekreacji indywidualnej oraz zielenią, wchodzącą w skład powierzchni biologicznie czynnej.

Uszczegółowienie zakresu programowego dla funkcji usługowych, odnosi się do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lecz wyłącznie w zakresie gwarantującym dotrzymanie standardów jakości środowiska.

ZP – obszary zieleni urządzonej, porośnięte różnymi gatunkami roślin, drzew i krzewów oraz trawiaste z elementami utwardzonych ścieżek spacerowych i placów, ogrodów skalnych, oczek wodnych, mostków, małej architektury wraz z toaletami i elementami oświetlenia terenu, w zakresie sprecyzowanym w projekcie zagospodarowania (działki) terenu, tworzące wyodrębnioną linią rozgraniczającą funkcjonalną przestrzeń, bądź towarzyszące obiektom w ramach powierzchni biologicznie czynnej, udostępnione przez prawnego właściciela terenu do użytku publicznego.

ZC – obszary cmentarzy wraz z rezerwą terenową dla ich rozbudowy, dla których obowiązują strefy sanitarne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r., poz. 315), odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności i żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 metrów pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone. Gmina Tuczępy jest zwodociągowana w 100%, w związku z czym od istniejących i projektowanych terenów cmentarzy ustalenia "Studium" wyznaczają 50,0 m zasięg stref sanitarnych.

PU – Obszary zabudowy produkcyjno-usługowej wraz z obiektami i urządzeniami mającymi związek z podstawową funkcją. Uszczegółowienie zakresu programowego dla projektowanych funkcji, odnosi się do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lecz wyłącznie w zakresie gwarantującym dotrzymanie standardów jakości środowiska. Dla obiektów produkcyjnych ustala się wymóg wprowadzania w zagospodarowaniu działki inwestycji, zieleni ochronnej i osłonowej w ramach powierzchni biologicznie czynnej.

RU/PU – Obszary obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z obiektami i urządzeniami mającymi związek z podstawową funkcją. Uszczegółowienie zakresu programowego dla projektowanych funkcji, odnosi się do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lecz wyłącznie w zakresie gwarantującym dotrzymanie standardów jakości środowiska. Zakaz lokalizowania obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, w tym ferm zwierząt (przemysłowych lub hodowlanych). Teren przeznacza się dla obiektów produkcyjnych, magazynowo-składowych i usług oraz dla obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych. Tereny przeznacza się dla obiektów i urządzeń służących produkcji rolnej, w tym obiektów produkcyjno-usługowych o profilu związanym z obsługą rolnictwa. Wyklucza się realizację ferm zwierząt. Realizację zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się wyłącznie w zakresie niezbędnym dla właściwego wykonywania działalności, przy czym winny stanowić one uzupełnienie zabudowy o funkcji podstawowej.

DG – Obszar wielofunkcyjnej działalności gospodarczej w zakresie funkcji produkcyjnej, składowo-magazynowej, przemysłowej, usługowej, obsługi rolnictwa, urządzeń obsługi komunikacji, gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi wraz z obiektami i urządzeniami, mającymi związek z podstawowym przeznaczeniem.

Jest to także obszar, w zasięgu którego przewiduje się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, o mocy przekraczającej 1000 kW (z wykluczeniem elektrowni wiatrowych), w tym przewidziane do realizacji w ramach Świętokrzyskiego Parku OZE.

Istniejąca zabudowa znajdująca się w obszarze DG (w tym o innym przeznaczeniu), do utrzymania. Poprzez „utrzymanie” rozumie się zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu, a także utrzymanie funkcji obiektów z prawem do ich konserwacji, remontu, przebudowy, rozbudowy i nadbudowy, w rozumieniu przepisów szczególnych. Ustala się możliwość dokonania zmiany sposobu użytkowania terenu lub obiektu, stosownie do przeznaczenia określonego dla przedmiotowego obszaru. Dotyczy to także Zakładu Produkcji Chemicznej w Dobrowie, zaliczonego do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi, składowiska odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu.

Nie ustala się dominacji dla żadnej z wyznaczonych funkcji.

Uszczegółowienie zakresu programowego dla poszczególnych funkcji oraz przebiegu granic terenu dla ich realizacji z eliminacją wzajemnych kolizji, odnosi się do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który to Gmina Tuczępy zamierza sporządzić dla obszaru DG wraz z obszarem wyznaczonym zasięgiem strefy ochronnej.

Ze względu na postanowienia art. 15 ust. 1 pkt. 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na-

stąpi w chwili wniesienia skonkretyzowanego wniosku inwestorskiego pod budowę urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 1000 kW w dopuszczonym zakresie, jak też z chwilą utworzenia w tym obszarze Świętokrzyskiego Parku OZE, dla realizacji którego również będzie pokrycie w skonkretyzowanych wnioskach inwestorskich.

Dla obszaru DG wyznacza się w części graficznej „Studium” granicę strefy ochronnej związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Zakres ograniczeń ma na celu wyeliminowanie wszelkiej kolizji oddziaływania skumulowanego od obiektów przewidzianych do realizacji na tym obszarze w ramach ustalonego przeznaczenia, z istniejącą i projektowaną w jego sąsiedztwie zabudową mieszkalną, terenami lasów i zadrzewień, zbiorników i cieków wodnych oraz istniejących obiektów usługowych i przemysłowych, jak też infrastruktury technicznej, w dostosowaniu do wymogów przepisów szczególnych w tym zakresie, stosownie do form użytkowania wyznaczonych dla poszczególnych fragmentów tego obszaru.

„Studium” nie ma rangi prawa miejscowego, a jego ustalenia nie stanowią podstawy do wydawania decyzji administracyjnych, umożliwiających udzielanie pozwolenia na budowę obiektów zgodnie z wyznaczonym przeznaczeniem. Odnosząc uszczegółowienie zakresu programowego dla obszaru DG do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wraz z zasięgiem wyznaczonej strefy ochronnej, jako podstawowe uwarunkowania, które winny być spełnione na etapie jego sporządzania, ustala się:

- dokonanie pomiaru mocy akustycznej przedsięwzięć i ich wpływ na tereny chronione akustycznie, w tym i tereny zabudowane, dla których określono w przepisach odrębnych dopuszczalne poziomy hałasu oraz wyniki przeprowadzonego zgodnie z aktualnymi wytycznymi monitoringu, wskazujące brak negatywnego oddziaływania w tym zakresie;
- wykonanie analiz i opracowań specjalistycznych, dokumentujących, że obszar wyznaczony pod określone funkcje, nie podlega wykluczeniu z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze, w tym związane z awifauną i chiropterofauną, przy uwzględnieniu oddziaływania skumulowanego;
- wyznaczenie zakresu programowego inwestycji nieskutkującego zwiększeniem zasięgu strefy ochronnej, wyznaczonej w części graficznej „Studium”, dla obszaru DG. Odstępstwo od warunku w zakresie nieprzekraczania zasięgu strefy ochronnej na odcinku jej przebiegu wzdłuż granic administracyjnych z gminą sąsiednią, możliwe wyłącznie w przypadku, jeżeli o możliwości objęcia zasięgiem strefy ochronnej terenu sąsiedniej Gminy przesądzą ustalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Staszów”, bądź w ich następstwie ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- wkomponowanie występujących na obszarze zadrzewień i zakrzewień, w tym lasów, w projektowany stan zabudowy i zagospodarowania terenów wyznaczonych dla poszczególnych funkcji. Dopuszcza się możliwość likwidacji istniejących zalesień w celu realizacji zakresu programowego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w związku z rozwojem przedsiębiorstwa, na zasadach określonych w przepisach szczególnych. Istniejące zadrzewienia i zakrzewienia, występujące w zasięgu wyznaczonej strefy ochronnej poza obszarem DG do utrzymania, z możliwością dokonywania uzupełnień, ewentualnie likwidacji, w zakresie określonym ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem wymogów przepisów szczególnych w tym zakresie. Dla obiektów produkcyjnych ustala się wymóg wprowadzania w zagospodarowaniu terenu inwestycji zieleni ochronnej i osłonowej, z wykorzystaniem istniejących zespołów zieleni, bilansowanej w ramach powierzchni biologicznie czynnej;
- utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu, gruntów rolnych i leśnych położonych w obszarze DG, a niewykorzystanych dla potrzeb określonego przeznaczenia z uwagi na ograniczoną dostępność terenową, związaną z ustalonymi ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu, w zakresie uściślonym ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- uwzględnienie zasad zabudowy i zagospodarowania obszaru określonych w ustawie o „specjalnych strefach ekonomicznych”, z uwagi iż wchodzi on w części w skład Tarnobrzelskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, ustanowionej przez Radę Ministrów 20.10.1994 r., której termin funkcjonowania został przedłużony do 31.10.2026 r.

Grunty rolne i leśne, urządzenia wodne, elementy infrastruktury technicznej, położone poza zasięgiem obszaru DG i znajdujące się w granicach obszaru, który wyznacza zasięg strefy ochronnej, pozostają w dotychczasowym użytkowaniu z zakresem uzupełnień, uściślonymi ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Z uwagi na występujące w granicach wyznaczonego obszaru urządzenia wodne, obowiązują uwarunkowania wynikające z przepisów szczególnych w tym zakresie.

PEf – Obszary urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł – instalacji fotowoltaicznej o mocy przekraczającej 1000 kW wraz z obiektami i urządzeniami mającymi z nią związek o zakresie programowym i terytorialnym określonym decyzją ustalającą warunki zabudowy wydaną na skonkretyzowany wniosek inwestorski. Z analizy i oceny dokonanej na etapie postępowania zmierzającego do wydania decyzji środowiskowej winno wynikać, że uwarunkowania w niej zawarte gwarantują dotrzymanie standardów środowiska. Negatywne oddziaływanie powinno zostać ograniczone do granic wyznaczonego terenu inwestycji – zatem za zasięg strefy ochronnej uznaje się obszar przewidziany pod instalację fotowoltaiczną.

WS – obszary wód powierzchniowych – zbiorniki wodne.

Cieki – barwne oznaczenie graficzne (liniowe) koloru niebieskiego.

Obszary rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, które w rysunku posiadają barwne oznaczenia graficzne, scharakteryzowane w legendzie, stosownie do sposobu ich użytkowania:

- użytki rolne, tereny upraw rolnych, łąk i pastwisk bez zakazu zabudowy obiektami mającymi z nimi związek funkcjonalny – jasnożółte oznaczenie mapowe,
- kompleksy gruntów rolnych w klasach bonitacyjnych II i III,
- użytki rolne /tereny zmeliorowane/,
- obszary lasów – użytkowanie bez zmian, z możliwością odlesienia w uzasadnionych przypadkach,
- obszary zieleni półnaturalnej /łąkowej/, zielen przydrożna i śródpolna,
- tereny zieleni o charakterze półnaturalnym, wraz z dolesieniami.

W zasięgu obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej utrzymuje się istniejącą zabudowę oraz dopuszcza się realizację obiektów służących obsłudze gospodarstwa rolnego w zakresie niepowodujących zmiany gruntów rolnych na cele nierolnicze, pod warunkiem zapewnienia dostępności komunikacyjnej do drogi publicznej, z wykluczeniem bezpośredniego zjazdu z drogi wojewódzkiej. Wyklucza się zabudowę gruntów rolnych, jeżeli zakaz ich zabudowy wynika z postanowień przepisów szczególnych, bądź z ustaleń niniejszego „Studium”.

Dla gruntów rolnych w klasach bonitacyjnych od II i III, określonych w rysunku „Studium” (stosownie do jego skali) znajdujących się w zasięgu obszarów przeznaczonych pod zabudowę, wymagana jest zgoda na ich przeznaczenie na cele nierolnicze, uzyskiwana na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w trybie przewidzianym odrębnymi przepisami. W szczególnych przypadkach może to dotyczyć także gruntów leśnych.

Przez pojęcie „utrzymanie istniejącej zabudowy, znajdującej się w zasięgu wyznaczonych obszarów funkcjonalnych” należy rozumieć – zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu, a także funkcji obiektu, z prawem do konserwacji, remontu, przebudowy, rozbudowy, nadbudowy istniejących obiektów, w rozumieniu przepisów szczególnych oraz uzupełnienia nowymi obiektami, mającymi związek z dotychczasową funkcją.

Poza wyodrębnionymi „obszarami funkcjonalnymi” wyznacza się systemy:

- układów komunikacyjnych, przewidzianych do utrzymania i przebudowy do parametrów wymaganych przepisami szczególnymi dla określonej kategorii drogi i urządzenia obsługi komunikacyjnej, a także głównych dróg zakładowych. W rysunku oznaczone zostały barwnym oznaczeniem graficznym i symbolami:

- 756 /numer drogi/ o kategorii wojewódzkiej –Starachowice-Szydłów Stopnica,
- 757 /numer drogi/ o kategorii wojewódzkiej /Opatów-Staszów-Stopnica/,
- 0138T /numer drogi/ o kategorii powiatowej,
- 1568012/numer drogi/ o kategorii gminnej,
- KS – tereny urzędzeń komunikacyjnych.
- infrastruktury technicznej. W rysunku oznaczone zostały:
 - barwnym oznaczeniem graficznym– pod oczyszczalnię ścieków,
 - barwnymi oznaczeniami graficznymi, przypisanymi dla sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, deszczowej, energetycznej i gazowej.

Obszary funkcjonalne oznaczone symbolem literowym MN, MN1, MR, MR1 i DG zawierają rezerwy terenowe dla obiektów w zakresie programowym, niedającym się skonkretyzować na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy, wynoszące 30% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki, dla ich realizacji w okresie 30 lat.

2. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Na potrzeby utrzymania rezerw terenowych w ramach gruntów komunalnych lub tworzenia zasobów gruntów, wyznacza się następujące tereny przeznaczone na cele publiczne, w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami:

- drogi publiczne – na całym obszarze gminy w liniach rozgraniczających o zasięgu wymaganym przepisami szczególnymi, dla poszczególnych kategorii dróg,
- tereny usług publicznych;
- tereny usług sportu, rekreacji i turystyki;
- tereny lasów;
- tereny zieleni urządzone np. parki oraz zieleń towarzysząca obiektom usługowym, udostępniona do użytku publicznego przez jego prawnego właściciela;
- tereny dziedzictwa kulturowego objęte formami ochrony prawnej;
- tereny cmentarzy;
- tereny kultu religijnego;
- tereny obiektów zabytkowych;
- tereny pod elementy infrastruktury technicznej;
- tereny pod urządzenia związane z infrastrukturą techniczną, w tym oczyszczalnie ścieków.

Rezerwy terenowe pod ww. funkcje publiczne – zostały przewidziane w poszczególnych jednostkach strukturalnych – sołectwach, z odniesieniem uszczegółowienia ich zakresu programowego do etapu sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie infrastruktury komunalnej przewidziano inwestycje związane z rozbudową zarówno układu komunikacyjnego w zakresie dróg o znaczeniu lokalnym, jak też sieci infrastruktury technicznej, obejmującej obszary przewidziane pod zabudowę. Przedsięwzięciem komunalnym będzie dalsza budowa sieci wodociągowej dla obsługi nowowyznaczonych terenów pod zabudowę kanalizacji sanitarnej jak i deszczowej.

Na terenach przestrzeni publicznej, za który uznaje się centrum miejscowości gminnej, wprowadza się następujące zasady zagospodarowania:

- obowiązek zapewnienia dostępności komunikacyjnej oraz niezbędnej ilości miejsc parkingowych, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych);
- obowiązek uwzględnienia w kształtowaniu przestrzeni publicznej małej architektury, w szczególności: ławek, koszy na śmieci, gazonów, lamp oświetleniowych, słupów ogłoszeniowych, wiat przystankowych, oznakowania: tras i ścieżek rowerowych, punktów widokowych oraz obiektów zabytkowych, jako harmonijnie powiązanej z otaczającą zabudową i wpisanej w istniejące zagospodarowanie terenu;

- dopuszcza się lokalizację tymczasowych obiektów usługowo – handlowych, parterowych o powierzchni max. 35 m² (stragany – okolicznościowe, związane także z organizowanymi przez Gminę imprezami) o architekturze i formie zharmonizowanej z otoczeniem;
 - nakazuje się realizację zieleni towarzyszącej, w szczególności przy lokalizacji miejsc postojowych;
 - na terenach zabudowanych, za ogrodzeniem, dopuszcza się lokalizację płaskich nośników reklamowych o powierzchni max. 4 m² z zachowaniem odstępów co najmniej 200 m od siebie, w oparciu o własną konstrukcję, usytuowanych prostopadle lub równolegle do drogi, dół tablicy powinien być zlokalizowany na wysokości 2 m, licząc od poziomu terenu, nie dotyczy to reklam gminy i miejscowości.
- 3. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1.**

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego stanowi dokument planistyczny o lokalnym znaczeniu. Przy konstrukcji zmiany „Studium” uwzględniono także cele publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Na szczeblu międzynarodowym sformułowano zasadę trwałego i zrównoważonego rozwoju, często nazywaną także zasadą ekorozwoju. Według niej cele rozwoju gospodarczego służące zaspokojeniu potrzeb współczesnego społeczeństwa muszą być zgodne z zasadą zachowania przyrody dla przyszłych pokoleń. Stała się ona podstawą polityki państw Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska.

Główne cele ochrony środowiska to:

- zachowanie, ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego, ochrona zdrowia człowieka,
- racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- wspieranie przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania regionalnych i światowych problemów środowiska.

Poszczególnym działom gospodarki wyznaczono zadania, służące realizacji celów równoważnego rozwoju. Najważniejsze z nich:

Przemysł:

- wzrost produkcji wyrobów spełniających standardy ekologiczne (eko – znakowanie),
- właściwa gospodarka odpadami.

Energetyka:

- ograniczenie poziomów emisji SO₂ i N_xO_y do atmosfery,
- rozwój programów naukowo – badawczych w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Transport:

- poprawa jakości paliw i stanu technicznego pojazdów.

Rolnictwo i leśnictwo:

- utrzymanie podstawowych procesów naturalnych umożliwiających trwały rozwój rolnictwa,
- ochrona gleb, wód i zasobów genetycznych,
- ograniczenie stosowania pestycydów,
- zachowanie bioróżnorodności,
- ograniczenie zagrożenia pożarowego.

Turystyka:

- intensyfikacja działań na rzecz ochrony środowiska w działalności turystycznej,
- podjęcie działań ochronnych przez społeczności lokalne w obszarach atrakcyjnych turystycznie.

Wymienione cele strategiczne, zostały sprecyzowane także w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego uchwalonego Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj.Świet.z 31 października 2014 r.poz. 2870). Uwarunkowania powyższe wynikają także z dokumentów strategicznych powiatu buskiego.

Według wymienionego opracowania gmina Tuczępy położona jest w obszarze scharakteryzowana jest jako:

- Obszar o zagrożeniach ekologicznych, spowodowanych działalnością przemysłu siarkowego.
- Południowy obszar rolniczy, przewidziany do wielofunkcyjnego rozwoju, ze względu na korzystne warunki przyrodniczo-glebowe.

Do najistotniejszych uwarunkowań, wynikających z koncepcji polityki przestrzennej zagospodarowania i województwa zaliczono:

- Szczególną ochronę doliny rzeki Wschodniej jako cennego, przyrodniczo ważnego w krajowym i wojewódzkim systemie przyrodniczym korytarza ekologicznego, łączącego Obszar Nidziański (węzeł ekologiczny o randze krajowej) z Doliną Wisły (międzynarodowy korytarz ekologiczny). Zagrożeniem dla funkcjonowania doliny są pozaklasowe wody rzeki Wschodniej.
- Zahamowanie procesów degradacji, a następnie uzyskanie stopniowej poprawy jakości środowiska na obszarach ekologicznie zagrożonych, a także skuteczne przeciwdziałanie procesom degradacji środowiska, a w szczególności gruntów rolnych.
- Uwarunkowania wynikające z przebiegających przez obszar gminy tranzytowych nośników energii jak:
 - Gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Podgórska Wola –Sandomierz,
 - Linii energetycznych najwyższych napięć relacji Elektrownia Połaniec Połaniec – stacja systemowa 400kV Kielce;
 - Linii energetycznej 220 kv relacji Elektrownia Połaniec – stacja systemowa 220/110 kV Radkowiec;

Do uwarunkowań wynikających z polityki przestrzennej zagospodarowania województwa należy zaliczyć:

- Budowę zbiornika „Brzozówka” na rzece Wschodniej o pow. zalewu max. 94 ha;
- Preferencje zalesieniowe terenów rolnych, pozyskiwanych z rekultywacji oszarów pokopalnianych, zgodnie z „Wojewódzkim programem zwiększania lesistości do roku 2020”;
- modernizację drogi wojewódzkiej nr 756 i 757 do pametrów odpowiadających drodze klasy G.

Już obecnie kształtuje się wielofunkcyjny obszar działalności gospodarczej, obejmującej funkcje produkcyjne, składowo-magazynowe, usługowe, gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi. Plan województwa uwzględni realizację:

- (Rozbudowę i modernizację) Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Rzędowie;
- Rozbudowy składowiska odpadów niebezpiecznych /zawierających azbest/ w miejscowości Dobrów.

W „Studium” przyjęto również kierunek rozwoju sieci dróg o kategorii powiatowej i gminnej, polegające na usprawnieniu obecnego układu poprzez ich przebudowę, polegającą na zmianie przekrojów podłużnych i poprzecznych, usprawnieniu skrzyżowań dla ich bezkolizyjnego połączenia z ulicami i drogami wyższych i niższych kategorii oraz wykonaniu nawierzchni, dostosowanych do wymagań warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne zgodnie z wymogami przepisów szczególnych.

Na terenie gminy Tuczępy nie rezerwuje się innych terenów służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu zagospodarowaniu przestrzennym.

4. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.

Obszary zagrożenia powodzią.

Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo wodne, przez powódź rozumie się czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, powstałe na skutek wezbrania wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, powodujące zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Podstawą wszelkich działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej na wszystkich szczeblach decyzyjnych, jest znajomość obszarów, które w wyniku powodzi mogą zostać zalane. Również na poziomie gminy podjęcie jakichkolwiek działań w tym zakresie, powinno bazować na znajomości obszarów potencjalnie zagrożonych zalaniem. Cieki występujące w gminie to przede wszystkim rzeka Wschodnia, Rudnia i Sanica.

Postanowienia art. 163 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne stanowią, że:

- 1) Ochrona przed powodzią jest zadaniem Wód Polskich oraz organów administracji rządowej i samorządowej.
- 2) Wody Polskie zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, o których mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1.
- 3) Jednostki samorządu terytorialnego zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, jeżeli zawarto porozumienie, o którym mowa w art. 213 ust. 3.
- 4) Użytkownicy wód współpracują z Wodami Polskimi oraz z organami administracji rządowej i samorządowej w ochronie przed powodzią, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w przepisach odrębnych.
- 5) Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.
- 6) Ochronę przed powodzią realizuje się, uwzględniając wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, w szczególności zapobieganie, ochronę, stan należytego przygotowania i reagowanie w przypadku wystąpienia powodzi, usuwanie skutków powodzi, odbudowę i wyciąganie wniosków w celu ograniczania potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w przepisach odrębnych.

Dla obszaru gminy Tuczępy Wójtowi Gminy nie zostały przekazane mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego.

Dla umożliwienia wypełniania przez właścicieli wód obowiązków, które wynikają z postanowień ustawy – Prawo wodne, ustala się nakaz tworzenia wzdłuż cieków wodnych pasów ochronnych. Są one niezbędne dla: umożliwienia dostępu do wody w ramach powszechnego korzystania z wód; umożliwienia administratorowi cieków prowadzenia robót remontowych i konserwatorskich w korytach cieków; zapewnienia przestrzeni dla swobodnego spływu wód powodziowych i lodów; utrzymania lub poprawy stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych oraz ochrony otuliny biologicznej cieków wodnych. Zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwienia przechodzenia przez ten obszar. Tereny zalewowe i pasy ochronne wzdłuż cieków wodnych należy zagospodarować poprzez zarośla łęgowe, łąki lub pastwiska (bez stałego pobytu bydła) z wykluczeniem lub ograniczeniem gruntów ornych.

W przypadku przekazania Wójtowi Gminy mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego ustalenia w nich zawarte winny być wiążące przy opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy Tuczępy.

Obszary osuwania się mas ziemi

Ruchy masowe uważane są za jeden z najbardziej niszczących procesów geologicznych.

Obszar gminy Tuczępy nie posiada zróżnicowanej morfologii i nie stanowi wysoczyzny lessowej, skutkującej występowaniem zjawisk erozyjnych i osuwiskowych. Zgodnie z rejestrem PJK niewielkie zagrożenia osuwania się mas ziemnych występuje w rejonie występowania mułków lessopodobnych tj. w rejonie miejscowości Grzymała i Sieczków. Nieznaczne procesy erozyjne występują, tam gdzie powierzchnia terenu charakteryzuje się dużymi nachyleniami.

5. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

Na obszarze gminy Tuczępy ustala się:

- a) udział procentowy terenów biologicznie czynnych w powierzchni działki, wynoszący:
 - min. 25% dla działki pod zabudowę jednorodziną i na terenach mieszkaniowo-usługowych,
 - min. 25% dla działki pod zabudowę zagrodową,
 - min. 20% dla działki pod zabudowę usługową i produkcyjną,
- b) powierzchnię nowo wydzielanych działek dla poszczególnych form użytkowania, wynoszącą:
 - zabudowa zagrodowa – min. 0,30 ha,
 - zabudowa jednorodzinna – min 0,09 ha i na terenach mieszkaniowo-usługowych,
 - zabudowa bliźniacza – min. 0,07 ha,
 - zabudowa rekreacyjna – min. 0,10 ha,
 - zabudowa usługowa i produkcyjna proporcjonalne do zakresu programowego, lecz nie mniej jak 0,05 ha,
- c) szerokości frontowej części działek wydzielanych w wyniku dokonywania podziału nieruchomości gruntowych wynoszącą:
 - min. 25,0 m pod zabudowę zagrodową,
 - min. 20,0 m pod zabudowę jednorodziną i usługową i na terenach mieszkaniowo-usługowych.

Wymóg dotyczący udziału procentowego terenów biologicznie czynnych oraz parametrów działki w zakresie powierzchni i szerokości nie wyklucza możliwości realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, mających na celu utrzymanie istniejącej zabudowy powstałej na mocy prawomocnej decyzji administracyjnej, a także nie wyklucza zabudowy działek niezabudowanych, wydzielonych geodezyjnie przed dniem obowiązywania miejscowego planu opracowanego, z uwzględnieniem ustaleń „Studium”.

Maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy – 0,6, z wyjątkiem terenów, dla których przepisy szczególne stanowią inaczej oraz zabudowy zagrodowej, gdzie wskaźnik ten powinien wynosić: max. – 0,3, jak również zabudowy rekreacyjnej (rekreacji indywidualnej), gdzie wskaźnik ten powinien wynosić: max. – 0,2. Minimalny wskaźnik intensywności 0,05, dla wszystkich form przeznaczenia.

- d) cechy zabudowy w zakresie gabarytów i formy architektonicznej:
 - wysokość zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej – do 12,0 m;
 - wysokość zabudowy usługowej do 15,0 m;
 - poziom podłogi parteru nie więcej niż 1,3 m od naturalnego poziomu terenu. Przekroczenie ww. wysokości może wynikać ze zróżnicowanego, naturalnego ukształtowania terenu, bądź w przypadku sytuowania pomieszczenia garażowego w piwnicy budynku, wymagającego wjazdu poniżej poziomu terenu;
 - wysokość budynku gospodarczego i garażowego – do 8,0 m;
 - wysokość budynku inwentarskiego – do 10,0 m;
 - wysokość budynku produkcyjnego, przemysłowego – do 10,0 m;
 - dachy płaskie, jedno-, dwu-, cztero- i wielospadowe z możliwością stosowania naczółków, przyczółków, lukarn, wolic oczek, okien połaciowych, o nachyleniu płaszczyzny od 0 do 45 stopni.
 - zaleca się stosowanie naturalnych materiałów budowlanych charakterystycznych dla lokalnego budownictwa, stonowaną kolorystykę elewacji oraz pokrycie dachowe w postaci: dachówki, bądź innych materiałów ją imitujących, a także gontu, strzechy, w kolorach niekontrastujących z tłem krajobrazowym. Zabrania się stosowania materiałów typu eternit, papa na lepiku oraz okładzin z materiałów sztucznych typu siding;
 - obowiązek zachowania dla nowej, bądź przebudowywanej, rozbudowywanej, nadbudowywanej, odbudowywanej, zabudowy — nieprzekraczalnej linii zabudowy, liczonej od krawędzi jezdni.

Odległość zabudowy od dróg:

- publicznych – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (j.t. Dz. U. z 2022 r., poz. 1693 ze zm.);
- wewnętrznych i ciągów pieszo-jezdných, będących w zarządzie gminy – min. 6,0 m.;
- wewnętrznych i ciągów pieszo-jezdných, będących w zarządzie osób prywatnych – min. 4,0 m.

Wszelkie odstępstwa – na zasadach określonych w przepisach szczególnych w tym zakresie.

6. Kierunki ochrony środowiska przyrodniczego i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego.

Szczególne znaczenie dla przyjętej formuły opracowania studium jako jedno z podstawowych narzędzi służących wdrażaniu idei zrównoważonego rozwoju w obszarze gminy ma ochrona środowiska przyrodniczego.

Dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego poszczególnych terenów w gminie będzie wykazywał tendencje do uzupełniania i zagęszczania istniejącej zabudowy, a także do rozwoju nowych obszarów zwartej zabudowy, szczególnie w strefach dobrze rozwiniętej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.

Powodować to będzie:

- wzrost generowania zanieczyszczeń pyłowych i gazowych,
- powstanie nowych źródeł wytwarzania odpadów,
- powstanie nowych źródeł wytwarzania ścieków,
- pogorszenie klimatu akustycznego,
- wzrost zapotrzebowania na wodę,
- możliwość tworzenia nowych barier ekologicznych,
- zmniejszenie powierzchni terenów biologicznie czynnych,
- wzrost powierzchni gruntów wyłączanych z produkcji rolnej,
- ograniczenie zasięgu przestrzennego terenów otwartych.

Przyjęty Uchwałą Nr XXVII/185/2016 z dnia 27 grudnia 2016 r. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Tuczępy ustala cele strategiczne w związku z redukcją emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych a także podniesienie efektywności energetycznej co będzie prowadzić do poprawy jakości powietrza na terenie gminy. Głównym celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Tuczępy jest „Poprawa jakości środowiska naturalnego Gminy Tuczępy dzięki działaniom na rzecz redukcji zużycia energii oraz emisji zanieczyszczeń”, poprzez realizację poniższych celów strategicznych:

- Cel strategiczny nr 1: Redukcja emisji CO₂ w roku 2020 wyniesie 1 589,06ton, czyli 11,54% w stosunku do roku bazowego;
- Cel strategiczny nr 2: Redukcja zużycia energii do 2020 r. wyniesie 1 102,23 MWh, czyli 2,26% w stosunku do roku bazowego;
- Cel strategiczny nr 3: Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie Gminy o 4,02% w roku 2020, do poziomu 21,73%;
- Cel strategiczny nr 4: Redukcja zanieczyszczeń powietrza w zakresie redukcji emisji PM10 dla Gminy Tuczępy na poziomie 1 tony (1,84% w stosunku do roku bazowego) oraz 1 kg dla B(a)P (3,54% w stosunku do roku bazowego).

Do osiągnięcia założeń celu głównego i celów strategicznych przyczyni się realizacja celów szczegółowych oraz przypisanych do nich działań (zadań - inwestycyjnych i "miękkich"):

- Cel szczegółowy nr 1: Poprawa efektywności wykorzystania energii.
- Cel szczegółowy nr 2: Wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii.
- Cel szczegółowy nr 3: Rozwój i modernizacja systemu komunikacji.
- Cel szczegółowy nr 4: Edukacja ekologiczna i rozwój przestrzeni publicznej.

Dokument ma za zadanie ukierunkowanie polityki zrównoważonego zarządzania energią na rzecz poprawy bezpieczeństwa ekologicznego i energetycznego Gminy Tuczępy. Cel nadrzędny PGN zostanie osiągnięty poprzez realizację celów głównych, strategicznych i operacyjnych – bezpośrednio powiązanych z wytycznymi przedstawionymi w pakiecie klimatyczno-energetycznym, przyjętym w grudniu 2008 r. przez Parlament Europejski. Polska, jako kraj członkowski UE zobowiązała się osiągnąć następujące cele szczegółowe, t. j.:

- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w 2020 r. w stosunku do 1990 r.,
- zwiększenie efektywności energetycznej w roku 2020 o 15%,
- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych (OZE) do 20% w 2020 r.

Opracowanie i realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Tuczępy jest wpisana w klimatyczną oraz energetyczną politykę Polski i związana jest z Załoženiami Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej przyjętego przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 r. Dokument pozwoli również na spełnienie obowiązków nałożonych na jednostki sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, wynikające z Ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 831). Plan Gospodarki Niskoemisyjnej będzie kluczowym dokumentem, który pozwoli na skuteczne ubieganie się o przyznanie środków finansowych z budżetu Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020.

Przy kształtowaniu przestrzeni na terenie gminy, przyjęto zasadę utrzymania struktury przyrodniczej, przez właściwie wkomponowanie projektowanej zabudowy w system przyrodniczy gminy.

Ocenę przyrodniczych predyspozycji obszaru gminy Tuczępy do rozwoju poszczególnych funkcji przeprowadzono na podstawie analizy i bonitacji elementów składowych środowiska przyrodniczego. Jako kryterium nadrzędne w tej ocenie przyjęto ochronę całokształtu walorów przyrodniczych terenu gminy, polegającą na racjonalnym gospodarowaniu zasobami przyrody dostosowanymi do potencjalnych możliwości i wymogów ochrony środowiska przyrodniczego. Do grupy tej zaliczono obszary lasów tworzących system ekologiczny gminy, które poza funkcjami przyrodniczymi mogą pełnić funkcje turystyczne i rekreacyjne. Na terenach tych dopuszczalna jest realizacja obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej. Należy natomiast wykluczyć lokalizację jakichkolwiek innych obiektów kubaturowych.

W grupie tej znalazły się doliny (niezależnie od rangi doliny), które tworzą system przyrodniczy gminy. Obszary dolin poza funkcjami ekologicznymi będą pełnić funkcje rolnicze (przy ograniczeniu chemizacji rolnictwa) oraz turystyczne i rekreacyjne. Na terenach tych dopuszczalna jest także realizacja obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, przy maksymalnej ochronie przed degradacją wód powierzchniowych i gruntowych oraz wykluczeniem lokalizacji porzeczných barier ograniczających ciągłość systemu przyrodniczego.

Ponadto na pozostałych obszarach gminy zachowano i wyłączono z użytkowania rekreacyjno-wypoczynkowego, wszystkie tereny zespołów zieleni półnaturalnej położonych w strefach dużych spadków oraz wyrobisk poeksploatacyjnych, bowiem odgrywają one niezwykle istotną rolę w ograniczaniu procesów erozyjnych oraz w zapobieganiu uruchomieniu zjawisk geodynamicznych.

Obszar gminy położony jest w obrębie:

- **Chmielnicko–Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, dla którego Uchwała ustala następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:**

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji;
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;

7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na Obszarze tym zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

• **Solecko–Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, dla którego Uchwała ustala następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:**

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji;
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na Obszarze tym zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Zakazy wymienione wyżej nie dotyczą:

- 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena

oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

- **Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.** Obszar objęty zmianą Studium występuje w zasięgu form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 ze zm.), t.j. w zespole przyrodniczo-krajobrazowym położonym w obrębie działek o numerach ewidencyjnych 83 i 85 we wsi Dobrów, wyznaczonym rozporządzeniem Nr 14/93 Wojewody Kieleckiego z dnia 30 grudnia 1993 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo – krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1994 r., Nr 1 poz. 2).

Gmina Tuczępy znajduje się poza obszarami chronionymi w europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 i krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL. Obszar Natura 2000 SOO „Ostoja Szaniecko-Solecka” leży 3,2 km na zachód od granic omawianej gminy, a obszar Natura 2000 SOO „Kras Saszowski” 5 km na wschód. Najbliżej położony rezerwat przyrody „Dziki Staw” znajduje się w gminie Rytwiany około 4,8 km od wschodniej granicy gminy Tuczępy. Szaniecki Pak Krajobrazowy położony jest około 6,2 km na południowy-zachód od gminy Tuczępy. Funkcję regionalnych korytarzy ekologicznych pełnią doliny rzek: Wschodnia i Sanica.

Na terenie gminy nie występują inne formy ochrony przyrody.

Krajobraz gminy Tuczępy charakteryzuje się dużą zmiennością.

Decydują o tym:

- Duży stopień przekształceń antropogenicznych północnej części gminy wynikający z eksploatacji złóż siarki.
 - Obecność obiektów przemysłowych oraz związanych z gospodarką odpadami w północnej części gminy.
 - Obecność liniowej dominanty krajobrazowej (linii kolejowej) przecinającej gminę ze wschodu na zachód.
 - Duża naturalność krajobrazu południowej części gminy.
 - Urozmaicenie rzeźby terenu.
 - Duży udział terenów otwartych, niezabudowanych z równoczesnym znacznym stopniem koncentracji istniejącej zabudowy.
 - Obecność form dolinnych z siecią naturalnych i sztucznych cieków powierzchniowych.
 - Stosunkowa duża lesistość gminy, obecność dużych kompleksów leśnych.
 - Duża ilość zadrzewień i zakrzewień o charakterze półnaturalnym.
- Pod względem krajobrazowym gminę Tuczępy można podzielić na trzy podstawowe części:
- Dolinę rzeki Wschodniej z głównymi dopływami oraz przylegającymi kompleksami leśnymi i zespołami zieleni półnaturalnej. Południowa i północno-zachodnia część gminy.
 - Północno-wschodnia część gminy przekształcona antropogenicznie w wyniku eksploatacji złóż siarki, gdzie zlokalizowane są obiekty produkcyjne i związane z gospodarką odpadami.
 - Pozostałe tereny gminy o mniejszych walorach przyrodniczo-krajobrazowych.

W celu zapobiegnięcia możliwości pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego oraz w celu polepszenia warunków życia mieszkańców, wskazane jest podjęcie następujących działań:

W zakresie poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych:

- uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach zwartej zabudowy (włącznie z działaniami kontrolnymi oceniającymi stan techniczny podziemnych zbiorników na nieczystości) oraz ograniczenie chemizacji rolnictwa w rejonach dolin i stref występowania płytkich wód gruntowych.

W zakresie minimalizacji zagrożeń powodziowych, oprócz działań podejmowanych na szczeblu powiatowym i regionalnym, zaleca się m. in.:

- wyłączenie z projektowanej zabudowy dolinne tereny zagrożone wylewem powodziowym;
- czyszczenie koryt rzecznych i udrażnianie miejsc przepływu fali powodziowych w dnach dolin rzecznych;
- odbudowanie i uzupełnienie zniszczonych odcinków umocnień brzegowych koryt rzecznych i innych urządzeń hydrotechnicznych;
- czyszczenie i pogłębianie rowów melioracyjnych.

W zakresie ochrony przed hałasem i zanieczyszczeniami powietrza w strefach uciążliwego oddziaływania obiektów:

- uzupełnienie lub wprowadzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej. Na terenach zabudowy mieszkaniowej położonych w ww. strefach wprowadzenie zabezpieczeń przeciwhałasowych.

W celu poprawy jakości czystości powietrza zaleca się przede wszystkim:

- promocję stosowania paliw proekologicznych w gospodarce ciepłej;
- upowszechnianie odnawialnych źródeł energii.

W celu ochrony naturalnego ukształtowania terenu i ochrony powierzchni ziemi przed degradacją i zanieczyszczeniem zaleca się m.in.:

- proekologiczne rozwiązania gospodarki odpadami w obrębie terenów projektowanej zabudowy;
- wykluczenie spod projektowanej zabudowy terenów wymagających dużego zakresu prac niwelacyjnych;
- właściwe zagospodarowanie próchnicznej warstwy glebowej, zdjętej z terenów projektowanej zabudowy;
- rekultywację terenów wyrobisk poeksploatacyjnych złóż kopalin.

W zakresie zachowania ciągłości powiązań przyrodniczych i bioróżnorodności:

– w obrębie barier ekologicznych realizacja przejść umożliwiających swobodną migrację zwierząt i roślin.

7. Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Celem ochrony wartościowych dóbr kultury jest utrwalanie jej tożsamości i odrębności kulturowej oraz ochrona i rehabilitacja ukształtowanych zespołów zabytkowych lub pojedynczych obiektów. Ochronę prawną środowiska kulturowego gwarantują postanowienia ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840). Środowisko kulturowe na obszarze gminy tworzą pojedyncze obiekty zabytkowe. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków i znajduje się w części tekstowej uwarunkowań, a ich położenie w terenie wykazane jest w części graficznej studium na planszy uwarunkowań i kierunków, którą stanowią mapy w skali 1:10000.

W odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują następujące ustalenia:

- wprowadza się zasadę kompleksowej ochrony wartości kulturowych, uwzględniającą wartości historyczne, architektoniczne i krajobrazowe;
- w procesie inwestycyjnym obowiązuje bezwzględny priorytet wymogów konserwatorskich;
- obowiązek powiadomienia ŚWKZ przez właściciela zabytku o jego uszkodzeniu, zniszczeniu, o jakimkolwiek zagrożeniu oraz o zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku;
- wszelka działalność inwestycyjna prowadzona przy tych obiektach oraz w ich otoczeniu wymaga obowiązkowo zezwolenia Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W odniesieniu do obiektów wpisanych do ewidencji zabytków obowiązują następujące ustalenia:

- obowiązek stosowania tradycyjnych materiałów budowlanych przy remontach obiektów zabytkowych;

- dobudowa, rozbudowa, remont obiektu lub jego elementów, zmieniająca jego kształt lub proporcje wymaga uzgodnienia ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- dopuszcza się adaptację obiektów na cele kulturalno – turystyczne z zachowaniem obecnej formy obiektów;
- rozbiórka obiektów budowlanych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wskazanych do zawarcia w gminnej ewidencji zabytków może być przeprowadzona jedynie w przypadkach uzasadnionych, po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i wykonaniu na koszt inwestora inwentaryzacji pomiarowo-fotograficznej;
- zaleca się przeprowadzenie rewaloryzacji zabytkowych założeń parkowych;
- zaleca się utrzymywanie obiektów w należytym stanie estetycznym i technicznym oraz ich najbliższego otoczenia;
- obowiązek powiadomienia ŚWKZ przez właściciela zabytku o jego uszkodzeniu, zniszczeniu o jakimkolwiek zagrożeniu oraz o zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku.

Zabytki archeologiczne określono w części graficznej „Studium” i wykazano w części uwarunkowań.

W odniesieniu do zabytków archeologicznych obowiązują następujące ustalenia:

- zakaz dewastacji terenu poprzez wybiórkę piasku i analogiczne formy zmiany ukształtowania terenu;
- w przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków w granicach wpisu do rejestru tych zabytków; oraz w granicach ich stref ochronnych, wyznaczonych wokół granic wpisu do rejestru zabytków archeologicznych, dla ochrony ich wartości naukowych, ekspozycyjnych, widokowych, istnieje obowiązek podporządkowania wszelkich przyszłościowych zamierzeń inwestycyjnych oraz prac projektowych i wykonawczych ustaleniom i wytycznym Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków, co wiąże się z koniecznością stosownych uzgodnień na etapie planowania, projektowania i wykonawstwa;
- istnieje obowiązek powiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz wójta o znalezieniu przedmiotu, który posiada cechy zabytku oraz zabezpieczenia takiego znaleziska i natychmiastowego wstrzymania dalszych prac, mogących je uszkodzić lub zniszczyć.

Realizacja inwestycji w obrębie stanowiska archeologicznego, w myśl art. 31 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, powoduje konieczność zapewnienia przez inwestora niezbędnych badań archeologicznych, towarzyszących realizacji przedmiotowej inwestycji. W myśl art. 27 ww. ustawy, istnieje także konieczność przygotowania programu prac archeologicznych przez uprawnionego archeologa, w których ujęta będzie analiza oddziaływania przedmiotowej inwestycji na ten zabytek archeologiczny oraz określony zostanie zakres i rodzaj prowadzonych badań, zgodnie z art. 31 ust. 2 tej ustawy.

Program taki należy przedłożyć do uzgodnienia ze stanowiska konserwatorskiego w trybie decyzji, o czym stanowi art. 31 ust. 2. Zapewnienie ww. warunków daje możliwość objęcia właściwą ochroną zabytków archeologicznych, zagrożonych zniszczeniem przez realizację przedmiotowej inwestycji.

Chroni się elementy krajobrazu kulturowego t. j. krzyże, kapliczki i figury przydrożne poprzez:

- utrzymanie obiektów z zachowaniem ich substancji oraz detali architektonicznych, ikonograficznych i stylistycznych,
- zakaz zmiany ukształtowania otaczającego terenu i podejmowania działań skutkujących utrudnionym dostępem i zakłóceniem ekspozycji obiektów,
- zakaz przekształcania obiektów powodujący obniżenie ich wartości kulturowych .

Chroni się miejsca widokowe, oznaczone na załączniku graficznym poprzez:

- zakaz zabudowy kubaturowej przedpola widokowego,
- zakaz zmiany ukształtowania terenu, mogącej przesłonić widok,
- zakaz wprowadzania zalesień i zadrzewień, mogących przesłonić widok,
- zakaz lokalizacji tablic reklamowych, znaków drogowych, mogących przesłonić widok.

Dopuszcza się lokalizację infrastruktury turystycznej, mającej na celu udostępnienie miejsca widokowego.

W gminie Tuczępy nie stwierdzono obiektów dóbr kultury współczesnej, które powinny być objęte ochroną.

Uchwałą Nr XLV/286/2021 Rady Gminy Tuczępy z dnia 19 października 2021 r. przyjęto „Gminny program opieki nad zabytkami dla gminy Tuczępy na lata 2021-2024 r.”.

8. Kierunki rozwoju systemów komunikacji.

Sieć drogowa gminy nie wymaga zasadniczego i szerokiego rozwoju. Tworzy ją stosunkowo gęsta sieć o różnym stanie technicznym, tworząca funkcjonalny układ komunikacyjny, zapewniający dogodnie powiązania z zewnętrzną siecią krajową i spełniający w zadawalającym stopniu aktualne wewnętrzne potrzeby komunikacyjne gminy, proporcjonalnie do istniejącego stanu zainwestowania. Nie wymaga zasadniczej rozbudowy.

Zwiększający się wskaźnik motoryzacji oraz wyznaczanie nowych terenów pod różne formy zabudowy, w tym także mające związek z działalnością gospodarczą, wymagają przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie przebudowy istniejącej sieci dróg, mającej na celu dostosowanie istniejących parametrów stosownie do kategorii i klasy przypisanych im przepisami szczególnymi i prawem miejscowym. Ustalenia Studium” nie wyznaczają nowych przebiegów tras dla dróg publicznych, a także wewnętrznych. Takiej możliwości nie wyklucza się na etapie sporządzania planów miejscowych, pod warunkiem eliminacji włączenia do drogi wojewódzkiej dróg publicznych klasy niższej od L oraz dróg niepublicznych- wewnętrznych, dojazdowych i ciągów pieszo-jezdnych.

Główne uwarunkowania w zakresie kształtowania podstawowego układu komunikacji gminy wynikają z ustaleń „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” oraz „Programu Rozwoju Infrastruktury Transportowej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020” „Strategii rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016–2020 r.” przyjętej przez Radę Gminy Tuczępy, Uchwałą Nr XVII/17/2016 z dnia 09.03.2016 r.

Podstawowy układ komunikacyjny tworzą następujące drogi:

- droga wojewódzka nr 756, klasy (G), Starachowice–Szydłów–Stopnica,
- droga wojewódzka nr 757, klasy (G), Opatów–Staszów–Stpnica,
- sieć dróg powiatowych wymienionych w pkt. 1.6 Rozdziału II – uwarunkowań.

Drogi wojewódzkie – przewidziane do przebudowy do pełnych parametrów drogi głównej. Ustala się zasadę ograniczania obsługi komunikacyjnej terenów przyległych do drogi wojewódzkiej do istniejących zjazdów.

W części graficznej „Studium” wzdłuż dróg wojewódzkich, na odcinku występowania wyznacza się pasy terenów o symbolu MN1 oraz MR1 przewidziane pod zabudowę z dostępnością komunikacyjną do drogi wojewódzkiej, poprzez istniejące zjazdy bądź drogi wewnętrzne, dojazdy i ciągi pieszo-jezdne o przebiegu wyznaczonym ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania lub prawomocnymi decyzjami administracyjnymi, przy uwzględnieniu przepisów szczególnych w tym zakresie.

Sieć dróg powiatowych oznaczonych w rysunku „Studium” numerem drogi, przewidzianych do przebudowy do parametrów wynikających z wymogów aktualnie obowiązujących przepisów szczególnych odnoszących się do ustalonej kategorii.

Obsługujący układ drogowy stanowi sieć dróg gminnych wymienionych w pkt. 1,6 „Uwarunkowań” oznaczonych w części graficznej „Studium” numerem drogi oraz sieć dróg wewnętrznych, stanowiąca dojazdy do terenów zabudowy i pól, niewidocznych w rysunku „Studium”.

Dopuszcza się realizację nowych dróg wewnętrznych, zapewniających dostęp do drogi publicznej dla nowych terenów wyznaczonych pod zabudowę w „Studium”, a także ciągów pieszo – jezdnych, o min. szerokości 6,0 m pod warunkiem wykluczenia włączenia ich do drogi wojewódzkiej.

Przewiduje się, że drogi wewnętrzne i ciągi pieszo – jezdne służące obsłudze zabudowy o różnych funkcjach, będą realizowane ze środków własnych ludności po uzyskaniu dostępności terenowej za zgodą prawnych właścicieli gruntów, przez które wyznaczony został przebieg drogi, na etapie zatwierdzenia podziału geodezyjnego na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, bądź w planie zagospodarowania terenu stanowiącego integralną część projektu budowlanego.

- Odległości zabudowy od krawędzi jezdni dróg publicznych, zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Dla dróg publicznych szerokości pasów drogowych, zgodnie z wymogami przepisów szczególnych.

W przypadku projektowania ścieżek rowerowych szerokość pasa drogowego winna być zwiększona o pas terenu szerokość od 1,5 – 2,5 m stosownie do rodzaju ścieżki.

Dla dróg wewnętrznych szerokość pasa drogowego w liniach rozgraniczających min. 8,0 m.

W liniach rozgraniczających dróg dopuszcza się:

- prowadzenie sieci infrastruktury technicznej na warunkach określonych w przepisach szczególnych na podstawie sporządzonej dokumentacji technicznej. Usytuowanie tej infrastruktury powinno uwzględniać planowaną docelową realizację dróg w uzgodnieniu z zarządcą drogi;
- umieszczanie zieleni izolacyjnej i ozdobnej;
- lokalizację urządzeń obsługi komunikacji zbiorowej (przystanki, zatoki autobusowe);
- lokalizację nieograniczających bezpieczeństwa ruchu obiektów małej architektury oraz reklam;
- lokalizację ścieżek pieszo – rowerowych.

Ustala się obowiązek zaspokojenia potrzeb parkingowych w granicach działki, na której lokalizowana będzie inwestycja zapewniająca odpowiednią liczbę miejsc postojowych dla samochodów, wynikająca z charakteru funkcjonalno – użytkowego inwestycji i zewnętrznych warunków komunikacyjnych, przy zachowaniu następującej ilości miejsc parkingowych:

- 1 miejsce na 1 mieszkanie w zabudowie jednorodzinnej /w tym garażowe/,
- 1 miejsce postojowe na 20 m² powierzchni użytkowej w obiektach usługowych,
- 4 miejsca postojowe na 50 m² powierzchni użytkowej dla obiektów przemysłowych, w tym stanowiska dla samochodów ciężarowych,
- 5 miejsc postojowych na 100 m² powierzchni użytkowej dla obiektów usługowych.

Dopuszczalna jest także realizacja dodatkowych miejsc postojowych w liniach rozgraniczających dróg – ulic w formie zatok i pasów postojowych. Należy przewidywać miejsca dla przechowywania (postoju) rowerów w ilości dostosowanej do indywidualnych potrzeb. Wskaźniki parkingowe zostaną szczegółowo określone w planach miejscowych.

W części graficznej „Studium” wskazano rezerwy terenowe dla ewentualnego ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w rozumieniu przepisów szczególnych w tym zakresie.

W przypadku utworzenia przewidzianego prawem „obszaru ograniczonego użytkowania”, dla części nieruchomości, które znajdują się w jego zasięgu, będą obowiązywać wszelkie ograniczenia w zakresie ich przeznaczenia i sposobu korzystania, określone dla tego „obszaru” prawomocnym rozstrzygnięciem.

Do czasu ich utworzenia, ograniczenia co do zabudowy pasa terenu przylegającego bezpośrednio do drogi publicznej, kształtuje linia zabudowy przewidziana w ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, dla poszczególnych kategorii dróg.

Zmiana ustalonej linii zabudowy może nastąpić wyłącznie w trybie i na zasadach określonych w tej ustawie.

Należy dążyć do stworzenia dogodnych, krótkich i bezpiecznych powiązań dla pieszych. W czasie budowy i modernizacji dróg należy je wyposażać w chodniki i przejścia dla pieszych. Zaleca się adaptację i rozwój sieci oznakowanych szlaków turystycznych, szczególnie w najbardziej wartościowej krajobrazowo, kulturowo i przyrodniczo wschodniej części gminy.

Dopuszcza się wyznaczenie układu ścieżek rowerowych wyznaczonych wzdłuż dróg oraz w terenach rolnych, umożliwiających łączenie miejscowości gminnych i obiekty o wysokich wartościach krajobrazowych, kulturowych i przyrodniczych. Szczegółowy układ dróg rowerowych należy wyznaczyć w planach miejscowych z uwzględnieniem dostępności terenowej, wynegocjowanej z prawnymi właścicielami poszczególnych nieruchomości.

Obsługę komunikacji zbiorowej zapewnia komunikacja PKS i przewoźnicy prywatni.

Podstawowym środkiem komunikacji pozostanie na terenie gminy komunikacja autobusowa. Dopuszcza się rozbudowywanie infrastruktury przystankowej, m.in. wiat i zatok oraz tworzenie ewentualnych pętli autobusowych, stosownie do potrzeb.

Na terenie gminy infrastrukturę kolejową tworzy:

Linia kolejowaj, szerokotorowa relacji Hrubieszów – Sławków, budowana z przeznaczeniem do obsługi Huty Katowice i kopalni siarki jak też linia normalnotorowa zelektryfikowana, relacji Włoszczowice-Chmielów /Kielce-Zamość/ przystosowanej do ruchu osobowego i towarowego, jak też dwie bocznice kolejowe, stwarzają w powiązaniu z istniejącym systemem dróg kołowych o charakterze wojewódzkim i lokalnym szansę stworzenia kompleksu transportowo – przeładunkowego, aktywizującego działalność gospodarczą.

9. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej.

Zaopatrzenie w wodę.

Gmina Tuczępy ma bardzo dobrze rozwinięty system zaopatrzenia w wodę. Gmina jest zwodociągowana w 100 procentach. Z sieci wodociągowej korzysta 95,7 % ogółu mieszkańców. Dostarczana na teren gminy woda pochodzi ze studni głębinowej położonej na terenie miejscowości Szydłów. Natomiast część gospodarstw położonych na terenie miejscowości Dobrów i Rzędów korzysta z wody pochodzącej z ujęcia wody, zlokalizowanego na terenie gminy Staszów.

Perspektywiczny wzrost zapotrzebowania na wodę będzie spowodowany zwiększeniem liczby użytkowników przy uwzględnieniu podwyższonego standardu wyposażenia mieszkań w instalację wodociągową, gazową i odprowadzającą ścieki.

Odprowadzanie ścieków sanitarnych.

Rozwój sieci wodociągowej, obejmującej obszar całej gminy z uwzględnieniem istniejącego stanu zainwestowania, a tym samym wzrost ilości odprowadzanych ścieków bytowo-gospodarczych, stanowiących zagrożenie dla środowiska w przypadku ich odprowadzania w sposób niezorganizowany powoduje wzrost zanieczyszczenia środowiska naturalnego ściekami, w szczególności płytko zalegające wody podziemne oraz ciekły powierzchniowe. W związku z tym, jako do najbardziej pilnych zadań Gminy jest rozbudowa systemu odprowadzania ścieków.

Na wniosek Gminy Tuczępy, zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw wyznaczona rozporządzeniem Nr 29/2007 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 4 października 2007 r. aglomeracja Tuczępy o Równoważnej Liczbie Mieszkańców 2358, została zlikwidowana Uchwałą NR XLIX/887/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. Uchwała ta została podjęta ze względu na zmiany demograficzne, które zaszły od czasu utworzenia aglomeracji. Podyktowana jest również względami ekonomicznymi. W wielu miejscowościach należących do aglomeracji ze względu na niską gęstość zaludnienia nie uzyskano wymaganej liczby nowopodłączonych osób na 1 km budowanej sieci, co jest wyznacznikiem opłacalności realizacji inwestycji. W związku z powyższym, zmieniona została koncepcja zagospodarowania ścieków na terenie gminy Tuczępy. Oczyszczanie ścieków bytowych pochodzących z gospodarstw domowych odbywać się będzie w systemie mieszanym. Rozbudowany zostanie istniejący system kanalizacyjny oraz nastąpi kontynuacja budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

System kanalizacji zbiorczej będzie funkcjonował w oparciu o istniejącą oczyszczalnię ścieków w miejscowości Tuczępy. Oczyszczalnie te gwarantują odprowadzenie ścieków z miejscowości Tuczępy, Wierzbica, Sieczków, Brzozówka. Oczyszczalnia w Tuczępach wyposażona jest w punkt zlewny, umożliwiającą oczyszczanie ścieków dowożonych.

Dla rozwiązania gospodarki ściekowej w miejscowościach Kargów, Januszkowice i Niziny, gdzie dominują bezodpływowe zbiorniki ścieków, planowana jest budowa lokalnego systemu kanalizacji zbiorczej z oczyszczalnią ścieków w Nizinach. W związku z niewykorzystanym potencjałem przepustowości oczyszczalni ścieków w Brzozówce, zostanie podłączona do niej miejscowość Kargów.

W przypadku braku technicznych możliwości przeprowadzenia kanalizacji przez tereny stanowiące lasy, problem sanitacji Kargowa zostanie rozwiązany poprzez przydomowe oczyszczalnie.

Na terenach o zabudowie rozproszonej, niskiej intensywności, których włączenie do kanalizacji zbiorczej nie ma uzasadnienia ekonomicznego i technicznego oraz pozbawionych cieków powierzchniowych o przepływach umożliwiającą odprowadzanie oczyszczonych ścieków z oczyszczalni, przyjęto

konceptje odprowadzania ścieków bytowo–gospodarczych do indywidualnych, przydomowych oczyszczalni ścieków.

Indywidualny – przydomowe oczyszczalnie ścieków w ilości 439 szt. funkcjonują na terenie miejscowości: Jarosławice, Nieciesławice, Chałupki, Dobrów, Rzędów, Podlesie, cz. Wierzbicy, Góra, cz. Sieczkowa.

Obecnie jest ok. 383 zbiorników bezodpływowych. Funkcjonują głównie na terenie miejscowości: Kargów, Januszkowice i Niziny. Punkty zlewne przy oczyszczalniach ścieków umożliwiają wywóz ścieków ze zbiorników bezodpływowych, specjalistycznym transportem asenizacyjnym. Na terenach położonych poza strefami ochronnymi ujęć wody i posiadających właściwe warunki gruntowo – wodne, dopuszcza się możliwość rozsączkowania ścieków w gruncie, po ich uprzednim oczyszczeniu w osadniku. Dla eliminacji zbiorników bezodpływowych z tych miejscowości przewidywana jest budowa kanalizacji zbiorczej z oczyszczalnią ścieków w Nizinach. Ścieki z terenu Kargowa w związku z niewykorzystanym potencjałem przepustowości oczyszczalni w Brzozówce zostanie podłączona do tej oczyszczalni. W przypadku braku technicznych możliwości przeprowadzenia kanalizacji przez tereny stanowiące lasy problem sanitacji miejscowości Kargów zostanie rozwiązany poprzez przydomowe oczyszczalnie.

Przyjęcie rozwiązań technicznych w zakresie gospodarki ściekowej powinny być każdorazowo oparte na ocenie zmiennych uwarunkowań technicznych i środowiskowych, zgodnie z zasadami rachunku ekonomicznego.

Odprowadzanie wód opadowych.

Na obszarze gminy Tuczępy nie istnieje zorganizowany system odprowadzania wód opadowych. Sieć kanalizacji deszczowej istnieje jedynie w formie indywidualnych rozwiązań w ramach zagospodarowania zainwestowanych terenów, a istniejące kolektory deszczowe na wylotach do odbiorników nie posiadają urządzeń do oczyszczania wód opadowych. Wody opadowe na terenie gminy odprowadzane są powierzchniowo do naturalnych odbiorników, którymi są rzeka Wschodnia i inne cieki powierzchniowe poprzez systemy kanałów i rowów melioracyjnych, rowów przydrożnych

Dla stworzenia uporządkowanego systemu odprowadzania wód opadowych należy budować sieć kanalizacji deszczowej, w szczególności na terenach o intensywnej zabudowie i na nowych terenach inwestycyjnych, budując jednocześnie na wylotach do odbiorników wysokosprawne urządzenia do oczyszczania wód opadowych.

Uporządkowanie systemów odprowadzania wód deszczowych wymaga poza zapewnieniem możliwości właściwego przepływu w urządzeniach odprowadzających te wody, budowy obiektów oczyszczających na wylotach do odbiorników.

Sprawnie funkcjonujący system odprowadzania wód opadowych zapobiega podtopieniom i szkodom powstającym na skutek gwałtownych i intensywnych opadów. Wskazuje się na konieczność realizacji i właściwego utrzymania systemów odwodnienia istniejących dróg (rowy, przepusty, kanalizacja opadowa)

Gazyfikacja.

Na terenie gminy Tuczępy występuje infrastruktura gazowa wysokiego ciśnienia: DN300 relacji Zborów –Grzybów; DN 250 relacji Sandomierz–Grzybów; DN 100 zasilający stację gazową Podlesie; DN300/DN 250 zasilający stację gazową Rzędów; Stacja redukcyjno-pomiarowa Podlesie; Stacja redukcyjno-pomiarowa Rzędów. Ze stacji redukcyjno-pomiarowej zlokalizowanej we wsi Podlesie gaz ziemny wysokometanowy GZ–50 o ciśnieniu nominalnym CN 0,4 MPa rurami PE doprowadzony jest do wszystkich wsi. Dla gazociągów wysokiego ciśnienia obowiązują szerokości stref kontrolowanych w zależności od funkcji obiektów i budowli, reguowane Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. W strefach kontrolowanych nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz podejmować działań, mogących spowodować uszkodzenia gazociągów podczas ich użytkowania.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych – rurociągi przemysłowe dalekosiężne, służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie. Obiekty stacji paliw płynnych tj .zbiorniki i rurociągi technologiczne powinny być usytuowane w odległości minimum 20 m od gazociągów wysokiego ciśnienia. Drogi powinny być projektowane i lokalizowane względem gazociągu wysokiego ciśnienia z zachowaniem odległości podanych w ustawie o drogach publicznych oraz w taki sposób, aby strefa kontrolowana gazociągów nie oddziaływała na pas drogowy.

Na całym jej obszarze ustala się możliwość umieszczania elementów sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia, zarówno w pasach drogowych, jak i na gruntach prywatnych właścicieli; dla realizacji przyłączy do poszczególnych nieruchomości wyznaczonych ustaleniami „Studium” pod zabudowę przy uwzględnieniu uwarunkowań podstawowego zakresu budowy i eksploatacji sieci gazowych, określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowniczego i przepisów związanych z przedmiotowym rozporządzeniem.

Elektroenergetyka.

Przez obszar gminy Tuczępy przebiegają trasy tranzytowo-systemowych linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć oraz linii średniego napięcia o znaczeniu lokalnym. Tranzytowo-systemową sieć najwyższych napięć tworzą linie: 400 kV relacji Elektrownia Połaniec-stacja systemowa 400kV Kielce oraz 220 kV relacji Elektrownia Połaniec – stacja systemowa 220/110 kV Radkowice. Tranzytowo-systemową sieć wysokiego napięcia tworzą 3 linie 110 kV – wyprowadzone z GPZ 110/15kV Grzybów, znajdującego się poza granicami opracowania.

Zakłada się zachowanie istniejącego układu zasilania elektroenergetycznego, rozwiniętego na terenie gminy w postaci linii odgałęźnych i odczepowych średniego napięcia zasilających stacje transformatorowe w poszczególnych sołectwach, zasilanego magistralną, napowietrzną linią 15 kV z GPZ w Grzybowie. Wszystkie miejscowości włączone są do sieci elektroenergetycznej.

Istniejący na terenie gminy system zasilania elektroenergetycznego odbiorców komunalnych, który tworzą sieć napowietrznych linii 15kV zasilających stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz wyprowadzona z tych stacji rozdzielcza sieć elektroenergetyczna niskiego napięcia w generalnym układzie systemowym zapewnia pełne pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną przez odbiorców we wszystkich miejscowościach.

Część istniejących stacji transformatorowych o niskiej mocy, a także część napowietrznych linii średniego i niskiego napięcia posiada parametry wymagające sukcesywnej przebudowy i rozbudowy istniejących urządzeń i odcinków sieci elektroenergetycznej.

Pokrycie przyrostu zapotrzebowania mocy przez istniejących i nowych odbiorców oraz zapewnienie ciągłości i właściwych parametrów zasilania wymagało będzie:

- budowy linii energetycznych 110kV, SN i nN,
- budowy nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV;
- rozbudowy sieci elektroenergetycznych średniego napięcia;
- rozbudowy sieci elektroenergetycznych niskiego napięcia w celu umożliwienia przyłączenia nowych odbiorców.

Ważnym zadaniem związanym z zapewnieniem właściwych warunków zasilania odbiorców będzie przeprowadzenie prac związanych z reelektryfikacją na terenach wymagających poprawy warunków napięciowych. Dotyczy to terenów, na których eksploatowane są stacje transformatorowe starego typu i sieć elektroenergetyczna o przekrojach niedostosowanych do obecnych potrzeb.

Zaspokajanie zwiększonego zapotrzebowania na energię z uwagi na dalszy rozwój sieci osiedleńczej będzie wymagało wymiany, bądź dodania transformatorów, budowy nowej stacji trafo i likwidacji napowietrznych linii NN. W związku z czym w zapisach „studium” przewiduje się nieuściślone rezerwy terenowe dla budowy stacji transformatorowych SN/nN oraz linii energetycznych. Uściślenie ich przebiegu winno nastąpić na etapie sporządzania planu miejscowego dla obszaru gminy Tuczępy.

Preferuje się pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną ze źródeł odnawialnych. Z uwagi na fakt, że realizacja systemu dokonującego konwersji energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną nie stwarza zagrożenia dla środowiska naturalnego, nie produkuje odpadów i nie emituje hałasu, dopuszcza się w zasięgu gruntów o dużych areałach rolniczych i pozbawionych jakiegokolwiek

zabudowy w strefie rolnej (znajdujących się poza obszarem funkcjonalnym DG) – dopuszcza się lokalizację elektrowni słonecznych, potocznie nazywanych „farmami fotowoltaicznymi”, o mocy nieprzekraczającej 1000 kW. Ich lokalizację warunkuje się spełnieniem wymagań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zróżnicowanych w zależności od położenia i cech poszczególnych fragmentów terenu. Nie dotyczy to gruntów rolnych, których zakaz zabudowy wynika z ustaleń „Studium”, bądź z przepisów szczególnych. Dotyczy to zarówno elektrowni dla potrzeb własnych gospodarstw domowych, jak też do celów dystrybucji do sieci energetycznej.

Uszczegółowienie zasad ich realizacji odnosi się do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, stosownie do zindywidualizowanych cech terenów poszczególnych jednostek osadniczych z zachowaniem wymogów przepisów szczególnych, mających odniesienie do przedmiotu inwestycji.

Szczególnie wskazane jest wprowadzanie proekologicznych rozwiązań dotyczących indywidualnych gospodarstw domowych, takich jak wykorzystanie energii słonecznej.

Telekomunikacja.

Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu – w szerokim zakresie – do łączności telefonicznej oraz wszelkich usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych zapewnia centrala telefoniczna zlokalizowana na terenie gminy Tuczępy, posiadająca odpowiednią rezerwę pojemności oraz rozbudowa telefonicznej sieci wiejskiej.

Uzupełnieniem dla przewodowej łączności telefonicznej będzie telefonia komórkowa.

Stacja bazowa telefonii komórkowej zlokalizowana na kominie Zakładu Produkcji Chemicznej w Dobrowie, na całym obszarze gminy zapewnia możliwość korzystania z telefonów komórkowych.

Na całym obszarze gminy ustala się możliwość realizacji sieci telekomunikacyjnej, służącej do zapewnienia szerokopasmowego dostępu do Internetu, do której mają zastosowanie postanowienia ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Gospodarka odpadami.

Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi stanowi istotny czynnik wpływający na stan środowiska naturalnego. Do głównych zadań systemu gospodarki odpadami należy zaliczyć:

- edukację ekologiczną społeczeństwa,
- uporządkowanie gospodarki odpadami w gminie, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów, wdrożenie procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów w ramach przewidywanych do osiągnięcia celów krótko i długookresowych,
- osiągnięcie wymaganych prawem poziomów odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Na obszarze Gminy Tuczępy istnieją: Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp z o.o w miejscowości Rzędów, na terenie byłej kopalni Siarki „Grzybów”, działający w ramach „Kompleksowego systemu gospodarki odpadami”, obejmującego 18 gmin. Został on wybudowany zgodnie z wymogami ochrony środowiska według prawa polskiego i UE. Przyjmowane są do przetwarzania odpady, zmieszane, selektywne oraz problemowe, czyli wielkogabarytowe. Składowanie odpadów odbywa się na terenie Gminy Staszów.

W celu zrationalizowania gospodarki odpadami uznaje się za celowe wprowadzenie na szeroką skalę praktyki selektywnego gromadzenia odpadów w miejscach ich powstawania, umożliwiającego odzyskiwanie surowców wtórnych. Wprowadzenie tej formy gromadzenia odpadów, obok korzyści z odzyskanych surowców wtórnych, pozwoli na zmniejszenie ilości odpadów odwożonych na składowisko. Wśród działań prowadzonych do ograniczania liczby odpadów ważną rolę odgrywają akcje informacyjno-edukacyjne, którą to działalność prowadzi także ZGOK. Ważna jest także kontrola umów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli oraz kontrola przedsiębiorców w zakresie działalności związanej z odbiorem odpadów.

10. Kierunki i zasady ukształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Gleby gminy Tuczępy wykazują duże mozaikowe zróżnicowanie pod względem bonitacyjnym, jak i kompleksów przydatności rolniczej. W przybliżeniu można ocenić, że grunty dobre (II-III b), średnie (IV a i IV b) oraz słabe (V i VI) zajmują obszary o zbliżonych powierzchniach. Generalnie w skali

całej gminy największy udział mają kompleksy zbożowo - pastewny mocny oraz żytnio - ziemniaczany słaby, a dość duży udział mają kompleksy żytnio - ziemniaczany dobry, żytnio-łubinowy, zbożowo - pastewny słaby i pszenno dobry. Niewielki udział mają kompleksy pszenno wadliwy i żytnio - ziemniaczany bardzo dobry, a zupełnie brak kompleksu pszenno bardzo dobrego.

Najlepsze gleby koncentrują się w centralnej części gminy w rejonie wsi Sieczków, Tuczępy, Wierzbi-ca, Dobrów, Rzędów oraz na zachód i na północ od Nizin. Są to głównie czarne ziemie zdegradowane i w niewielkim stopniu czarne ziemie właściwe. Gleby te wykształcone zostały na podłożu ilastym (iły krakowieckie), gliniastym (głina zwałowa oraz deluwia), a także na obszarach torfowych zalegających na łąkach na północ od Nizin. Część tych gleb usytuowana na zboczach i stokach ulega intensywniejszej erozji, a gleby utworzone na podłożu bardziej gliniastym są okresowo podmokłe. Obszary występowania tych gleb zajmują ca 20% powierzchni gminy i obejmują kompleksy przydatności rolniczej: pszenno dobry, żytnio dobry i bardzo dobry oraz pastewny mocny.

Gleby średniej jakości występują w zachodniej części gminy (rejon Kargowa i Brzozówki), w centralnej części pasem od Chałupki przez Sieczków i Tuczępy do Nizin oraz w dużym kompleksie od Sachalina po Dobrów i Rzędów. Są to gleby brunatne wylugowane i kwaśne, a niekiedy brunatne właściwe. Gleby te powstały na glinach zwałowych. W obszarach dolinnych gleby te są nadmiernie wilgotne. Obszary występowania tych gleb zajmują powierzchnię około 35% powierzchni gminy i obejmują kompleksy przydatności rolniczej: żytnio - ziemniaczany słaby, żytnio - łubinowy, zbożowo - pastewny słaby, a także pszenno wadliwy, żytnio - ziemniaczany bardzo dobry i dobry zbożowo - pastewny górski.

Gleby słabe przeważają w zachodniej części gminy (rejon wsi Kargów, Brzozówka, Pastwisko, Chałupki, Grzymała), wzdłuż południowej granicy gminy (Nieciesławice, Jarosławice, Niziny i Młyńcza) oraz płacami w rejonie wsi Sachalin, Rudki, Góra, Januszkowice i Kolonia Rzędów. Są to głównie gleby bielcowe i pseudo-bielcowe, wykształcone na podłożu piaszczystym oraz madach i mułkach rzecznych (osady rzeczne i wodnolodowcowe), a w związku z tym często są albo zbyt przepuszczalne dla wody albo zbyt mokre. Obszary występowania tych gleb zajmują powierzchnię ca 45% powierzchni. Znaczne obszary gminy zajmują gleby o najwyższej klasie bonitacji. Są to grunty klasy II i III, których przeznaczenie dla potrzeb zabudowy niezwiązanej z obsługą gospodarstw rolnych, ograniczona ustaleniami niniejszego „Studium” do niezbędnego minimum.

Istotnym składnikiem oceny jakości gleb na terenie Gminy jest poziom zakwaszenia oraz stopień zanieczyszczenia metalami ciężkimi. Zakwaszenie zależy od rodzaju skały macierzystej, natężenia procesów degradacyjnych (np. erozji wodnej, ługowania, zasolenia), a także od ogólnego poziomu kultury rolnej. Gleby silnie zakwaszone posiadają niższą przydatność rolniczą, cechują się słabszą przyswajalnością składników pokarmowych oraz wymagają większych nakładów na rekultywację.

Pogorszenie właściwości użytkowych gleby zachodzi pod wpływem czynników naturalnych oraz antropogenicznych. Czynnikiem antropogenicznym powodującym niszczenie gleb jest niewłaściwe użytkowanie gruntów lub niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin i nawozów sztucznych. Z punktu widzenia ochrony środowiska najważniejsze jest zapobieganie zanieczyszczeniu gleb metalami ciężkimi. Tego typu zanieczyszczenia występują przy szlakach komunikacyjnych oraz w rejonach składowisk odpadów komunalnych.

Według założeń „Studium” produkcja rolna na obszarze gminy Tuczępy będzie prowadzona w oparciu o indywidualne gospodarstwa rodzinne. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 4,93 ha . Działalność rolnicza polegać będzie na prowadzeniu działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym produkcji ogrodniczej, sadowniczej.

Doskonalenie produkcji rolnej będzie następować poprzez:

- preferowanie rozwoju indywidualnych gospodarstw łączących się w związki partnerskie, specjalizujące się w produkcji towarowej i zdrowej żywności;
- stosowanie odmiennych agrotechnik lub specjalnego zagospodarowania na terenach podatnych na procesy erozyjne;
- zagospodarowanie istniejących, niewykorzystanych w pełni terenów w sposób racjonalny;
- kompleksowa ochrona gruntów rolnych przed degradacją i nieuzasadnionym zainwestowaniem gruntów rolnych chronionych prawem.

Na terenach rolnych dopuszcza się:

- drogi wewnętrzne, ścieżki turystyczne, rowerowe i konne,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- urządzenia rekreacji i sportu należące do zadań samorządowych,
- stawy hodowlane i małe zbiorniki wodne o funkcji retencji rolniczej, urządzenia melioracji wodnych, przy uwzględnieniu warunków hydrologicznych z preferencją ich lokalizowania w zlewniach rzek i małych cieków wodnych,
- utrzymanie istniejącej zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej z możliwością jej uzupełnienia, odbudowy, rozbudowy, nadbudowy i przebudowy,
- budowę nowych budynków zaliczonych do zabudowy zagrodowej, mającej związek z gospodarstwem rolnym o powierzchni przekraczającej średnią gospodarstwa rolnego w gminie oraz budynków i urządzeń służących bezpośrednio produkcji rolniczej uznanej za dział specjalny według przepisów szczególnych, a także służących produkcji rolniczej oraz przetwórstwu rolno – spożywczemu pod warunkiem, że teren nie podlega zakazowi zabudowy na podstawie ustaleń niniejszego „Studium” i przepisów szczególnych.

Grunty leśne w gminie Tuczępy zajmują 25,4% ogólnej powierzchni, co przy średniej wojewódzkiej 28,0% kwalifikuje ją do gmin o średniej lesistości.

Stan biologiczny drzew w drzewostanach sosnowych nie budził zastrzeżeń, nie ulega pogorszeniu stan zdrowotny i kondycja biologiczna drzewostanów.

Celem nadrzędnym spośród podstawowych celów i zasad gospodarki leśnej, określonych w ustawie o lasach, jest trwale utrzymanie lasów dla ciągłego spełniania przez nie wielostronnych funkcji środowiskotwórczych, społecznych, ochronnych i gospodarczych.

Realizacja tego celu wymaga zwiększania odporności drzewostanów, m.in. poprzez zachowanie i wzbogacanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego ekosystemów leśnych, a jednym z podstawowych narzędzi jego realizacji jest plan urządzenia lasu. W planowaniu urządzeniowym uwzględniane są wytyczne zawarte w: „zasadach hodowli lasu”, „instrukcji ochrony lasu”, „instrukcji ochrony przeciwpożarowej” i innych zasadach, instrukcjach i wytycznych, obowiązujących aktualnie w Lasach Państwowych.

Ze względu na powyższe uwarunkowania, kompleksy leśne poza obszarem funkcjonalnym DG pozostają w dotychczasowym użytkowaniu.

Przy wyznaczaniu terenów do zalesienia przyjęto zasadę zalesiania w pierwszej kolejności terenów szczególnie trudnych rolniczo, o dużym narażeniu na erozję; terenów zdegradowanych, stoków, źródlisk, obrzeży dolin cieków powierzchniowych. Poza terenami wskazanymi do zalesienia, dolesiane mogą być obszary o małej przydatności dla rolnictwa, zgodnie z potrzebami lokalnymi.

Tereny zdegradowane przez eksploatację złóż siarki, należy zrehabilitować w kierunku leśnym.

W strefach technicznych linii elektroenergetycznych i gazociągu wysokiego ciśnienia oraz w strefie potencjalnego uciążliwego oddziaływania terenów komunikacyjnych (linii kolejowej), należy wprowadzić istotne ograniczenia w sposobie użytkowania i zagospodarowania.

W polityce rolnej województwa świętokrzyskiego w gminie Tuczępy do 2020 r. planowane jest zalesienie 1000,00 ha gruntów. Zalesienia gruntów rolnych będą prowadzone zarówno przez Lasy Państwowe oraz osoby fizyczne.

W celu utrzymania dobrej kondycji i zachowania różnorodności biologicznej zbiorowisk leśnych wprowadza się obowiązek:

- ochrony zgodnie z ustaleniami wynikającymi z przepisów szczególnych, mających na celu zachowanie przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych walorów terenów leśnych;
- prowadzenie gospodarki leśnej w odniesieniu do lasów państwowych, zgodnie z planem urządzenia lasów;
- prowadzenie gospodarki leśnej, w odniesieniu do lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, zgodnie z uproszczonymi planami urządzenia lasów poszczególnych wsi (w przypadku braku tych planów zasady gospodarki leśnej ustala właściwy starosta);
- uwzględnienie ustaleń programu ochrony przyrody opracowanego przez Nadleśnictwo Chmielnik. Dopuszcza się realizację:

- obiektów i urządzenia gospodarki leśnej,
- niezbędnych dróg dojazdowych i elementów infrastruktury technicznej,
- ścieżek/szlaków spacerowych, edukacyjnych, rowerowych, konnych, obiektów małej architektury, zgodnie z planem urządzenia lasu.

W studium zakłada się powiększenie zasobów leśnych poprzez: zalesianie gruntów mało przydatnych do produkcji rolnej (V i VI klasy bonitacyjnej), wnioskowanych do zalesienia przez ich prawnych właścicieli; zalesianie terenów łączących rozdrobione kompleksy leśne i grupy zadrzewień oraz zadrzewianie stromych zboczy celem powstrzymania procesów erozyjnych.

Zwiększenie lesistości korzystnie wpłynie na warunki glebowe, podniesienie wartości biologicznej obszaru, podniesienie walorów krajobrazowych a także na podniesienie retencyjności na obszarze gminy i jej sąsiedztwa oraz warunki klimatyczne obszaru gminy.

Dla potrzeb realizacji polityki przestrzennej gminy w zakresie określonej w niniejszym „Studium” dla terenów wyznaczonych pod zabudowę obejmujących grunty rolne w klasach bonitacyjnych II i III, w zakresie uściślonym na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wystąpi obowiązek uzyskania zgody na przeznaczenie na cele nierolnicze i leśne, na zasadach i w trybie przewidzianym ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1161). W wyjątkowych przypadkach może dotyczyć to enklaw użytków leśnych.

11. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

Na obszarze gminy Tuczępy nie występują złoża kopalin, których eksploatacja wymagałaby wyznaczenia w złożu kopaliny filaru ochronnego dla jakichkolwiek obiektów lub obszarów.

12. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów.

Na obszarze gminy Tuczępy nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.

13. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, remediacji i obszary zdegradowane.

Na obszarze Gminy Tuczępy przeprowadzono prace rekultywacyjne – remediacyjne obejmujące tereny po wydobyciu siarki. Rekultywacja tych terenów została zakończona. Zakres rekultywacji spowodował przywrócenie ich dla określonego w „Studium” planowanego sposobu użytkowania związanego z działalnością gospodarczą. Aktualnie nie wskazuje się terenów wymagających rehabilitacji lub rekultywacji i remediacji. Zgodnie z wyznaczonymi „obszarami funkcjonalnymi” w wyniku realizacji w ich zasięgu obiektów o funkcji dla nich przypianych, mogą ulegać one częściowym przekształceniom, których przywrócenie do stanu pierwotnego wymaga sukcesywnej rekultywacji (remediacji) w sposób określany każdorazowo w projekcie rekultywacji.

Przyjęty Uchwałą Nr XXVII/184/2016 Rady Gminy Tuczępy z dnia 27 grudnia 2016 r. „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Tuczępy na lata 2016-2023” uwzględnia wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Wytyczne w zakresie rewitalizacji, zostały wydane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1460), oraz z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Przedstawione w Programie Rewitalizacji działania służą wspieraniu procesów rewitalizacji poprzez aprobowanie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, warunkującą rozwój gminy i umożliwiającą poprawę jakości życia. Dokument obejmuje zagadnienia związane z mechanizmami zapewnienia komplementarności między poszczególnymi

przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz działaniami podmiotów i funduszy na obszarze objętym Programem Rewitalizacji, uwzględnia plan rzeczowo-finansowy (wraz ze źródłami finansowania) oraz dostępne instrumenty wdrażania programu, jego monitoring oraz komunikację społeczną.

Na obszarze Gminy wyznaczono obszary, na których koncentrują się negatywne zjawiska społeczne, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, kwalifikujące się do wyznaczenia w „Studium” jako tereny zdegradowane, które obejmują miejscowości Gminy Tuczępy: Grzymała, Kargów, Nieciesławice, Tuczępy. Z uwagi na fakt, że obszar zdegradowany obejmuje tereny najsilniej nasycone współwystępowaniem problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennofunkcjonalnych i technicznych, a zatem najbardziej wymagające kompleksowej interwencji, za obszar rewitalizacji uznano obszary zamieszkane miejscowości: Grzymała, Nieciesławice i Tuczępy.

Głównym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest wyprowadzenie z sytuacji kryzysowej obszarów zdegradowanych miejscowości: Grzymała, Nieciesławice i Tuczępy, poprzez kompleksowe rozwiązanie problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennie-funkcjonalnych i technicznych oraz ukierunkowanie na trwały rozwój. Proces opracowania Programu Rewitalizacji obejmuje 3 fazy: przygotowawczą, diagnozowania i projektowania. Zawarta Lokalnym Programie Rewitalizacji diagnoza społeczno-gospodarcza dla Gminy Tuczępy spełnia wszystkie zapisy i wskazania wynikające z ustawy o rewitalizacji oraz „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020”. Dokument Programu Rewitalizacji będzie stanowił podstawę formalną do ubiegania się o dofinansowanie planowanych działań rewitalizacyjnych ze środków Unii Europejskiej. Dokument będzie ponadto stanowił narzędzie umożliwiające przygotowanie i wdrażanie konkretnych działań, które przyczynią się do usunięcia zjawisk kryzysowych występujących na wskazanych obszarach. Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji przyczyni się do rozwiązania problemów Gminy Tuczępy oraz wspierania jej rozwoju i poprawy atrakcyjności.

14. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

Na obszarze gminy Tuczępy występują tereny zamknięte - linii kolejowych na podstawie Decyzji NR 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.

Tereny zamknięte obejmują następujące działki:

- obręb 0002 Chałupki 148/1, 149/1, 150/1, 150/2, 151/1, 160, 162/1;
- obręb 0003 Dobrów 149/13, 163/1, 163/2, 163/3, 163/4, 163/5, 163/6, 163/7, 163/8, 163/9, 163/10;
- obręb 0005 Grzymała 22/1, 23/1, 24/1, 25/1, 26/1, 28/1, 29/1, 30/1, 31/1, 32/1, 37/1, 37/3, 37/4, 37/5, 37/6, 40/1, 77/1, 346/1, 369/1, 370/2, 373/2, 374/2, 377/1, 381/2, 386/2, 387, 394/2, 394/3, 395/1, 399/2, 400/2, 406/2, 407/1, 414, 429/1, 430/1, 431/1, 432/1, 433/1, 434/1, 434/2, 434/3, 434/4, 434/5, 434/6, 434/7, 434/8, 434/9, 434/10, 434/11, 434/12, 434/13, 434/14, 434/15, 434/16, 434/17, 434/18, 434/19, 434/20, 434/21, 447/1, 448/1, 517/1, 518/1, 519/1, 520/1, 521/1, 522/1, 523/1, 524/1, 527/1, 528/1, 531/1, 532/1, 533/1, 536/1, 537/1, 538/1, 541/1, 543/1, 546/1, 691/1, 693/1, 696/1, 697/1, 700/1, 701/1, 702/1, 703/1, 704/1, 709/1, 716, 718, 719, 730/1, 732/1, 794;
- obręb 0010 Niziny 80/1, 1008/1, 1008/2, 1008/3, 1008/4, 1008/5, 1008/6, 1008/7, 1008/8, 1008/9, 1008/10, 1008/11, 1008/12;
- obręb 0011 Podlesie 227/1, 228/1, 286/3, 287/3, 288/3, 295/3, 296/3, 297/3, 298/3, 299/3, 300/3, 301/5, 301/7, 302/3, 303/3, 304/5, 304/7, 305/3, 306/3, 307/3, 308/3, 309/3, 310/3, 311/3, 312/3, 313/3, 314/3, 315/3, 316/3, 317/3, 318/3, 319/3, 320/3, 321/3, 322/3, 323/3, 324/3, 338/3, 368/5, 369/1, 370/1, 371/1, 375/3, 376/3, 376/5, 377/1, 380/3, 380/5, 381/3, 381/5, 382/3, 382/5, 383/1, 407/3, 418, 419/1, 419/2, 419/3, 419/4, 419/5, 419/6;
- obręb 0012 Rzędów 212/2, 212/3, 212/4, 212/5, 212/6, 212/7, 339/8;
- obręb 0013 Sieczków 29/1, 29/4, 31/1, 31/4, 33/1, 33/4, 35/1, 35/3, 37/1;
- obręb 0015 Wierzbica 728/2, 728/3, 728/4, 728/5, 728/6, 728/7, 728/8, 728/9, 728/10, 728/11, 728/12, 728/13, 728/14, 728/15, 728/16, 728/17, 728/18, 728/22, 728/24.

15. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 1000 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowania i użytkowania terenu.

Na obszarze gminy Tuczępy wyznaczono (zgodnie z dyspozycją określoną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii (farmy fotowoltaiczne) o mocy zainstalowanej większej niż 1000 kW, wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Obowiązkiem obligatoryjnym jest bowiem wprowadzenie ww. terenów do „Studium”, z wyłączeniem wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW, zlokalizowanych na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki – w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz urządzeń innych niż wolnostojące. Negatywne oddziaływanie powinno zostać ograniczone do granic wyznaczonego terenu inwestycji – zatem za zasięg strefy ochronnej uznaje się obszar przewidziany pod instalację fotowoltaiczną. Na terenie gminy obszary te określono symbolem „Pef”. Dopuszcza się realizację farm fotowoltaicznych na obszarze funkcjonalnym „DG” z uwzględnieniem obowiązujących przepisów oraz warunkowań realizacyjnych określonych dla tego obszaru funkcjonalnego w pkt. 1,2 niniejszej części tekstowej. Ich lokalizację warunkuje się spełnieniem wymagań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zróżnicowanych w zależności od położenia i cech poszczególnych fragmentów tego obszaru. Uszczegółowienie zakresu programowego oraz przebiegu granic terenu dla ich realizacji z eliminacją wzajemnych kolizji, odnosi się do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, stosownie do rzeczywistych potrzeb inwestycyjnych.

Zakres programowy poszczególnych funkcji wyznaczonych w zasięgu obszarze DG, nie może skutkować zwiększeniem zasięgu strefy ochronnej, wyznaczonej w części graficznej „Studium”, dla obszaru DG. Wprowadzając urządzenia wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, należy mieć na uwadze, żeby winny one charakteryzować się nowoczesną technologią i najwyższymi standardami z punktu widzenia ochrony przed uciążliwościami w rozumieniu przepisów szczególnych.

16. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej.

Na obszarze Gminy Tuczępy nie występują obszary, dla których obowiązek sporządzenia miejscowego planu wynika o z art. 10 ust. 2 pkt. 8 ustawy z dnia z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Nie występują także uwarunkowania formalno – prawne wynikające z przepisów odrębnych, które narzucałyby obowiązek sporządzenia planów miejscowych.

Istniejąca struktura własnościowa i przestrzenna gruntów pozwala na rozwój wyznaczonych w studium „obszarów funkcjonalnych” bez narzucania obowiązkowego przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Niemniej jednak, w indywidualnych przypadkach pojedynczych inwestorów, jeśli zaistnieje taka potrzeba podyktowana rodzajem przedsięwzięcia, scalenie i podział nieruchomości zawsze może nastąpić na wniosek zainteresowanych zgodnie z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. W gminie Tuczępy nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 1000 m². Za obszary przestrzeni publicznych (przez co należy rozumieć obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno–przestrzenne) uznaje się teren centrum miejscowości gminnej w sąsiedztwie Urzędu Gminy i skoncentrowanych usług o znaczeniu lokalnym, wyznaczony na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

17. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Obszary, dla których gmina w pierwszej kolejności zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego to:

- wielofunkcyjnej działalności gospodarczej oznaczonego w rysunku „Studium” symbolem DG, z uwzględnieniem ustaleń obowiązującego w jego zasięgu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, uchwalonego Uchwałą Nr VI/42/99 Rady Gminy Tuczępy z dnia 17 maja 1999r w sprawie zmiany Nr 2 – „Dobrów 1” części miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy, na obszarze gminy Tuczępy.
Obowiązujący plan miejscowy dotyczy lokalizacji gminnego składowiska odpadów komunalnych wraz z rezerwą terenu pod obszar ograniczonego użytkowania wraz z drogami dojazdowymi. Nie wyklucza się zmiany jego ustaleń w dostosowaniu do przeznaczenia przewidzianego dla obszaru DG w zasięgu, którego położony jest obszar objęty planem miejscowym, w trybie przewidzianym ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- zabudowy, wyznaczonej wzdłuż dróg wojewódzkich 756 i 757, oznaczonej w rysunku symbolem MN1 oraz MR1,
- teren zbiornika wodnego „Brzozówka” wraz jego obrzeżem przeznaczonym do rekreacji (w przypadku podjęcia czynności formalno –prawnych o jego realizacji).

Ustalenia „Studium” stanowią, że polityka przestrzenna gminy Tuczępy winna być realizowana w oparciu o ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzanych sukcesywnie dla obszaru całej gminy, o sporządzeniu których każdorazowo przesądzi Rada Gminy Tuczępy w drodze uchwały, w miarę występujących potrzeb i środków finansowych.

Zajęcie gruntów rolnych na cele nierolnicze w klasach bonitacyjnych II i III występujących w zasięgu terenów wyznaczonych w części graficznej pod zabudowę, wymaga uzyskania stosownej zgody w trybie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, która uzyskiwana jest wyłącznie na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

18. Zasady prowadzenia polityki przestrzennej.

Osiągnięcie określonych celów zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga prowadzenia zdecydowanej, świadomej i kompleksowej polityki przestrzennej, obejmującej wszystkie dziedziny gospodarowania i wszystkie systemy budujące te działania. Polityka ta powinna być nakierowana przede wszystkim na ochronę cennych wartości naturalnego środowiska, do których zaliczają się wartości krajobrazowe i kulturowe oraz zapewnienie niezbędnych uzasadnionych rezerw terenowych dla realizacji funkcji związanych z różnymi formami zabudowy.

Instrumentem polityki przestrzennej dla realizacji celów strategicznych będzie:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy umożliwiające prowadzenie właściwej polityki przestrzennej w zakresie: gospodarki gruntami w oparciu o postanowienia ustawy o gospodarce nieruchomościami, mającej na celu tworzenie skomasowanych zasobów gruntów; realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej; aktywizacji gospodarczej.
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy Tuczępy sporządzany sukcesywnie dla poszczególnych sołectw w miarę występujących potrzeb i posiadanych środków finansowych w kolejności opracowania, o której przesądzać będzie każdorazowo Rada Gminy Tuczępy w drodze stosownych uchwał przy uwzględnieniu również wskazań w tym zakresie określonych niniejszym „Studium”.

Planowanie przestrzenne jest procesem ciągłym, polegającym na sporządzaniu miejscowych planów, ich realizacji w formie decyzji administracyjnej oraz aktualizacji.

Niezbędne jest więc ciągłe analizowanie skutków realizacji obowiązującego prawa miejscowego, jak też „Studium” w powiązaniu z okresową oceną zmian zagospodarowania przestrzennego i potrzebami inwestycyjnymi społeczności gminnej.

Obowiązek taki wynika z postanowień art. 32 ustawy o planowaniu i gospodarowaniu przestrzennym.

Oceny umożliwiają sprecyzowanie zakresu niezbędnych zmian i opracowanie programów sporządzenia zarówno zmiany „Studium”, jak też miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na całym obszarze gminy winny obowiązywać następujące działania w zakresie zagospodarowania przestrzennego, gwarantujące osiągnięcie wyznaczonej polityki przestrzennej gminy:

- ochrona istniejących układów przestrzennych wsi wraz z tradycyjną zabudową oraz podziałem pól, poprzez kontynuację naturalnych kierunków rozwoju wsi;
- ochrona walorów widokowych krajobrazu otwartego, terenów gleb o najwyższej przydatności rolniczej, terenów leśnych, zbiorników i cieków wodnych oraz innych terenów na podstawie przepisów odrębnych poprzez wprowadzenie ograniczeń, bądź zakazów zabudowy tych terenów. Zgodnie z ustawą Prawo wodne – zabrania się niszczenia i uszkodzania urządzeń melioracji wodnych.
- Wszelkie inwestycje mogące mieć wpływ na urządzenia melioracji wodnych oraz powierzchniowe wody płynące, do których prawa właścicielskie w imieniu Skarbu Państwa wykonuje Marszałek Województwa, wymagają uzgodnienia ze Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie.
- koncentracja projektowanego zainwestowania mieszkaniowego, usługowego i produkcyjnego;
- obowiązek realizacji zieleni: przydomowej (spełnienie wymogu zapewnienia odpowiedniej do rodzaju zabudowy powierzchni biologicznie czynnej), zieleni towarzyszącej, uwzględniającej ochronę walorów krajobrazowych i estetycznych terenu inwestycji usługowych i produkcyjnych; zieleni osłonowej w otoczeniu dysharmonijnych obiektów, zieleni izolacyjnej,
- dalsze porządkowanie gospodarki wodno – ściekowej,
- planowanie i realizacja miejsc postojowych w ramach zagospodarowania terenu inwestycji,
- ochrona obiektów zabytkowych oraz dóbr kultury współczesnej,
- zakaz budowy na całym obszarze gminy, wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni określonej w przepisach odrębnych,
- zakaz zabudowy terenów położonych w zasięgu strefy technicznej i w innych strefach ochronnych, których zakaz zabudowy wynika z przepisów szczególnych, bądź ustaleń niniejszego „Studium”. Odstępstwo od tej zasady – na warunkach określonych w przepisach szczególnych w tym zakresie.
- realizacji obiektów budowlanych w pasie terenu przylegającego do drogi wojewódzkiej wyłącznie za pośrednictwem zjazdów istniejących i dróg wewnętrznych, określonych ustaleniami mpzp, skutkującej tworzenie bezpośrednich zjazdów z drogi wojewódzkiej.

W zakresie ochrony przeciwpożarowej i przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom:

- pokrycie obecnego i przyszłego zapotrzebowania na wodę, również dla celów przeciwpożarowych, zgodnie z przepisami szczególnymi, przez istniejący i rozbudowywany system zaopatrzenia w wodę, wyposażenie w zewnętrzne hydranty;
- rozbudowa systemu alarmowania i powiadamiania mieszkańców wypadku zagrożenia;
- zapewnienie przelotowości istniejących i projektowanych dróg z możliwością przeprowadzenia sprawnej ewakuacji mieszkańców na wypadek zagrożenia;
- przystosowanie istniejących i projektowanych podpiwniczeń budynków do wykonania w nich ukryć dla mieszkańców w przypadku zagrożenia.

ROZDZIAŁ IV.

1. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań.

Prowadzenie polityki przestrzennej i kształtowanie ładu przestrzennego na obszarze administracyjnej jednostki terytorialnej to jedno z podstawowych zadań gminy.

Zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy reguluje ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Mówiąc o ładzie przestrzennym należy przez to rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno ekonomiczne, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne. Tym celom służy „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego. Określa generalną politykę przestrzenną gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Uwzględniając zatem wszelkie uwarunkowania scharakteryzowane w niniejszej części tekstowej przyjęto rozwiązania precyzujące formy użytkowania w sposób gwarantujący dostosowanie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego do wymogów polityki dynamizacji procesów rynkowych, europejskich standardów z równoczesnym wyeliminowaniem nie tylko kolizji z elementami naturalnego środowiska, lecz także konfliktów społecznych.

Między innymi realizacja założonych celów następuje przez określenie form użytkowania poszczególnych obszarów przy uwzględnieniu aktualnych potrzeb inwestycyjnych społeczności lokalnej zgłoszonych w formie wniosków, na etapie ogłoszenia o przystąpieniu do sporządzenia zmian aktualnie obowiązującego „Studium” i prawa miejscowego.

Na obszarze gminy Tuczępy obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uchwalony Uchwałą Nr VI/42/99 Rady Gminy Tuczępy z dnia 17 maja 1999r w sprawie zmiany Nr 2- "Dobrow 1" części miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy, na obszarze gminy Tuczępy.

Celem zmiany planu była zmiana funkcji terenu objętego opracowaniem, w celu umożliwienia lokalizacji gminnego składowiska odpadów komunalnych wraz z rezerwą terenu pod obszar ograniczonego użytkowania i drogami dojazdowymi, niezbędnej dla rozwiązania problemu gromadzenia i unieszkodliwiania nieczystości stałych produkowanych na terenie gminy Tuczępy.

Uznając, że „Studium” odgrywa ważną rolę w procesie rozwoju, przeobrażeń i użytkowania przestrzeni gminy, przyjęto, że w jego treści winny być zawarte takie ustalenia dotyczące polityki przestrzennej, które są niezbędne dla osiągnięcia zamierzonych celów rozwojowych gminy Tuczępy.

Układ przestrzenny gminy Tuczępy, który powstał w wyniku realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który utracił ważność z mocy prawa w 2004 r., a także w wyniku polityki przestrzennej, kształtowanej na podstawie decyzji administracyjnych ustalających warunki zabudowy – nie jest podatny na większe przekształcenia. W związku z tym nie tylko istniejący stan zainwestowania stanowi podstawową kanwę dalszego rozwoju struktury przestrzenno – funkcjonalnej obszaru gminy, lecz także generalne zasady jej kształtowania określone w dotychczasowych obowiązujących opracowaniach planistycznych, w tym w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego”.

Mimo, że „Studium” nie ma rangi prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, to jednak jego udział jest znaczący w stosunku do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wykonywanych w następstwie jego ustaleń i stanowiących podstawę podejmowania wszelkich przesądzeń realizacyjnych w zakresie kształtowania polityki przestrzennej na terenie gminy.

Dlatego stopień szczegółowości ustaleń „Studium”, musi być dostosowany do strategicznego i operacyjnego charakteru, określonego nie tylko w „Strategii rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016–2020 r.” przyjętej przez Radę Gminy Tuczępy, Uchwałą Nr XVII/17/2016 z dnia 09.03.2016 r., lecz także ustalenia umożliwiające realizację celów kierunkowego rozwoju Gminy, wynikających

z polityki przestrzennej Województwa, Kraju oraz Unii Europejskiej, które zostaną zdefiniowane na etapie dokonywania aktualizacji obecnie obowiązującej „Strategii Gminy Tuczępy” w zakresie niezbędnym dla osiągnięcia zamierzonych celów rozwojowych, dostosowanym do potrzeb społeczności lokalnej w układzie kierunkowym.

Przy precyzowaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuczępy przyjęto zasadę zachowania ciągłości w procesie planowania przestrzennego poprzez utrzymanie dotychczasowych form przeznaczenia, określonych dla poszczególnych obszarów w „Studium”, będącym przedmiotem zmiany, jak też ustalonych przesądzeniami realizacyjnymi podejmowanymi w trybie art. 50 i art. 59 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na podstawie decyzji administracyjnych, eliminując wyłącznie te elementy, które stwarzają kolizje w stosunku do uwarunkowań określonych niniejszą zmianą, w zakresie wynikających z wymogów aktualnie obowiązujących przepisów szczególnych, mających odniesienie do wyznaczonego przeznaczenia.

Podstawowe zmiany dotyczą:

- wyznaczenia w poszczególnych sołectwach nieruchomości gruntowych objętych indywidualnymi wnioskami ich prawnych właścicieli pod zabudowę: jednorodzinna, zagrodową, usługową, rekreacyjną indywidualną, produkcję oraz instalacje w zakresie odnawialnych źródeł energii (farmy fotowoltaiczne),
- wyznaczenia obszaru wielofunkcyjnej działalności gospodarczej, niekolizyjnego z osadnictwem Gminy i umożliwiającego realizację inwestycji z uwzględnieniem preferencji wynikającej z Tarnobrzskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, ustanowionej przez Radę Ministrów 20.10.1994 r., której termin funkcjonowania został przedłużony do 31.10.2026 r. Zasady inwestowania w jego zasięgu na zasadach określonych w ustawie o „specjalnych strefach ekonomicznych,
- wyznaczenia obszarów, na których będą realizowane inwestycje wynikające z realizacji ustaleń „Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, uchwalonego Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Św. z 31 października 2014 r., poz. 2870),
- wyznaczenia terenów pod realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, a także ponadlokalnym ze względu na postanowienia art. 12 ust. 3, art. 13 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- dokonania zapisów ustaleń tekstowych w zakresie mającym na celu dostosowanie ich treści do wymogów aktualnie obowiązujących przepisów szczególnych, przytoczonych wyżej,
- rezerwy terenowe dla obiektów w zakresie programowym, niedającym się skonkretyzować na obecnym etapie rozwoju przestrzennego Gminy, wynoszące 30% powierzchni ogólnej bilansowej jednostki, dla ich realizacji w okresie 30 lat.

W procesie urbanizacji gminy Tuczępy zastosowano następujące zasady kształtowania struktury przestrzenno-funkcjonalnej:

- zabudowa ma charakter ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej o charakterze zagrodowym, jednorodzinny z dopuszczeniem w jej zasięgu usług, mających z nią związek funkcjonalny,
- zapewniono ekstensywność zabudowy poprzez wprowadzenie działek budowlanych o dużym udziale powierzchni biologicznie czynnej w granicach 20-50%,
- wykluczono lokalizację w granicach zabudowy mieszkaniowej jakichkolwiek obiektów uciążliwych lub mogących pogorszyć stan środowiska przyrodniczego,
- nakaz stosowania ekologicznych form rolnictwa, przy maksymalnym ograniczeniu jego chemizacji,
- maksymalna adaptacja istniejącej zieleni wysokiej,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków.
- ochrona naturalnego krajobrazu dolin rzecznych i zbiorników wodnych,
- ochrona krajobrazu naturalnych ekosystemów,
- pełna ochrona terenów prawnie chronionych.

Wprowadzony zakres ustaleń zmiany „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” gminy Tuczępy ma na celu wprowadzenie treści, umożliwiających sukcesywnie sporzą-

dzanie planów miejscowych w dostosowaniu do wymogów aktualnie obowiązujących przepisów szczególnych i potrzeb inwestycyjnych społeczności lokalnej.

Nie stwierdza się kolizji pomiędzy planowanym zagospodarowaniem terenu, a walorami środowiskowymi, kulturowymi i krajobrazowymi gminy – dlatego też nie proponuje się rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w Studium.

2. Synteza ustaleń projektu „Studium”.

1) Podstawowe cele strategiczne polityki przestrzennej gminy Tuczępy.

Podnoszenie jakości życia mieszkańców osiągane przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, czyli utrzymania właściwych relacji między wykorzystaniem potencjału gospodarczego, a zasobami naturalnymi i kulturowymi gminy.

Realizacja tak określonego celu głównego rozwoju gminy będzie następować poprzez realizację celów cząstkowych, operacyjno – strategicznych w dziedzinach: społecznej, gospodarczej, środowiska naturalnego, kulturowej, przyrodniczej, przestrzennej, infrastruktury technicznej, komunikacji.

Dziedzina społeczna:

- rozwinięcie nowych pozarolniczych miejsc pracy,
- zgodne z potrzebami rozwijanie form opieki społecznej i zdrowotnej,
- rozwijanie oświaty, w tym pozaszkolnej oraz informacji o kształceniu ponadpodstawowym,
- rozwijanie nowych form aktywności kulturalnej w oparciu o lokalną tradycję,
- utrzymanie dobrych warunków bezpieczeństwa publicznego,

Dziedzina gospodarcza:

- utrzymanie i rozwijanie rolniczej funkcji gminy,
- wykorzystanie gleb o wysokich walorach uprawowych, spełniających standardy szczególnych wymagań produkcyjnych – m.in. surowców na przetwory dla dzieci,
- rozwijanie nowych miejsc pracy w strefie pozarolniczej – usług w szerokim tego słowa znaczeniu,
- rozwijanie działalności agroturystycznej,
- wykorzystanie dobrych powiązań transportowych o zasięgu krajowym i regionalnym dla rozwoju działalności gospodarczej,
- wykorzystanie zasobów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju turystyki krajoznawczej i wypoczynku,

Strategicznym celem społeczno-gospodarczym jest stworzenie podstaw prawnych umożliwiających wykorzystanie w nowych dziedzinach działalności gospodarczej zbędnego majątku przemysłowego, występującego na obszarach monokultury przemysłu siarkowego, w postaci budynków, budowli i działek gruntowych oraz zasobów siły roboczej i rezerw w zakresie mediów energetycznych, przez ustanowienie „Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej”, rozporządzeniem Rady Ministrów z 20.10.1994 r., której termin funkcjonowania został przedłużony do 31.10.2026 r.

Dziedzina środowiska naturalnego:

- rozwój edukacji ekologicznej społeczności gminy na rzecz utrzymania wysokich standardów środowiska przyrodniczego,
- przestrzeganie zasad ochrony prawnej obszarów o najwyższych wartościach, jak wody powierzchniowe i ich źródłiska, gleby, strefy biocenozy,
- stymulowanie utrzymania rolniczej gospodarki ekologicznie czystej,
- ochrona nieodnawialnych zasobów przyrody,
- budowa systemu kanalizacji, w tym przydomowych oczyszczalni ścieków, dla wyeliminowania zagrożeń zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych,
- rozwój działań mających na celu ograniczenie źródeł zagrożeń występujących poza granicami gminy,
- kompleksowy rozwój gospodarki odpadami.
- działanie na rzecz ograniczania zagrożeń powodziowych – szczególnie w rejonie rz. Wschodniej. Budowa zbiorników małej retencji.

- sukcesywne ograniczanie małej emisji,

Dziedzina kultury:

- zachowanie i wyartykułowanie przestrzenno – kompozycyjne zasobów dziedzictwa kulturowego oraz walorów krajobrazowych,
- utrzymanie tożsamości kulturowej gminy w oparciu o wykorzystanie i promocję lokalnej tradycji,
- rozwijanie inicjatyw kulturalnych dla uatrakcyjnienia życia społeczności lokalnej i promocji gminy,

Dziedzina przestrzenna:

- zapewnienie warunków dla realizacji potrzeb mieszkańców gminy w zakresie budownictwa zagrodowego i jednorodzinnego w rozumieniu przepisów szczególnych i towarzyszącej jej zabudowy usługowej i produkcyjnej,
- utrzymanie i rozwijanie ładu przestrzennego uwzględniającego symbiozę układów osiedleńczych ze środowiskiem kulturowym i krajobrazem,
- utrzymywanie tradycyjnej skali architektoniczno – przestrzennej kompleksów zabudowy,
- zaakcentowanie istniejących dominant architektonicznych w układzie architektoniczno – przestrzennym gminy,
- utrzymanie wykształconych struktur funkcjonalnych zespołów osiedleńczych i przestrzeni produkcji rolnej,

Dziedzina infrastruktury technicznej:

- rozbudowa systemu wodociągowego w dostosowaniu do potrzeb zaopatrzenia w wodę nowo – wyznaczonych w „Studium” terenów pod zabudowę;
- budowa lokalnego, lecz zorganizowanego systemu odprowadzania ścieków sanitarnych i deszczowych,
- preferowanie inwestycji związanych z uzyskiwaniem energii z odnawialnych źródeł,

Komunikacja i transport:

- ograniczanie uciążliwości ruchu tranzytowego na drogach wojewódzkich 756 i 757, i dostosowanie jej parametrów do drogi G,
- jakościowe dopełnienie siatki dróg, podnoszące sprawność układu wewnętrznego i połączeń z innymi gminami,
- poprawa jakości ruchu poprzez lepszy standard i bezpieczeństwo ruchu pieszego w ramach pasów drogowych – chodniki, przystanki – zatoki komunikacji zbiorowej.

2) Zasady interpretacji ustaleń „Studium”, obowiązujące przy dokonywaniu analizy, o której mowa w art. 14 ust. 5 i i art. 20 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru funkcjonalnego.

Nie stanowi naruszenia ustaleń niniejszego „Studium” w stopniu wymagającym ich zmiany w trybie, o którym mowa w art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, bądź w trybie wynikającym z jej nowelizacji, dokonywanie ich uszczegółowień, na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w zakresie:

- a) zmiany kategorii dróg /ulic/ publicznych, wyznaczonych w „Studium” – dokonanej na podstawie przepisów szczególnych, obowiązujących przy ich określaniu, w zakresie niepowodującym zmiany przeznaczenia terenu, przez który przebiega trasa drogi oraz wyznaczania dróg niepublicznych – wewnętrznych, dojazdów i ciągów pieszo-jezdnych, z eliminacją ich włączenia do drogi publicznej o kategorii wojewódzkiej;
- b) uściślenia formy przeznaczenia obszaru, dla którego wyznaczono więcej niż jedną funkcję bez wskazania dominacji dla jednej z nich, z uwzględnieniem wymogów przepisów szczególnych mających odniesienie do określonego przeznaczenia, w tym ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- c) wyznaczenia w zasięgu gruntów rolnych zabudowy mającej z nimi związek funkcjonalny i służącej produkcji rolnej oraz niepowodującej wyłączenia gruntu rolnego z produkcji w rozumieniu przepisów szczególnych;

- d) zalesienia gruntów rolnych niewyznaczonych na te cele ustaleniami „Studium”, o ile spełniają kryteria wynikające z przepisów szczególnych w tym zakresie i nie dotyczą terenów, dla którego ustalenia „Studium” wprowadzają zakaz lokalizacji zespołów zieleni;
- e) wyznaczenia układu ścieżek rowerowych wzdłuż dróg oraz w terenach rolnych i projektowanej zabudowy, umożliwiających łączenie miejscowości gminnych i obiekty o wysokich wartościach krajobrazowych, kulturowych i przyrodniczych, z także ciągów pieszych i tras turystycznych;
- f) określania przebiegu elementów infrastruktury technicznej na całym obszarze gminy Tuczępy w sposób niepowodujący kolizji z wyznaczonym przeznaczeniem.
Przez pojęcie – elementy infrastruktury technicznej w definicji encyklopedycznej najbliższej potocznemu rozumieniu należy rozumieć – urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty, świadczące niezbędne i podstawowe usługi dla określonej jednostki przestrzenno – gospodarczej, w zakresie energetyki energetycznej, gazowej, dostarczania ciepła, wody, usuwania ścieków i odpadów, transportu, teletechniki;
- g) wyznaczania na terenach rolnych lokalizacji elektrowni słonecznych – „farm fotowoltaicznych”, które są instalacjami energoelektrycznymi, działającymi w oparciu o konwersję energii słonecznej w energię elektryczną o mocy nieprzekraczającej 100 kW. Dotyczy to zarówno elektrowni dla potrzeb własnych gospodarstw domowych, jak też do celów dystrybucji do sieci energetycznej; jeżeli ich lokalizacja nie będzie utrudniała realizacji innych funkcji przewidzianych w „Studium” i jeżeli nie będzie wykluczona innymi przepisami odrębnymi. Lokalizację farm fotowoltaicznych warunkuje się spełnieniem wymagań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zróżnicowanych w zależności od położenia i cech poszczególnych fragmentów terenu.
- h) budowa urządzeń wodnych /obwałowań, zbiorników retencyjnych/ mających na celu ochronę terenów przed powodzią;
- i) utrzymanie istniejącej zabudowy, przez co należy rozumieć zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu i funkcji obiektu, z prawem do uzupełnienia nowymi obiektami, ich konserwacji, remontu, przebudowy, rozbudowy, nadbudowy istniejących obiektów w rozumieniu przepisów szczególnych;
- j) wyznaczenie w bezpośrednim sąsiedztwie projektowanego zbiornika wodnego „Brzozówka” terenów mających z nim związek funkcjonalny w tym tereny rekreacji, wypoczynku i sportu.

Określony pod literami od „a” do „j” zakres dopuszczalnych uszczegółowień ustaleń „Studium” na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla całego obszaru gminy Tuczępy, bądź wyodrębnionego obszaru funkcjonalnego, dotyczy wyłącznie terenów, które nie są wykluczone spod zabudowy i zmiany dotychczasowego sposobu ich użytkowania, na podstawie ustaleń niniejszego „Studium”, bądź przepisów szczególnych, odpowiednio do formy przeznaczenia.

Nie stanowią naruszenia ustaleń niniejszego „Studium” w stopniu wymagającym ich zmiany w trybie, o którym mowa w art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, bądź w trybie wynikającym z jej nowelizacji, wyznaczenie na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego form przeznaczenia, o którym przesądzą imiennie postanowienia przepisów szczególnych (np. spec ustawa).